

Brüssel, 15. mai 2023
(OR. en)

9014/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0095(COD)

COMPET 409
MI 370
IND 225
ENER 227
ENV 463
CONSOM 163
CODEC 787

MÄRKUS

Saatja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I)
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	8967/23
Komisjoni dok nr:	7854/22 + ADD 1-8
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ – Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 30. märtsil 2022 vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik¹. Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikkel 114. Ettepanekuga ajakohastatakse, uuendatakse ja laiendatakse kestlike toodete ökodisaini raamistikku, tunnistades kehtetuks kehtiva õigusraamistiku (ökodisaini direktiiv 2009/125/EÜ²).

¹ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ, dok ST 7854/22 + ADD 1–8.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (uuesti sõnastatud), ELT L 285, 31.10.2009, lk 10–35.

2. Ettepaneku eesmärk on muuta kestlikud tooted ELis normiks. Selles käsitletakse tootedisaini, kehtestades uued nõuded, et suurendada toodete vastupidavust, usaldusväärsust, korduskasutatavust, täiustatavust ja parandatavust ning muuta tooted kergemini hooldatavaks, renoveeritavaks ja ringlussevõetavaks ning energia- ja ressursitõhusamaks. Täpsemalt on ettepaneku eesmärk kehtestada muu hulgas:
- raamistik ühtlustatud ökodisaininõuete kehtestamiseks ELis konkreetsete tooterühmade jaoks, et oluliselt parandada nende ringlust, energiatõhusust ja muid keskkonnasäästlikkuse aspekte. See võimaldab kehtestada tulemuslikkus- ja teabeesitusnõuded peaaegu kõigi ELi turule lastavate füüsiliste kaupade kategooriate suhtes (välja arvatud toit, sööt ja ravimid); ning
 - digitaalne tootepass, mis annab teavet toodete keskkonnasäästlikkuse kohta. See aitab tarbijatel ja ettevõtjatel teha toodete ostmisel teadlikke valikuid, hõlbustab parandamist ja ringlussevõttu ning suurendab läbipaistvust seoses toodete olelusringi mõjuga keskkonnale. Tootepass peaks aitama avaliku sektori asutustel oma ülesandeid paremini täita; ning
 - raamistik, millega hoida ära tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine.
3. Euroopa Parlamendi keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon (ENVI) nimetas 16. mail 2022 ettepaneku raportööriks Alessandra Moretti (S&D, IT).
4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas 14. juulil 2022 ettepaneku kohta oma arvamuse.

II. TÖÖ NÕUKOGUS

5. Ettepanekut arutati konkurentsivõime nõukogu 29. septembri 2022. aasta istungil. Lisaks arutati ettepanekut keskkonna nõukogu 28. juuni ja 24. oktoobri 2022. aasta istungil. Arutelud konkurentsivõime ja majanduskasvu töörühmas (siseturg – ökodisain) algasid 2022. aasta juulis Tšehhi eesistumise ajal. Pärast töörühma 11 koosolekut avaldas eesistujariik Tšehhi 6. detsembril 2022 esimese kompromissteksti³ ja eduaruande⁴, mida tutvustati konkurentsivõime nõukogu 1. detsembri 2022. aasta istungil.
6. Töörühm on Rootsi eesistumise ajal seni kohtunud 13 korda. Eesistujariik Rootsi avaldas 10. veebruaril 2023 teise kompromissteksti⁵, 5. aprillil 2023 kolmanda kompromissteksti⁶ ja 26. aprillil 2023 neljanda kompromissteksti⁷.
7. Kuigi delegatsioonid pidasid ettepanekut üldiselt tervitatavaks ja toetasid selle eesmärke, erinesid nende seisukohad küsimuses, kuidas neid eesmärke kõige paremini saavutada.
8. Töörühmas toimunud aruteludel keskenduti eelkõige sellele, kuidas tagada keskkonnaeesmärgid, ühtlustamistasemele, tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise keelule, digitaalsele tootepassile, tolliasutuste ja turujärelevalveasutuste rollile, VKEde halduskoormusele, keskkonnahoidlikele riigihangetele ja komisjoni volitustele võtta vastu ökodisaininõuded, sealhulgas sellele, kuidas tagada liikmesriikide asjakohane kaasamine sellesse protsessi. Viimase punkti puhul palus eesistujariik alaliste esindajate komiteelt 22. märtsi 2023. aasta koosolekul poliitilisi suuniseid⁸.

³ Dok ST 15613/22.

⁴ Dok ST 14540/22 + COR 1.

⁵ Dok ST 6199/23.

⁶ Dok ST 8080/23.

⁷ Dok ST 8613/23.

⁸ Dok ST 7289/23.

9. Säilitades kavandatud õigusakti eesmärgi, sisu ja põhistruktuuri, muutis eesistujariik seega oma kompromisstekstides komisjoni ettepaneku mitmeid sätteid, et võtta arvesse tööühma tasandil toimunud aruteludel delegatsioonide poolt esitatud soove ning alaliste esindajate komitee 22. märtsi 2023. aasta koosolekul antud poliitilisi suuniseid, eesmärgiga suurendada selgust, teostatavust ja õiguskindlust.
10. Alaliste esindajate komitee vaatas eesistujariigi kompromissteksti⁹ läbi oma 10. ja 12. mai 2023. aasta koosolekul. 10. mail 2023 leidis mitu delegatsiooni, et kokkuleppe saavutamiseks on vaja teksti veel muuta. Sellest tulenevalt esitas eesistujariik 12. mail 2023 täiendavad muudatused. Võttes arvesse neid täiendavaid muudatusi, mis kajastuvad käesoleva dokumendi lisas esitatud kompromisstekstis, otsustas alaliste esindajate komitee esitada teksti nõukogule (konkurentsivõime), et leppida kokku üldises lähenemisviisis.

III. KOKKUVÕTE

11. Nõukogul palutakse seetõttu leppida nõukogu 22. mai 2023. aasta istungil (konkurentsivõime) kokku üldises lähenemisviisis, mis põhineb käesoleva dokumendi lisas esitatud kompromisstekstil, ning volitada eesistujariiki alustama Euroopa Parlamendiga läbirääkimisi.

⁹ Dok ST 8967/23.

2022/0095 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik
ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ
(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁰,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

¹⁰ ELT C., lk .

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa roheline kokkulepe¹¹ on Euroopa kestliku majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse ringmajandusega ühiskonnaks. Selles seatakse ambitsioonikas eesmärk tagada, et liidust saaks 2050. aastaks esimene kliimaneutraalne maailmajagu. Strateegias tunnistatakse eeliseid, mida annab investeerimine liidu konkurentsivõimelisse kestlikkusse, ehitades üles õiglasema, keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa. Toodetel on selles rohepöördes oluline roll. Tuues esile, et senised tootmisprotsessid ja tarbimisharjumused on endiselt liiga lineaarsed ning sõltuvad uutest ammutatud, kaubeldud ja kaupadeks töödeldud materjalidest, mis lõpuks jäätmete või heitena kõrvaldatakse, osutatakse Euroopa rohelises kokkuleppes tungivale vajadusele minna üle ringmajanduse mudelile ja rõhutatakse, et veel on vaja teha märkimisväärsed edusamme. Samuti nimetatakse ühe prioriteedina energiatõhusust, mis on vajalik energiasektori CO₂ heite vähendamiseks ning 2030. ja 2050. aasta kliimaeesmärkide saavutamiseks.

¹¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „*Euroopa roheline kokkulepe*“ (COM(2019) 640 final).

- (2) Ringmajanduse mudelile ülemineku kiirendamiseks kavandas komisjon oma ringmajanduse tegevuskavas „Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“¹² tulevikku suunatud tegevuskava eesmärgiga muuta õigusraamistik kestliku tuleviku jaoks sobivaks. Kavas osutatakse sellele, et praegu puudub terviklik nõuete kogum, mis tagaks, et kõik liidu turule lastavad tooted muutuvad kestlikumaks ja vastavad ringluse põhimõttele. Tootedisain ei taga piisavat kestlikkust toodete kogu olelusringi jooksul. Tulemuseks on toodete sagedane asendamine ning sellega kaasneb märkimisväärne energia- ja ressursikasutus, mis on seotud uute toodete tootmise ja turustamisega ning vanade toodete kõrvaldamisega. Asjakohase teabe ja taskukohaste võimaluste puudumise tõttu on ettevõtjatel ja kodanikel endiselt liiga keeruline teha toodete osas kestlikke valikuid. Selle tõttu jäävad kasutamata kestlikkuse tagamise ja väärtuse säilitamise võimalused, nõudlus teisest materjalide järele on piiratud ja ringmajanduse ärimudelite kasutuselevõtt on takistatud.

(2a) Ringmajanduse loomine liidus eeldab kestlike toodete täielikult toimivat siseturgu. Liidu tasandi ökodisaininõuete abil saaks töötada välja, võtta kasutusele ja laiendada uusi ringmajanduse ärimudeleid kogu siseturul ning suurendada liidu pikaajalist konkurentsivõimet. Selliste meetmete abil saaks kõrvaldada ka ettevõtete ebaproportsionaalse koormuse ning tööstus ja tarbijad saaksid juurdepääsu usaldusväärsetele ja selgetele andmetele, mis võimaldaks teha kestlikumaid valikuid.

¹² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „*Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel*“ (COM(2020) 98 final).

- (3) Euroopa tööstusstrateegias¹³ on esitatud liidu üldeesmärk edendada üleminekut kliimaneutraalsusele ja juhtpositsiooni digivaldkonnas. Strateegia kajastab Euroopa rohelist kokkulepet, rõhutades juhtivat rolli, mida Euroopa tööstus peab sellel üleminekul etendama, vähendades oma CO₂ ja materjali jalajälge ning integreerides ringluse kogu majandusse, ja toob esile vajaduse eemalduda traditsioonilistest mudelitest ning muuta põhjalikult seda, kuidas me tooteid välja töötame, valmistame, kasutame ja kõrvaldame. Tööstusstrateegia 2021. aasta ajakohastatud versioon¹⁴ tugevdab 2020. aasta strateegia põhisõnumeid ja keskendub COVID-19 kriisist saadud õppetundidele, sealhulgas vajadusele suurendada vastupanuvõimet.

¹³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa uus tööstusstrateegia“ (COM(2020) 102 final).

¹⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“ (COM(2021) 350 final).

- (4) Liidu tasandi õigusaktide puudumisel on juba kujunenud riikide erinevad lähenemisviisid toodete keskkonnasäästlikkuse parandamisele, alates elektroonikaseadmete tarkvara ühilduvuse kestuse kohta teabe esitamise nõuetest kuni kohustuseni anda aru müümata kestvuskapade käitlemisest. See on märk sellest, et liikmesriikide edasised jõupingutused käesoleva määrusega taotletavate eesmärkide saavutamiseks viivad tõenäoliselt siseturu edasise killustumiseni. Selleks et **aidata kaasa** [...] siseturu toimimisele, tagades samas keskkonnakaitse kõrge taseme, on vaja **ühtlustatud** õigusraamistikku, mis võimaldab järkjärgult kehtestada toodete ökodisaininõuded. Käesoleva määrusega luuakse selline raamistik, muutes algselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/125/EÜ¹⁵ sätestatud ökodisaini lähenemisviisi kohaldatavaks võimalikult laia tootevaliku suhtes. **Võttes arvesse kestlike toodete tähtsust kliimaneutraalsele ringmajandusele üleminekul ning selleks, et tagada õiguskindlus kõigile asjaomastele ettevõtjatele ja vältida tõkkeid siseturul, on vaja luua ühtlustatud õigusraamistik, mille abil saab kehtestada turule lastavate toodete ökodisaininõuded.**

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

- (5) Käesolev määrus aitab muuta tooted kliimaneutraalse ja ressursitõhusa ringmajanduse jaoks sobivaks, vähendada jäätmeid ja tagada, et kestlikkuse eestvedajate tulemuslikkus muutub järk-järgult normiks. Määrusega tuleks ette näha uute ökodisaininõuete kehtestamine, et parandada toodete vastupidavust, **sealhulgas takistades toodete enneaegset vananemist**, korduskasutatavust, täiustatavust ja parandatavust, **sealhulgas toote komponentide mittepurustavat asendamist**, laiendada **kergdisaini-**, renoveerimis- ja hooldusvõimalusi, võtta meetmeid seoses ohtlike kemikaalide esinemisega toodetes, suurendada toodete energia- ja ressursitõhusust, **sealhulgas strateegiliste ja kriitilise tähtsusega toorainete osas**, vähendada toodetest eeldatavalt tekkivate jäätmete[...] kogust ja suurendada ringlussevõetud materjali sisaldust toodetes, tagades samal ajal toodete tulemuslikkuse ja ohutuse, võimaldades taastootmist ja kvaliteetset ringlussevõttu ning vähendades CO₂ jalajälge ja keskkonnajalajälge. **Ka ressursikasutust võiks käsitleda ökodisaininõuetes, sealhulgas nõuetes, mis on seotud taastuvate ressursside või bioressursipõhise sisuga materialide kasutamisega tootes.**
- (6) Euroopa Parlament väljendas oma 25. novembri 2020. aasta resolutsioonis „Kestlikuma ühtse turu suunas äriettevõtete ja tarbijate jaoks“¹⁶ heameelt kavatsuse üle edendada vastupidavaid tooteid, mida on lihtsam parandada, korduskasutada ja ringlusse võtta. 16. veebruaril 2021 vastu võetud raportis uue ringmajanduse tegevuskava kohta¹⁷ toetas Euroopa Parlament komisjoni poolt ringmajanduse tegevuskavas esitatud plaane. Euroopa Parlament leidis, et üleminek ringmajandusele võib pakkuda lahendusi praegustele keskkonnaprobleemidele ja COVID-19 pandeemiast tingitud majanduskriisile. Nõukogu pidas 11. detsembril 2020 vastu võetud järeldustes „Teeme majanduse taastamise ringluspõhiseks ja keskkonnahoidlikuks“¹⁸ tervitatavaks komisjoni kavatsust esitada seadusandlikud ettepanekud osana tervikliku ja integreeritud kestlike toodete poliitika raamistikust, mis edendab kliimaneutraalsust, energia- ja ressursitõhusust ning mürgivaba ringmajandust, **mis** kaitseb rahvatervist ja bioloogilist mitmekesisust ning võimestab ja kaitseb tarbijaid ja avaliku sektori hankijaid.

¹⁶ P9_TA(2020)0318.

¹⁷ [P9_TA\(2021\)0040](#).

¹⁸ 13852/20.

- (7) Käesolev määrus peaks aitama kaasa liidu kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisele. Kooskõlas eesmärkidega, mis on sätestatud liidu poolt 2016. aastal ratifitseeritud¹⁹ Pariisi kliimakokkuleppes, kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119 ehk Euroopa kliimamäärusega²⁰ siduv kohustus vähendada liidusiseselt 2030. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet vähemalt 55 % ning seati õigusakti tasandil eesmärk saavutada 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus. 2021. aastal võttis komisjon vastu paketi „Eesmärk 55“,²¹ et muuta liidu kliima- ja energiapoliitika nende eesmärkide saavutamiseks sobivaks. Selleks tuleb kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2002,²² energiatõhusust oluliselt parandada, kuni see moodustab 2030. aastaks ligikaudu 36 % energia lõpptarbimisest²³. Käesoleva määruse alusel toodetele kehtestatavad nõuded peaksid etendama selle eesmärgi saavutamisel olulist rolli, vähendades märkimisväärselt toodete energeetilist jalajälge. **Need ulatuslikud** energiatõhususe nõuded vähendavad ka tarbijate haavatavust energiahindade tõusu suhtes. Tarbimise ja tootmise kestlikkuse parandamine mängib olulist rolli ka kliimamuutustega tegelemisel, nagu on tunnistatud Pariisi kliimakokkuleppes.

¹⁹ Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

²¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/IP_21_3541

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2002, millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust (ELT L 328, 21.12.2018, lk 210).

²³ Vastavalt mõjuhinnaangule, mis on lisatud kliimaeesmärgi kavale (*Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine – investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks*, COM(2020) 562 final) ja [energiatõhususe direktiivi ettepanekule].

- (8) Käesolev määrus peaks aitama kaasa ka liidu laiemate keskkonnaeesmärkide saavutamisele. Kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi²⁴ kohaselt sätestatakse õigusraamistikus liidu eesmärk jääda maakera võimaluste piiresse ja määratakse kindlaks tingimused, mis võimaldavad saavutada esmatähtsad eesmärgid, sealhulgas ülemineku mürgivabale ringmajandusele. Ka Euroopa roheline kokkulepe sisaldab nõuet, et liit jälgiks paremini õhusaastet, vee- ja pinnasereostust ning tarbijale mõeldud toodetest tulenevat reostust, teavitaks sellest ning väldiks ja heastaks seda. See tähendab, et kemikaalid, materjalid ja tooted tuleb kavandada võimalikult ohutuks ja säästvaks ning need peavad selliseks jääma kogu olelusringi jooksul; see võimaldab saavutada mürgivabad materjalitsükli²⁵. Lisaks tunnistatakse nii Euroopa rohelises kokkuleppes kui ka ringmajanduse tegevuskavas, et liidu siseturg tagab kriitilise massi, mis suudab mõjutada toodete kestlikkuse ja tootedisaini ülemaailmseid standardeid. Seega peaks käesolev määrus etendama olulist rolli ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 kestliku arengu eesmärkide vastutustundliku tootmise ja tarbimise eesmärgi²⁶ alusel kehtestatud mitme alaeesmärgi saavutamisel nii liidus kui ka väljaspool liitu.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... otsus (EL) 2022/..., milles käsitletakse liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 [lisada viide, kui otsus on ELTs avaldatud; kolmepoolne kokkulepe, 2. detsember 2021].

²⁵ Nagu on osutatud ELi tegevuskavas „*Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas*“ (COM(2021) 400 final) ja *kestlikust toetavas kemikaalistrateegias* (COM(2020) 667 final), milles kutsutakse üles võtma tootmisel ja tarbimisel arvesse nullsaaste eesmärke.

²⁶ Sealhulgas eelkõige kestliku arengu eesmärgi nr 12 („Vastutustundlik tarbimine ja tootmine“) alaeesmärgid.

- (9) Direktiiviga 2009/125/EÜ kehtestati raamistik energiamõjuga toodete ökodisaininõuete sätestamiseks. **Koos Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/1369²⁷** on **see direktiiv** märkimisväärselt vähendanud ELis primaarenergia nõudlust toodete puhul ning prognooside kohaselt väheneb see edaspidigi. Direktiivi 2009/125/EÜ alusel vastu võetud rakendusmeetmed on hõlmanud ka nõudeid ringluse aspektide kohta, nagu vastupidavus, parandatavus ja ringlussevõetavus. Samal ajal on sellised vahendid nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 66/2010²⁸ kehtestatud ELi ökomärgis ja ELi keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumid²⁹ laiema kohaldamisalaga, kuid vabatahtlikkusel põhinevatest lähenemisviisidest tuleneva piiratuse tõttu on nende mõju väiksem.
- (10) Direktiiv 2009/125/EÜ on üldiselt edukalt edendanud energiamõjuga toodete energiatõhusust ja mõningaid ringlusega seotud aspekte ning direktiivi **ökodisainil põhinev** lähenemisviis võimaldaks järk-järgult käsitleda kõigi toodete kestlikkust. Rohelise kokkuleppega võetud kohustuste täitmiseks tuleks seda lähenemisviisi laiendada muudele tooterühmadele ja käsitleda süstemaatiliselt peamisi aspekte, mis võimaldavad suurendada toodete keskkonnasäästlikkust siduvate nõuete abil. Tagades, et liidu turule lastakse ainult nendele nõuetele vastavaid tooteid, peaks käesolev määrus parandama selliste toodete vaba liikumist, vältides riikidevahelisi erinevusi, ja lisaks vähendama ka selliste nõuetega hõlmatud toodete olelusringi negatiivset keskkonnamõju.

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).

²⁹ Teatis „Keskkonnahoidlikud riigihanked“ (KOM(2008) 400)
https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm.

(11) Mõjusa ja tulevikukindla **ühtlustatud** õigusraamistiku loomiseks tuleb võimaldada ökodisaininõuete kehtestamist kõigi turule lastavate või kasutusele võetavate füüsiliste kaupade, sealhulgas komponentide ja vahetoodete suhtes. **Kohaldamisalasse tuleks lisada ka füüsiliste kaupade lahutamatuks osaks olev digitaalne sisu.** See peaks andma komisjonile võimaluse võtta ökodisaininõuete kehtestamise prioriseerimisel arvesse võimalikult laia tootevalikut ja seeläbi maksimeerida nende nõuete mõjusust. Vajaduse korral tuleks ökodisaininõuete kehtestamisel teha konkreetseid erandeid, **eelkõige juhul, kui ökodisaininõuded ei ole vajalikud, et aidata kaasa konkreetsete toodete parameetrite keskkonnasäästlikkusele, või** näiteks toodete puhul, millel on spetsiifiline eesmärk, mida ei oleks ökodisaininõuete järgimisel võimalik täita. Lisaks tuleks raamistiku tasandil teha **erandeid** nende toodete suhtes, mille puhul on juba selge, et ökodisaininõuded ei oleks sobilikud, või kui selliste nõuete kehtestamine on ette nähtud muude raamistikega. See peaks kehtima Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002³⁰ määratletud toidu ja sööda, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/83/EÜ³¹ määratletud inimtervishoius kasutatavate ravimite ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/6³² määratletud veterinaarravimite puhul, samuti elustaimede ja -loomade, elusate mikroorganismide ja inimpäritoluga toodete puhul ning taimedest ja loomadest saadud toodete puhul, mis on vahetult seotud nende tulevase paljunemisega, **ning määruse (EL) 2018/858, määruse (EL) nr 167/2013 ja määruse (EL) nr 168/2013 artikli 2 lõikes 1 osutatud sõidukite puhul.**

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2019/6, mis käsitleb veterinaarravimeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/82/EÜ (ELT L 4, 7.1.2019, lk 43).

- (12) Ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv hoonete energiatõhususe kohta (uuesti sõnastatud)³³ nõutakse liikmesriikidelt, et nad kehtestaksid hoonete välispiireteks olevate ehitusdetailide energiatõhususe miinimumnõuded ning uutesse või olemasolevatesse hoonetesse paigaldatavate tehnosüsteemide üldise energiatõhususe, nõuetekohase paigaldamise ja asjakohaste mõõtmete, korrigeerimise ja kontrolli süsteeminõuded. Käesoleva määruse eesmärkidega on kooskõlas, et kõnealused energiatõhususe miinimumnõuded võivad teatavatel tingimustel piirata käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele vastavate energiamõjuga toodete paigaldamist, tingimusel et nimetatud nõuded ei kujuta endast põhjendamatu turutõket.
- (13) Selleks et parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja tagada toodete vaba liikumine siseturul, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, sätestades **konkreetsed kohaldatavad** ökodisaininõuded. Neid ökodisaininõudeid tuleks põhimõtteliselt kohaldada konkreetsete tooterühmade suhtes, nagu pesumasinad või pesumasinad ja kuivatiga pesumasinad. Ökodisaininõuete maksimaalse tulemuslikkuse tagamiseks ja toodete keskkonnasäästlikkuse tõhusaks parandamiseks peaks olema võimalik **samas delegeeritud õigusaktis** kehtestada ka üks või mitu horisontaalset ökodisaininõuet suuremale hulgale tooterühmadele, nagu elektroonikaseadmed või tekstiiltooted. Horisontaalsed ökodisaininõuded tuleks kehtestada juhul, kui tooterühmade [...] sarnasus võimaldab parandada nende keskkonnasäästlikkust samade nõuete alusel.

³³ COM(2021) 802 final.

(13a) Tooterühma määratlemisel peaks komisjon muu hulgas kaaluma, kas eritellimusel valmistatud tooted ja väikeseeriatooted tuleks vabastada kõigi või osade ökodisaininõuete kohaldamisest. Komisjon peaks tagama, et sellised erandid ei tooks kaasa nõuetest kõrvalehoidmist.

(14) **Ökodisaininõuded on toimivus- ja teavitamisnõuded.** [...] Neid nõudeid tuleks kasutada selleks, et parandada keskkonnasäästlikkuse seisukohast olulisi tooteaspekte, nagu energiatõhusus, vastupidavus, parandatavus ning CO₂ jalajälg ja keskkonnajalajälg. Ökodisaininõuded peaksid olema läbipaistvad, objektiivsed, proportsionaalsed ja kooskõlas rahvusvaheliste kaubanduseeskirjadega. **Arvestades, et edendada tuleb ringmajanduse ja kestlikke ärimudeleid, sealhulgas kasutatud kaupade müügil põhinevaid ärimudeleid, ei tohiks ökodisaini nõudeid kohaldada juba turule lastud toodete suhtes. Toodete suhtes, mida on muudetud või ümber töödeldud nii olulisel määral, et neid tuleb käsitada turule lastavate uute toodetena, tuleks ökodisaininõudeid siiski kohaldada, kui need kuuluvad delegeeritud õigusakti kohaldamisalasse. Seda tuleks hinnata iga juhtumi puhul eraldi ja vajaduse korral kooskõlas tootepõhiste valdkondlike õigusaktidega. Komisjoni 2022. aasta sinine raamat ELi toote-eeskirjade rakendamise kohta võib samuti olla kasulik vahend, et määrata kindlaks, millal tuleks oluliselt muudetud toodet pidada uueks. Kui jäätme olemise kriteeriumidele mitte vastav toode renoveeritakse või parandatakse, ei tohiks seda üldjuhul pidada uueks turule lastavaks tooteks.**

- (15) Kui komisjon võtab vastu delegeeritud õigusakti, millega kehtestatakse teatava tooterühma ökodisaininõuded, ei tohiks liikmesriikidel siseturu toimimise tagamiseks enam lubada kehtestada riigisiseseid tulemuslikkusnõudeid, mis põhinevad asjaomases delegeeritud õigusaktis sätestatud tulemuslikkusnõuetega hõlmatud tooteparameetritel, ning neil ei tohiks enam lubada kehtestada riigisiseseid teabeesitusnõudeid, mis põhinevad asjaomases delegeeritud õigusaktis sätestatud teabeesitusnõuetega hõlmatud tooteparameetritel. **Selleks et parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja tagada toodete vaba liikumine siseturul, peaks ökodisaininõuete kehtestamise volitus hõlmama võimalust nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel selgesõnaliselt sätestada, et konkreetsete tooteparameetrite puhul ei ole vaja kehtestada ühtegi toimivusnõuet, teabenõuet või mitte kumbagi nõuet. [...]** **Kui delegeeritud õigusaktis on sellistel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel sõnaselgelt sätestatud, et konkreetse parameetri puhul ei ole vaja kehtestada ühtegi toimivus- või teabenõuet või mitte kumbagi nõuet, ei tohiks liikmesriikidel enam olla lubatud kehtestada või säilitada käesoleva määruse kohaseid tooteparameetritel põhinevaid riiklikke nõudeid, välja arvatud direktiivi 2010/31/EL kohased energiatõhususe miinimumnõuded.**

(16) Ökodisaininõuete kehtestamisel peaks komisjon võtma arvesse asjaomaste toodete laadi ja eesmärgi ning asjaomaste turgude omadusi. Näiteks kaitseotstarbeline varustus peab suutma täita oma funktsioone spetsiifilistes ja mõnikord karmides tingimustes, mida tuleb ökodisaininõuete kehtestamisel arvesse võtta. Teatavat teavet kaitseotstarbelise varustuse kohta ei tohiks avalikustada ja seda tuleks kaitsta. **Ökodisaininõudeid ei tohiks seega kehtestada toodetele, mida kasutatakse üksnes kaitse või riikliku julgeoleku eesmärgil. Kaheksa kasutusega toodete puhul peavad ökodisaininõuded vastama kriteeriumidele, mille kohaselt neil ei ole negatiivset mõju julgeolekuvajadustele ja relvajõudude tegevusele ning nende puhul võetakse arvesse [...] kaitsevarustuse turu omadusi, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/81/EÜ³⁴. Ka kosmosetööstus on Euroopa ja selle tehnoloogilise sõltumatuse jaoks strateegilise tähtsusega. Kuna kosmosetehnoloogiat kasutatakse äärmuslikes tingimustes, tuleks kosmostoodete ökodisaininõuete puhul kestlikkusega seotud kaalutlused tasakaalustada vastupidavuse ja eeldatava tulemuslikkusega. Lisaks peaks komisjon meditsiiniseadmeid käsitleva määruse (EL) 2017/745³⁵ artikli 2 punktis 1 määratletud meditsiiniseadmete ja *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmeid käsitleva määruse (EL) 2017/746³⁶ artikli 2 punktis 2 määratletud *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete puhul võtma arvesse vajadust mitte avaldada negatiivset mõju patsientide ja kasutajate tervisele ja ohutusele. Lisaks peaks komisjon turu omaduste hindamisel ja ökodisaini nõuete ettevalmistamisel püüdma arvesse võtta riiklikke eripärasid, nagu liikmesriikide erinevad kliimatingimused ning asjakohased riiklikud energiatõhusustavad ja -tehnoloogiad, samuti liikmesriikides kasutatavad tavad ja tehnoloogiad, mille kasulik keskkonnamõju on tõestatud.**

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/746 *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 98/79/EÜ ja komisjoni otsus 2010/227/EL (ELT L 117, 5.5.2017, lk 176).

(17) Tegevuse dubleerimise ja regulatiivse koormuse vältimiseks tuleks tagada kooskõla käesoleva määruse ja muude liidu õigusaktide, eelkõige tooteid, kemikaale ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide või nende alusel kehtestatud nõuete vahel³⁷. Muude liidu õigusaktidega antud õigused kehtestada nõudeid, millel on sama või sarnane mõju kui käesoleva määruse alusel kehtestatavatel nõuetel, ei piira siiski käesolevas määruses sisalduvaid õigusi, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

(17a) Õkodisaininõuete kaalumisel peaks komisjon pöörama suurt tähelepanu kehtivatele liidu õigusaktidele, et vältida vastuolusid või kattumisi kehtivate õigusnormidega. Komisjon peaks ökodisaininõudeid sätestavate delegeeritud õigusaktide varajasel ettevalmistamisel tegema kindlaks ja hindama, kas ja kuidas käsitleda konkreetset tooterühma, mida juba reguleeritakse liidu ühtlustamisõigusaktidega, et vältida nõuete dubleerimist ning tagada tooterühma ühtne ja õiguslikult selge käsitlemine. Lisaks peaks komisjon hindama, kuidas kõige paremini sõnastada tulevasi ökodisainimeetmeid, olgu need tootepõhised või horisontaalsed, muude kohaldatavate liidu raamistikega, et tagada optimaalne täiendavus ning vältida konflikte ja kohustuste kattumist. Ebatõenäolisel juhul, kui esineb vastuolu käesoleva määruse ja muude liidu õigusaktide vahel, mille eesmärk on samuti parandada toodete keskkonnasäästlikkust, tuleks kohaldada sellise õigusakti või sellest õigusaktist tulenevat erisätet, mis reguleeriks seda täpsemalt.

³⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ringmajanduse paketi rakendamise kohta: võimalused kemikaale, tooteid ja jäätmeid käsitlevate õigusaktide vahelise seose tugevdamiseks (COM(2018) 32 final).

(18) Õkodisaininõudeid [...] **kehtestavate artikli 4 kohaste** delegeeritud õigusaktide puhul tuleks koostada eraldi mõjuhindang ja korraldada sidusrühmadega konsulteerimine, nagu seda tehti direktiivi 2009/125/EÜ kohaste **rakendusmeetmete** puhul; need õigusaktid tuleks koostada kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega ning nende ettevalmistamine peaks hõlmama rahvusvahelise mõõtme ja kolmandatele riikidele avalduva mõju hindamist.

Mõjuhindangu koostamisel [...] peaks komisjon võtma asjakohaselt arvesse toote olemusringi kõiki aspekte ja tuginema oma mõjuhindangus parimatele kättesaadavatele tõenditele. Õkodisaininõuete koostamisel peaks komisjon järgima teaduslikku lähenemisviisi ja võtma arvesse ka asjakohast tehnilist teavet, eelkõige teavet, mis tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 66/2010,³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2010/75/EL,³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁴⁰ kohaselt vastu võetud tehnilistest sõelumiskriteeriumidest ja keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumidest⁴¹.

(18a) Õkodisaininõuete ettevalmistamise konkreetses kontekstis on äärmiselt oluline võtta arvesse kõiki vajalikke eksperditeadmisi, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega konsulteerimise ja avalike konsultatsioonide kaudu. Seega tuleks enne kõigi käesoleva määruse kohaselt kehtestatud õkodisaininõudeid sätestavate delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist luua spetsiaalne õkodisaini eksperdirühm, et konsulteerida liikmesriikide määratud ekspertidega.

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

⁴¹ Teatis „Keskkonnahoidlikud riigihanked“ (KOM(2008) 400).

(18b) Kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega on liikmesriikide otsustada, millised eksperdid ökodisaini eksperdirühmas osalevad. Nimetatud rühma liikmetega tuleks aegsasti konsulteerida ning neile tuleks aegsasti esitada delegeeritud õigusaktide eelnõud, päevakorra projekt ja muud asjakohased dokumendid, et neil oleks ettevalmistamiseks piisavalt aega. Ökodisaini eksperdirühma iga koosoleku lõpus või selliste koosolekute järelmeetmete võtmisel peaksid komisjoni talitused andma ülevaate arutelude põhjal tehtud järeldustest, sealhulgas sellest, kuidas nad kavatsevad ekspertide seisukohti arvesse võtta, ja edasistest plaanidest.. Järeldused tuleks kanda koosoleku protokollis. Kui delegeeritud õigusakti eelnõu sisu muudetakse mis tahes viisil, peaks komisjon andma ökodisaini eksperdirühma liikmetele võimaluse võtta selle kohta seisukoht.

(19) Selleks et võtta arvesse toodete mitmekesisust, peaks komisjon valima meetodid ökodisaininõuete kehtestamise hindamiseks ja vajaduse korral neid edasi arendama. **Sellised meetodid peaksid** lähtuma toote laadist, selle kõige olulisematest aspektidest ja toote olulusringi jooksul avalduvast mõjust. Seejuures peaks komisjon võtma arvesse direktiivi 2009/125/EÜ alusel nõuete kehtestamise hindamisel saadud kogemusi ning jõupingutusi, mida tehakse selleks, et töötada välja ja täiustada teaduspõhiseid hindamisvahendeid, **mille hulka kuuluvad muu hulgas** [...] energiamõjuga toodete ökodisaini ajakohastatud metoodika ja komisjoni soovitus (EL) 2021/2279⁴² sätestatud toote keskkonnajalajälje määramise meetod, sealhulgas seoses süsinikdioksiidi ajutise säilitamisega, aga ka standardite, sealhulgas energiamõjuga toodete materjalitõhususe standardite väljatöötamist rahvusvaheliste ja Euroopa standardiorganisatsioonide poolt. Tuginedes nendele vahenditele ja kasutades vajaduse korral sihtotstarbelisi uuringuid, peaks komisjon toodete hindamisel ja ökodisaininõuete ettevalmistamisel veelgi tugevdama ringluse aspekte (nt vastupidavus, parandatavus, sealhulgas parandatavuse hindamine, korduskasutamist ja ringlussevõttu takistavate kemikaalide kindlakstegemine) ning töötama vajaduse korral välja uued meetodid või vahendid, **teavitades ökodisaini eksperdirühma ja ökodisainifoorumit**. [...] **Komisjon peaks võtma arvesse andmete võrreldavust ning andmete agregeeritavust ja kasutatavust tarneahelas. Komisjon võib vajaduse korral tugineda mitmele metoodikale, tagades samas, et vastavad nõuded määratakse kindlaks ühtse lähenemisviisi kohaselt. Olulusringi näitajate, näiteks CO₂ jalajälje arvutamisega seotud andmete arvutamisel, tuleks arvesse võtta olemasolevaid rahvusvaheliselt kehtestatud ja Euroopa õigusaktides juba rakendatud meetodeid ning rahvusvaheliste ja Euroopa standardiorganisatsioonide soovitatud teaduslikke meetodeid. Eelkõige tootmisprotsessides kasutatava energia modelleerimisel tuleks erilist tähelepanu pöörata energiaallikate jaotuse modelleerimisele, milles võetaks arvesse ka selliseid küsimusi nagu energiaostulepingud, päritolutagatised ja oma elektritootmine.**

⁴² Komisjoni 15. detsembri 2021. aasta soovitus (EL) 2021/2279 toodete ja organisatsioonide olulusringi keskkonnatoime mõõtmisel ja teatavakstegemisel kasutatavate keskkonnajalajälje määramise meetodite kasutamise kohta.

- (20) Tulemuslikkusnõuded peaksid olema suunatud valitud tooteparameetritele, mis on seotud toote sihtaspektiga, mille puhul on kindlaks tehtud keskkonnasäästlikkuse parandamise potentsiaal. Need nõuded võivad hõlmata tooteparameetriga seotud tulemuslikkuse miinimum- või maksimumtasemeid, muid kui kvantitatiivseid nõudeid, mille eesmärk on parandada tooteparameetriga seotud tulemuslikkust, või nõudeid, mis on seotud toote funktsionaalse tulemuslikkusega, tagamaks, et valitud tulemuslikkusnõuded ei mõjuta negatiivselt toote võimet täita funktsiooni, mille jaoks see on kavandatud ja turustatud. Miinimum- või maksimumtasemed võidakse kehtestada näiteks kasutusaegse energiatarbimise või teatava tootes sisalduva materjali koguse piirnormi, ringlussevõetud materjali miinimumsisalduse nõude või konkreetse keskkonnamõju kategooria või kõigi asjakohaste keskkonnamõjude piirangu kujul. Muu kui kvantitatiivne nõue võidakse kehtestada näiteks toote parandatavust kahjustava konkreetse tehnilise lahenduse keelu kujul. Tulemuslikkusnõudeid kasutatakse selleks, et tagada halvimate näitajatega toodete turult kõrvaldamine, kui see on vajalik määruse keskkonnasäästlikkuse eesmärkide saavutamiseks. **Toimivusnõude eesmärk peaks olema tagada, et nõudest tulenevate kõigi aspektide ja parameetrite positiivne kogumõju on suurem kui kõigi aspektide ja parameetrite negatiivne kogumõju, ning et nõue kehtestatakse tasemel, millega saadakse suurim keskkonnasäästlikkuse alane kasu, samas kui kulud vastavad kriteeriumidele, mille kohaselt peaks puuduma märkimisväärne negatiivne mõju tarbijatele asjaomaste toodete taskukohasuse seisukohast, ebaproportsionaalne negatiivne mõju majandustegevuses osalejate, vähemalt VKEde konkurentsivõimele, ning ebaproportsionaalne halduskoormus tootjatele või muudele ettevõtjatele. Kui komisjon kavandab nõuete kombinatsiooni, peaks ta nõudeid hindama tervikuna ja tegema kindlaks sellise nõuete kombinatsiooni, mis toob keskkonnasäästlikkuse seisukohast kõige suuremat kasu, samas kui kulud vastavad samadele kriteeriumidele.**

- (21) Järjepidevuse tagamiseks peaksid tulemuslikkusnõuded täiendama jäätmeid käsitlevate liidu õigusaktide rakendamist. [...] Pakendi kui lõpptoote turule laskmise nõuded on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 94/62/EÜ⁴³. Käesolev määrus võib **üksnes erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** täiendada kõnealust direktiivi, sätestades tootepõhised [...] nõuded konkreetsete toodete pakendamisele, **kui sellised nõuded ei dubleeri mingil viisil direktiivi 94/62/EÜ nõudeid ja on olulised selleks**, et vähendada kasutatavate pakendite kogust, **või kui toodete disainimine või ümberdisainimine toob kaasa väiksema keskkonnamõjuga pakendid ning** [...] aitab **tõhusalt** vältida jäätmeteket liidus.

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10).

(22) Toodete kestlikkuse üheks elemendiks peetakse kemikaaliohutust. Selle aluseks on kemikaalidest olemuslikult tulenevad tervise- või keskkonnaohud kombinatsioonis konkreetse või üldise kokkupuutega ning seda käsitletakse kemikaalialastes õigusaktides, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1935/2004,⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006,⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr **1272/2008**,⁴⁶ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1223/2009**,⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/746,⁴⁸ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1021**⁴⁹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/48/EÜ⁵⁰. Käesolev määrus ei tohiks võimaldada piirata ainete kasutamist kemikaaliohutuse kaalutlustel, nagu seda tehakse muude liidu õigusaktide alusel. Samuti ei tohiks käesolev määrus võimaldada piirata ainete kasutamist toiduohutusega seotud põhjustel. Samas ei võimalda kemikaale ja toitu käsitlevad liidu õigusaktid teatavate ainete suhtes kehtestatud piirangute abil käsitleda kestlikkusele avalduvat mõju, mis ei ole seotud kemikaaliohutuse või toiduohutusega.

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1935/2004 toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/590/EMÜ ja 89/109/EMÜ (ELT L 338, 13.11.2004, lk 4).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁴⁶ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006.**

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 59).

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/746 *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 98/79/EÜ ja komisjoni otsus 2010/227/EL (ELT L 117, 5.5.2017, lk 176).

⁴⁹ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45–77).**

⁵⁰ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (ELT L 170, 30.6.2009, lk 1).**

Selle lünga täitmiseks peaks käesolev määrus teatavatel tingimustel võimaldama piirata peamiselt muudel põhjustel kui kemikaali- või toiduohutus selliste toodetes sisalduvate või tootmisprotsessides kasutatavate ainete kasutamist, mis mõjutavad negatiivselt toodete kestlikkust.

(22a) Komisjonil peaks toimivusnõuete kehtestamisel olema võimalik ära hoida ringlust

takistavate ainete kasutamist tootes. Selliste ainete kindlaksmääramine peaks olema osa komisjoni tehtavast hindamisest enne konkreetse tooterühma jaoks ökodisaininõuete kriteeriumide kehtestamist ning komisjon peaks sellel hindamisel võtma näiteks arvesse seda, kas aine muudab toote korduskasutamise või ringlussevõtu keerulisemaks või mõjutab see negatiivselt ringlussevõetud materjali omadusi, põhjustades näiteks värvi- või lõhnahäiringuid. Kui aine on mõne teise tooterühma puhul tunnistatud ringlust takistavaks aineks, võib see takistada ringlust ka muude tooterühmade puhul. Ringlust takistava aine identifitseerimine ja võimalik piiramine peaks samuti kaasa tooma teabeesitusnõude. Komisjon peaks ökodisaininõuete ettevalmistamisega seotud konsultatsiooni käigus vajaduse korral konsulteerima sidusrühmade ja ökodisaini eksperdirühmaga, et määrata kindlaks, millised ained on probleemsed. [...] Käesoleva

määrusega ei tohiks dubleerida ega asendada ainetele kehtestatud piiranguid, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2011/65/EL,⁵¹ mille eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda, sealhulgas tagades elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete keskkonnaohutu taaskasutamise ja kõrvaldamise.

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes (ELT L 174, 1.7.2011, lk 88).

- (23) Toodete keskkonnasäästlikkuse parandamiseks peaksid teabeesitusnõuded olema suunatud toote teatava aspektiga seotud valitud tooteparameetrile, nagu toote keskkonnajalajalg või vastupidavus. Selliste nõuetega võidakse tootjaid kohustada tegema kättesaadavaks teabe toote tulemuslikkuse kohta seoses valitud tooteparameetriga või muu teabe, mis võib mõjutada toote käitlemist muude isikute poolt, et parandada asjaomase parameetriga seotud tulemuslikkust. Teabeesitusnõuded tuleks vastavalt asjakohasusele kehtestada kas lisaks sama tooteparameetriga seotud tulemuslikkusnõuetele või nende asemel. **Asjaomaste tooterühmade puhul tuleks ringmajandusele ülemineku kiirendamiseks kaaluda horisontaalseid nõudeid.** Kui delegeeritud õigusakt sisaldab teabeesitusnõudeid, tuleks selles sätestada nõutava teabe kättesaadavaks tegemise viis, näiteks teabe esitamine vaba juurdepääsuga veebisaidil, tootepassis või toote märgisel. Teabeesitusnõuded on vajalikud selleks, et kutsuda esile käitumisharjumuste muutus, mis on vajalik käesoleva määruse keskkonnasäästlikkuse eesmärkide saavutamiseks. Eeldus on, et teabeesitusnõuded suunavad tarbijaid ja avaliku sektori asutusi tegema kestlikumaid valikuid, andes neile tugeva aluse toodete võrdlemiseks nende keskkonnasäästlikkuse alusel.
- (24) Kui delegeeritud õigusaktid sisaldavad teabeesitusnõudeid, võidakse neis määrata kindlaks ka tulemuslikkusklassid seoses ühe või mitme asjakohase tooteparameetriga, et hõlbustada toodete võrdlemist vastava parameetri alusel. Tulemuslikkusklassid peaksid võimaldama eristada tooteid nende suhtelise kestlikkuse alusel ning neid võiksid kasutada nii tarbijad kui ka avaliku sektori asutused. Seega on nende eesmärk juhtida turgu kestlikumate toodete suunas.

(25) Teave probleemsete ainete esinemise kohta toodetes on oluline element kestlike toodete kindlaksmääramisel ja edendamisel. Toodete keemiline koostis määrab suures osas ära nende funktsioonid ja mõju, samuti võimalused nende korduskasutamiseks või pärast jäätmeteks muutumist taaskasutamiseks. Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia⁵² sisaldab nõuet viia probleemsete ainete sisaldus toodetes miinimumini ning tagada toodete keemilist koostist ja ohutut kasutamist käsitleva teabe kättesaadavus, kehtestades teabeesitusnõuded ning jälgides probleemsete ainete esinemist materjalide ja toodete kogu olelusringi jooksul. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1272/2008⁵³ ja muude kehtivate kemikaale käsitlevate õigusaktidega, näiteks määrusega (EÜ) nr 1223/2009, on juba tagatud teavitamine tervise- või keskkonnoahtudest, mida põhjustavad teatavad probleemsed ained, mis esinevad kas puhta aine kujul või segus. Ainete ja segude kasutajatele tuleks anda ka asjakohast kestlikkusega seotud teavet, mis ei ole seotud eelkõige tervise- või keskkonnoahtudega. Lisaks peaksid ka muude toodete kui ainete või segude kasutajad ja selliste toodete jäätmete käitlejad saama kestlikkusega seotud teavet, sealhulgas teavet, mis on seotud eelkõige kemikaalidest tulenevate tervise- või keskkonnoahtudega. Seepärast peaks käesolev määrus võimaldama kehtestada nõudeid, mis on seotud kestlikkusala teabe jälgimise ja edastamisega, sealhulgas teabe puhul, mis käsitleb probleemsete ainete esinemist toodetes kogu nende olelusringi jooksul, muu hulgas toodete saastest puhastamise ja taaskasutamise eesmärgil, kui nendest saavad jäätmed. Sellise raamistiku eesmärk peaks olema järk-järgult hõlmata [...] probleemsed ained kõikides toodetes, mis on loetletud tööplaanides, milles määratakse kindlaks [...] **selliste tooterühmade loetelu, mida peetakse seoses ökodisaininõuetega prioriteetseteks. Sellised probleemsete ainete jälgimise nõuded tuleks pärast asjakohast mõjuhinnaangut ning ökodisaininõuete üle konsulteerimist sidusrühmade ja ekspertidega lisada vaikimisi juhul, kui käesoleva määruse alusel tuleb kehtestada teabeesitusnõue. Samal ajal võivad ainete jälgimise nõuded mõnel juhul kaasa tuua suure halduskoormuse. Probleemseid aineid puudutav nõue tuleb alati**

⁵² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna loomise suunas“ (COM(2020) 667 final).

⁵³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

täpsustada nii, et sellega oleks tagatud ökodisaini nõuete suhtes kohaldatavate kriteeriumide täitmine. Selleks et komisjon saaks tagada, et probleemseid aineid käsitlevad teabeesitusnõuded täidavad selle tingimuse, ning et nõuetega ei kaasne ettevõtjatele ebaproportsionaalset negatiivset haldusmõju, peaks komisjonil olema võimalik probleemsete ainete vahel vahet teha ja näiteks peaks olema lubatud kehtestada pikemad tähtajad teatavate probleemsete ainete teabeesitusnõuete kohaldamiseks ning nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teha nõuetest erandeid. Juhul, kui ainete olemasolu tootes ei ole võimalik olemasolevate tehnoloogiate abil kontrollida, võib kohaldada tehnilisel teostatavusel põhinevat erandit. Samasugustel põhjustel võib olla asjakohane kehtestada künnised.

(25a) Kui komisjon kehtestab künnised probleemseid aineid käsitlevatele teabeesitusnõuetele ja ainete sisalduse piirnormid, et piirata ainete sisaldust asjaomastes toodetes, peaks komisjon võtma arvesse liidu õiguse, eelkõige määruse (EL) 1272/2008 ja määruse (EL) 1907/2006 ning muude tooteid käsitlevate valdkondlike õigusaktide kohaseid olemasolevaid künniseid ja sisalduse piirnorme. Vajaduse korral peaks komisjon ühtlustama künnised või sisalduse piirnormid, et vähendada ettevõtjate halduskoormust.

(25b) Määrates kindlaks kuupäeva, mil hakatakse kohaldama esimesi delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse käesoleva määruse kohased ökodisaininõuded, peaks komisjon võtma arvesse, et liikmesriigid peavad kohandama riiklikke meetmeid, eelkõige neid, mis on seotud turujärelevalvega.

(26) Käesoleva määruse alusel kehtestatavad teabeesitusnõuded peaksid hõlmama nõuet teha kättesaadavaks tootepass. Tootepass on oluline vahend, mis võimaldab teha teabe kättesaadavaks kõigile väärtusahelas osalejatele, ja tootepassi kättesaadavus peaks märkimisväärselt parandama toote jälgitavust kogu väärtusahela ulatuses. Muu hulgas peaks tootepass aitama tarbijatel teha teadlikke valikuid, parandades tarbijate juurdepääsu nende jaoks olulisele tooteteabele, andma ettevõtjatele **ja** muudele väärtusahelas osalejatele, näiteks parandajatele või ringlussevõtjatele, võimaluse saada asjakohast teavet ning võimaldama liikmesriigi pädevatel asutustel oma ülesandeid täita. Seetõttu ei tohiks tootepass asendada mittedigitaalseid teabedastusviise, näiteks teabe esitamist tootejuhendis või märgisel, vaid peaks neid pigem täiendama. Lisaks peaks olema võimalik kasutada tootepassi selleks, et saada teavet muude kestlikkuse aspektide kohta, mis on asjaomase tooterühma puhul kohaldatavad vastavalt muudele liidu õigusaktidele.

(26a) Kui ökodisaininõudeid kehtestavates delegeeritud õigusaktides määratakse kindlaks ajavahemik, mille jooksul tootepass peab olema kättesaadav, tuleks arvesse võtta konkreetse tooterühma olulusringi kestust, tagamaks et teave toote kohta jääb kättesaadavaks ka olulusringi lõpu toiminguteks, võttes asjakohasel juhul arvesse ettevõtjate halduskoormust.

(26b) Osalejatele, nagu tootjad, parandajad, renoveerijad ja muud ettevõtjad, aga ka riiklikud pädevad asutused, võidakse anda õigus tootepassi ajakohastada. Ettevõtjatele, kes parandavad, ajakohastavad või renoveerivad toodet pärast selle turule laskmist, tuleks näiteks anda vajaduse korral õigus ajakohastada tootepassi, et anda täpsemat teavet. Ettevõtja peaks tagama, et tootepassi kõiki varasemaid versioone säilitatakse eraldi ja et need jäävad juurdepääsetavaks. Riiklikele pädevatele asutustele võiks anda õiguse ajakohastada tootepassi näiteks olukordades, kus toode ei vasta enam nõuetele.

- (27) Tootepõhiste õigusnormide koostamisel tuleks toote laadi ja turu arvessevõtmiseks igal üksikjuhul eraldi hoolikalt uurida, milline teave tuleks tootepassi lisada. Selleks et optimeerida juurdepääsu teabele ja ühtlasi kaitsta intellektuaalomandiõigusi, tuleb tootepass välja töötada ja seda rakendada viisil, mis võimaldab tootepassis sisalduvale teabele diferentseeritud juurdepääsu sõltuvalt teabe liigist ja sidusrühmade liigist. Selleks et vältida ettevõtjate ja üldsuse kulusid, mis on saadava üldisema kasuga võrreldes ebaproportsionaalsed, tuleks tootepass luua kas toote, partii või tootemudeli kohta, sõltuvalt näiteks väärtusahela keerukusest või asjaomaste toodete suurusest, laadist või mõjust.

Ökodisaininõudeid kehtestava delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel tehtud mõjuhindangus tuleks analüüsida kulusid ja tulusid, mis kaasnevad teabeesitusnõuete kehtestamisega mudeli, partii või tooteartikli tasandi tootepasside kujul. „Mudel“ tähendab tavaliselt toote versiooni, mille kõigil ühikutel on ökodisaininõuete seisukohast samad tehnilised omadused ja sama mudelitähis, „partii“ tähendab tavaliselt konkreetse mudeli alarühma, mis koosneb kõigist konkreetsetes tootmisettevõttes konkreetsetel ajavahemikul toodetud toodetest, ning „tooteartikkel“ tähendab tavaliselt ühte mudeli kohast toodet. Mõjuhindangus tuleks samuti kaaluda, kas muude kui tasuta standardite kasutamise tootepassi alusena on sobiv ja kuidas vältida ebaproportsionaalsete kulude tekitamist VKEdele.

(27a) Liidu õigusaktidega on juba kehtestatud toodetele erinevad teabeesitusnõuded ning loodud süsteemid, mille abil tehakse see teave kättesaadavaks ettevõtjatele ja tarbijatele. Kui see on teostatav, peaks komisjon püüdma tagada järjepidevuse ja vähendada ettevõtjate halduskoormust, mis tuleneb muude liidu õigusaktide kohaste aruandekohustuste ja käesoleva määruse kohaste teabeesitusnõuete võimalikust kattumisest. Eelkõige peaks komisjon kaaluma võimalust siduda käesoleva määruse kohased teabeesitusnõuded muude kehtivate ELi õiguse kohaste teabeesitusnõuetega, nagu kohustus esitada ainete ja segude ohutuskardid vastavalt määrusele (EÜ) nr 1907/2006. Kui see on teostatav, peaks komisjon siduma ka tootepassi liidu olemasolevate andmebaaside ja vahenditega, nagu EPREL või SCIP.

(28) Koostalitlusvõime tagamiseks tuleks kindlaks määrata lubatavate andmekandjate liigid. Samal põhjusel tuleks andmekandjad ja toodete kordumatud tunnuskoovid väljastada kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega. Komisjonile tuleks anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, asendades või lisades standardeid, mille kohaselt võib andmekandjaid ja kordumatuid tunnuskoode väljastada, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut. See peaks tagama, et tootepassis sisalduvat teavet saavad salvestada ja edastada kõik ettevõtjad, ning kindlustama kordumatu tunnuskoodi ühilduvuse väliste komponentidega, näiteks skaneerimisseadmetega.

- (29) Selleks et muude kui tootepassi käsitlevate ökodisaininõuete kehtestamine tarbetult ei viibiks või et tagada tootepasside mõjus rakendamine, peaks komisjonil olema lubatud vabastada tooterühmi tootepassi nõuetest juhtudel, kui tootepassi tehnilise teostuse ja käitamise oluliste nõuete tehnilised kirjeldused ei ole kättesaadavad. Samuti tuleks selleks, et vältida ettevõtjate tarbetut halduskoormust, lubada komisjonil vabastada tooterühmi tootepassi nõuetest juhtudel, kui muu liidu õigusakt juba näeb ette tooteteabe digitaalse esitamise süsteemi, mis võimaldab väärtusahelas osalejatel pääseda juurde asjakohasele tooteteabele ja hõlbustab toote nõuetele vastavuse kontrollimist liikmesriigi pädevate asutuste poolt. Need vabastused tuleks korrapäraselt läbi vaadata, võttes arvesse tehniliste kirjelduste edaspidist kättesaadavust.
- (30) Toote kordumatu tunnuscode on oluline eeltingimus, mis võimaldab tagada jälgitavuse kogu tarneahelas. Seepärast tuleks tootepass siduda toote kordumatu tunnuscodega. Lisaks peaks tootepass asjakohasel juhul võimaldama teha kindlaks tootega seotud osalejad ja tootmisrajatised. Koostalitlusvõime tagamiseks tuleks **andmekandja**, jälgitavust võimaldavad ettevõtjate kordumatud tunnuscodeid ja rajatiste kordumatud tunnuscodeid väljastada kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega. Komisjonile tuleks anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, asendades või lisades standardeid, mille kohaselt võib **andmekandjat**, ettevõtjate kordumatuid tunnuskoode ja rajatiste kordumatuid tunnuskoode väljastada, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut. **See peaks tagama, et tootepassis sisalduvat teavet saavad salvestada ja edastada kõik ettevõtjad, ning kindlustama kordumatu tunnuscode ühilduvuse väliste komponentidega, näiteks skaneerimisseadmetega.**

- (31) Digiteeritud teave toote ja selle olelusringi või vajaduse korral passi kohta peaks olema hõlpsasti kättesaadav andmekandja, näiteks vesimärgi või ruutkoodi (QR-koodi) skaneerimise teel. Võimaluse korral peaks andmekandja olema tootel endal, et tagada juurdepääs teabele toote kogu olelusringi jooksul. Siiski on võimalik teha erandeid sõltuvalt asjaomaste toodete laadist, suurusest või kasutusviisist.
- (32) Selleks et tootepass oleks paindlik, reageeriv ja turupõhine ning areneks kooskõlas ärimudelite, turgude ja innovatsiooniga, peaks see põhinema detsentraliseeritud andmesüsteemil, mille on loonud ja mida haldavad ettevõtjad. Nõuete täitmise tagamise ja järelevalve eesmärgil võib siiski olla vajalik, et liikmesriigi pädevatel asutustel ja komisjonil oleks otsene juurdepääs turule lastud või kasutusele võetud toodetega seotud kõikide andmekandjate andmetele ja kordumatutele tunnuskoodele.
- (33) Tootepassi mõjusa kasutuselevõtu tagamiseks peaksid tootepassi tehniline teostus, andmenõuded ja käitamine vastama teatavatele olulistele tehnilistele nõuetele. Need nõuded peaksid tagama tootepassi järjepideva juurutamise kõigis sektorites. Kõnealuste oluliste nõuete tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks kehtestada tehnilised kirjeldused kas *Euroopa Liidu Teatajas* viidatud harmoneeritud standardi kujul või varuvariandina komisjoni poolt **rakendusaktidega** vastu võetud ühtse kirjelduse kujul. Tootepassi tehniline teostus peaks tagama andmete turvalisuse ja privaatsuseeskirjade järgimise. Digitaalne tootepass töötatakse välja avatud dialoogis rahvusvaheliste partneritega, et võtta tehniliste kirjelduste väljatöötamisel arvesse nende seisukohti ning tagada, et tehnilised kirjeldused aitavad kõrvaldada keskkonnasäästlikumate toodete puhul eksisteerivaid kaubandustõkkeid ning vähendada kestlike investeeringute, turustamise ja nõuete täitmisega seotud kulusid. Tehnilised kirjeldused ja nõuded, mis on seotud jälgitavusega kogu väärtusahela ulatuses, tuleks nende tulemuslikku rakendamist silmas pidades võimalikult suures ulatuses välja töötada konsensusel põhineva lähenemisviisi alusel ning mitmesuguste osalejate, sealhulgas standardiorganisatsioonide, tööstusliitude, tarbijaorganisatsioonide, ekspertide, valitsusväliste organisatsioonide ja rahvusvaheliste partnerite, sealhulgas arenguriikide osalusel ja tõhusas koostöös nende osalejatega.

- (34) Ökodisaininõuete täitmise tagamise parandamiseks on vaja, et riiklikel asutustel ja komisjonil oleks otsene juurdepääs turule lastud või kasutusele võetud toodetega seotud kõikide andmekandjate andmetele ja kordumatutele tunnuskoodidele. Selleks peaks komisjon looma selliste andmete säilitamiseks tootepassiregistri ja seda haldama. Kui see on vajalik nõuete täitmise tagamise täiendavaks hõlbustamiseks, peaks komisjon asjakohastel juhtudel kindlaks määrama muu tootepassi lisatava teabe, mis tuleb registris säilitada.

(34a) Komisjon peaks looma kasutajasõbraliku veebiportaali, kus sidusrühmadel, näiteks tarbijatel, ettevõtjatel ja muudel asjaomastel osalejatel on juurdepääs tootepassides sisalduvale teabele kooskõlas ökodisaininõudeid sätestavates delegeeritud õigusaktides sätestatud diferentseeritud juurdepääsuõigustega, ja seda veebiportaali haldama. Veebiportaal peaks viitama teabele, mida ettevõtja oma detsentraliseeritud tootepassis juba säilitab.

- (35) Isikuandmete töötlemine käesoleva määruse alusel peaks toimuma kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate kohaldatavate õigusnormidega. Isikuandmete töötlemine liikmesriigi pädevate asutuste poolt peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679⁵⁴. Isikuandmete töötlemine komisjoni poolt peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1725⁵⁵.

⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁵⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

- (36) Käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks on oluline tulemuslikult tagada õigusnormide täitmine seoses liidu turule lastavate toodetega, olenemata sellest, kas need on valmistatud liidus või imporditud. Seega, kui komisjon on loonud registri, **peaks komisjon tagama, et tollil on registrile otsene juurdepääs määrusega (EL) .../... loodud ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu. Selle jaoks tuleks luua elektrooniline ühendus.** See võimaldaks tollil **automaatselt ja elektrooniliselt** kontrollida, kas imporditud toodetel on olemas tootepass. **Komisjon peaks tagama, et see süsteem ei tooks kaasa de facto impordikeeldu saadetistele, mille puhul ei ole logistikaettevõtjatele teada tootepassi kordumatut tootetähist ja seda ei ole võimalik hankida, eriti posti-, ekspress- ja kulleriteenuste puhul.**
- (37) [...]
- (38) Tootepassis sisalduv teave võimaldab tollil tõhustada ja hõlbustada riskijuhtimist ning võimaldada piiril tehtavaid kontrolle täpsemalt suunata. Seepärast peaks tollil olema võimalik saada ja kasutada tootepassis ja sellega seotud registris sisalduvat teavet oma ülesannete täitmiseks kooskõlas liidu õigusaktidega, sealhulgas riskijuhtimiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 952/2013⁵⁶.

⁵⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

(39) Selleks et suunata tarbijaid tegema kestlikumaid valikuid, peaks märgis, kui see on käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega nõutav, andma teavet, mis võimaldab tooteid tõhusalt võrrelda, näiteks tulemuslikkusklasside esitamise kaudu. Konkreetselt tarbijate jaoks võib füüsiline märgis olla täiendav teabeallikas müügikohas. See võib anda tarbijatele kiire visuaalse aluse toodete eristamiseks nende tulemuslikkuse alusel seoses konkreetse tooteparameetri või tooteparameetrite kogumiga. Asjakohastel juhtudel peaks märgis võimaldama ka juurdepääsu lisateabele, sisaldades konkreetseid viited, nagu veebisaidi aadress, dünaamiline ruutkood, link veebipõhisele märgisele või mis tahes muu asjakohane tarbijale suunatud vahend. Komisjon peaks asjakohases delegeeritud õigusaktis sätestama kõige mõjusama viisi selliste märgiste esitamiseks, sealhulgas interneti teel toimuva kaugmüügi puhul, võttes arvesse mõju klientidele ja ettevõtjatele ning asjaomaste toodete omadusi. Komisjon võib nõuda ka märgise trükkimist toote pakendile.

- (40) Energiamõjuga toodete suhtes kohaldatakse koos käesoleva määrusega määrust (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik. [...] **Energiamärgis on edukas** [...] vahend, mis annab tarbijatele energiamõjuga toodete kohta asjakohast teavet, ja käesoleva määruse alusel kindlaks määratud tulemuslikkusklassid tuleks asjakohastel juhtudel lisada märgisele täiendava teabena, nagu on sätestatud määruse (EL) 2017/1369 artiklis 16. Juhtudel, mil määruse (EL) 2017/1369 kohaselt energiamõjuga toote jaoks kehtestatud energiamärgisele ei saa lisada täiendavat teavet toote tulemuslikkuse kohta seoses teatava tooteparameetriga, **peaks komisjonil olema vajaduse korral võimalik nõuda, et energiamärgise asemel kehtestatakse käesoleva määruse kohane märgis, kui energiamärgisel olevat asjakohast teavet saab selliselt esitada.** [...]
- (41) Tarbijaid tuleks kaitsta eksitava teabe eest, mis võib takistada neid tegemast valikut kestlikumate toodete kasuks. Seetõttu tuleks keelata selliste toodete turule laskmine, mille märgis jälgendab käesoleva määrusega ette nähtud märgist. **Jälgendavateks märgisteks tuleks lugeda ainult märgiseid, mis kopeerivad käesolevas määruses sätestatud märgiseid või millel on väga sarnane kujundus või väga sarnased graafilised elemendid.**

(42) Selleks et saavutada Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärgid kõige tõhusamal viisil ja käsitleda esmajärjekorras kõige suurema mõjuga tooteid, peaks komisjon prioriseerima käesoleva määruse alusel reguleeritavad tooted ja nende suhtes kohaldatavad nõuded. Lähtudes direktiivi 2009/125/EÜ kohase prioriseerimise protsessist, peaks komisjon vastu võtma vähemalt kolme aastat hõlmava tööplaani, milles esitatakse loetelu tooterühmadest, [...] mille jaoks **on esmatähtsana vaja ökodisaininõudeid sätestavaid** delegeeritud õigusakte, ning tooteaspektidest, mille kohta komisjon kavatseb vastu võtta [...] **horisontaalseid nõudeid sätestavad** delegeeritud õigusaktid. [...] **See loetelu tuleks kehtestada rakendusaktiga. Komisjon ei tohiks piirduda üksnes loetelus loetletud toodete reguleerimisega ning tööplaani sisaldava rakendusakti vastuvõtmise menetlus ei tohiks takistada komisjoni alustamast tööd ühe või mitme tooterühma ökodisaininõuetega. See loetelu peaks siiski andma erinevatele sidusrühmadele suurema prognoositavuse komisjoni kavandatud töö osas.** Prioriseerimisel peaks komisjon lähtuma kriteeriumidest, mis on seotud eelkõige delegeeritud õigusaktide võimaliku panusega liidu kliima-, keskkonna- ja energiaeesmärkide saavutamisse ning nende potentsiaaliga parandada valitud tooteaspekte ilma ebaproportsionaalsete kuludeta üldsusele ja ettevõtjatele [...], **aidates suurendada liidu majanduse vastupanu- ja konkurentsivõimet. Samuti peaks komisjon hindama, kas liidus toodetud lõpptoodete ja väljaspool liitu valmistatud lõpptoodete vahel on ebaausa konkurentsi oht, enne kui ta teeb ettepaneku kehtestada nõuded vahetoodetele.** Tööplaanid peaksid sisaldama piisavalt energiamõjuga toodetega seotud meetmeid, võttes arvesse nende tähtsust liidu energiaeesmärkide saavutamisel. Liikmesriikide **määratud ekspertidega tuleks konsulteerida ka ökodisaini eksperdirühma kaudu, samuti ökodisaini foorumi kaudu, mis koondab ka** sidusrühmi, **sealhulgas ringmajanduse ärimudelite osalejaid**. Võttes arvesse käesoleva määruse ja määruse (EL) 2017/1369 vastastikust täiendavust energiamõjuga toodete puhul, **peaks komisjon püüdma** viia omavahel vastavusse käesoleva määruse kohase tööplaani ajakava ja määruse (EL) 2017/1369 artiklis 15 sätestatud tööplaani ajakava [...]. **Ökodisaininõuete kehtestamisel ei tohiks prioriseerida tooterühmi, mille suhtes liidu õiguse kohaselt juba kohaldatakse põhjalikke sätteid, mis sisaldavad ka konkreetseid keskkonnanõudeid.**

(43) Kui muud, tootepõhisemad määrused võimaldavad komisjonil võtta vastu keskkonnasäästlikkust reguleerivaid delegeeritud õigusakte ja sellised delegeeritud õigusaktid on vastu võetud, peaks käesolev määrus sekkuma üksnes erandjuhtudel ja täiendaval viisil. Näiteks ei tohiks käesoleva määrusega kehtestada nõudeid lõplikele ehitustoodetele, kui selliste toodete keskkonnasäästlikkuse nõuded on juba välja töötatud [...] ehitustoodete määruse⁵⁷ alusel [...]. Ainult erandjuhtudel, kui ehitustoodete määruse kohased nõuded on ebapiisavad või ebatõhusad ning neid ei saa ehitustoodete määruse alusel mõistliku aja jooksul muuta või täiendada, peaks olema võimalik ehitustoodete suhtes täiendaval viisil sekkuda käesoleva määrusega, tingimusel, et halduskulud, mis kaasnevad muu hulgas sellega, et ettevõtjate suhtes võidakse kohaldada kahte vastavushindamismenetlust, on mõistlikud. Vältimaks seda, et ettevõtjate suhtes kohaldatakse topeltnõudeid või potentsiaalselt vastuolulisi nõudeid või delegeeritud õigusakte, peaks komisjon enne selliste ehitustoodete määruse kohaste täiendavate nõuete koostamist kaaluma, kas käesoleva määruse alusel juba vastu võetud delegeeritud õigusakti saab kehtetuks tunnistada või muuta nii, et selle asemel lisatakse nõuded ehitustoodete määruse alusel vastu võetavasse meetmesse. [...] Käesoleva määruse kohaste tööplaanide koostamisel peaks komisjon siiski arvesse võtma, et energiamõjuga toodete puhul, mis on ühtlasi ehitustooted, eelistatakse [ehitustooteid käsitleva muudetud määrusega] senise tava jätkuna käesoleva määruse alusel sätestatavaid kestlikkusnõudeid. See peaks nii olema näiteks soojendite, katelde, soojuspumpade, vee- ja ruumikütteseadmete, ventilaatorite, jahutus- ja ventilatsioonisüsteemide ning fotogalvaaniliste toodete (v.a päikesepaneelarhitektuuri) puhul. Nende toodete puhul võidakse [ehitustooteid käsitleva muudetud määrusega] sekkuda üksnes [...] täiendaval viisil, [...] seoses ohutusaspektidega, võttes arvesse ka muid liidu õigusakte, mis käsitlevad tooteid, näiteks gaasiseadmeid, madalpingeseadmeid ja masinaid.

⁵⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ.

(44) Selleks et soodustada eneseregulatsiooni kui aktsepteeritavat alternatiivi õigusaktidega reguleerimisele, peaks käesolev määrus direktiivi 2009/125/EÜ **kogemuste alusel** nägema ette tööstuse võimaluse esitada eneseregulatsioonimeetmeid, **tingimusel et selliste meetmete ambitsioonikuse tase on kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega**. Komisjon peaks hindama tööstuse kavandatud eneseregulatsioonimeetmeid koos allakirjutanute esitatud teabe ja tõenditega, võttes muu hulgas arvesse liidu rahvusvahelisi kaubanduskohustusi ja vajadust tagada kooskõla liidu õigusega. Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused võtta vastu ja ajakohastada õigusakti, milles loetletakse eneseregulatsioonimeetmed, mida peetakse aktsepteeritavaks alternatiiviks **enne** ökodisaininõudeid kehtestava delegeeritud õigusakti **vastuvõtmist**. Samuti on asjakohane, näiteks asjaomase tooterühma turu või tehnoloogia arengut silmas pidades, et komisjonil oleks vajaduse korral võimalik nõuda eneseregulatsioonimeetme muudetud versiooni esitamist. Kui eneseregulatsioonimeede on rakendusaktis nimetatud, on ettevõtjatel õiguspärane ootus, et komisjon kaalub **kõigepealt sellise meetme sisu ja alles siis teeb ettepaneku** [...] võtta vastu delegeeritud õigusakt, millega kehtestatakse vastava tooterühma puhul kohaldatavad ökodisaininõuded. Siiski ei välistata komisjon võimalust võtta vastu [...] ökodisaininõuded, mida kohaldatakse ka tunnustatud eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud **mõnede või kõigi** toodete suhtes selliste tooteaspektide puhul, mida eneseregulatsioonimeede ei hõlma. Kui komisjon leiab, et eneseregulatsioonimeede ei vasta enam käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidele, peaks ta selle eneseregulatsioonimeetme jätma välja rakendusaktist, milles on loetletud tunnustatud eneseregulatsioonimeetmed. Sellest tulenevalt võib kooskõlas käesoleva määrusega kehtestada ökodisaininõuded tooterühmadele, mis olid varem hõlmatud eneseregulatsioonimeetmega.

(45) Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) saaksid suurt kasu nõudluse kasvust kestlike toodete järele, kuid mõningad nõuded võivad tekitada neile kulusid ja raskusi. **Komisjon peaks käesoleva määruse kohaste ökodisaininõuete koostamisel võtma arvesse nõuete mõju asjaomases tootesektoris tegutsevatele VKEdele.** Liikmesriigid ja komisjon peaksid oma vastutusalas andma asjakohast teavet, **sealhulgas juhiseid,** tagama sihipärase erikoolituse ning võimaldama konkreetset abi ja toetust, sealhulgas rahalist toetust, VKEdele, kes toodavad tooteid, mille suhtes kehtestatakse ökodisaininõuded. Need meetmed **on eriti olulised tooterühmade puhul, kus VKEde olemasolu on asjakohane, ning** need peaksid hõlmama näiteks toote keskkonnajalajälje arvutamist ja tootepassi tehnilist rakendamist. **Lisaks peaks komisjon pakkuma VKEdele hõlpsasti kättesaadavat teavet rahalise toetuse saamise võimaluste ja programmide kohta.** Liikmesriigid peaksid oma meetmete võtmisel arvestama kohaldatavaid riigiabi eeskirju.

(46) Tarbijale mõeldud müümata toodete, näiteks tekstiilitoodete [...] hävitamine ettevõtjate poolt on muutumas laialt levinud keskkonnaprobleemiks kogu liidus, eelkõige internetimüügi kiire kasvu tõttu. See tähendab väärtuslike majandusressursside kadu, kuna kaubad toodetakse, transporditakse ja seejärel hävitatakse, ilma et neid kunagi ettenähtud otstarbel kasutataks. Seepärast on keskkonnakaitse huvides vaja käesoleva määrusega kehtestada raamistik, mille eesmärk on vältida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/771⁵⁸ kohaselt peamiselt tarbijatele mõeldud müümata toodete hävitamist, **sealhulgas selliste toodete hävitamist, mida ei ole müügiks pakutud ning** selliste toodete hävitamist, mille tarbija on tagastanud seoses taganemisõigusega, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2011/83/EL⁵⁹ **või seoses ettevõtja pakutud kaubandusliku taganemisõigusega, püüdes nii kasutamata kuid kasutuse otstarbele vastavate toodete hävitamist vähendada. Tooded, mis on tagastatud ja mida ei saa toote seisukorra tõttu uuesti müüa ning mis ei sobi taastamiseks, renoveerimiseks, korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või annetamiseks, ei tohiks käesoleva määruse tähenduses olla tarbijale mõeldud müümata tooted. Käesolevas määruses kirjeldatud hävitamise mõiste peaks hõlmama direktiivis 2008/98/EÜ määratletud jäätmehierarhia kolme viimast tegevust: ringlussevõtt, muu taaskasutamine ja kõrvaldamine. Taastamist ja korduskasutamiseks ettevalmistamist ei tohiks käsitada hävitamisena. Kuigi ringlussevõtt on ringmajanduse jaoks oluline jäätmekäitlustegevus, ei ole mõistlik, et tooted võetakse ringlusse kohe pärast valmistamist ning seetõttu on ringlussevõtt lisatud hävitamise mõistesse. Hävitamise vältimine** [...] kahandab nende toodete keskkonnamõju, vähendades nii jäätmeteket kui ka stiimuleid toodete ületootmiseks. Võttes arvesse, et mitu liikmesriiki on võtnud vastu siseriiklikud õigusaktid tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise kohta, tekitades seeläbi turumoonutusi, on vaja tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist käsitlevaid ühtlustatud õigusnorme, et tagada liikmesriikides ühesuguste õigusnormide ja stiimulite kohaldamine turustajate, jaemüüjate ja teiste ettevõtjate suhtes.

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/771 kaupade müügilepingute teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ (ELT L 136, 22.5.2019, lk 6).

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

(46a) Ettevõtjad peaksid võtma vajalikke meetmeid, et vältida tarbijale mõeldud müümata kasutuskõlblike toodete kõrvaldamise vajadust. See peaks hõlmama üksnes meetmeid, mis on tehniliselt teostatavad ja majanduslikult elujõulised. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta on sätestatud normid, millega keelatakse toodete eksport kolmandatesse riikidesse, kui väidetavalt need tooted müüakse või annetakse kasutamiseks, kuid tegelikult eksporditakse need hävitamiseks.

(46b) Käesoleva määruse sätteid ei tohiks tõlgendada nii, et need oleksid vastuolus direktiivis 2008/98/EÜ määratletud jäätmehierarhia järjestusega.

(46c) Liikmesriikidel ei tohiks keelata kehtestada või säilitada riiklikke meetmeid seoses tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamisega selliste toodete puhul, mille suhtes ei kohaldata otsest keeldu või mis ei ole veel hõlmatud keeldu sätestava rakendusaktiga, tingimusel et sellised meetmed on kooskõlas ELi õigusega.

(47) Selleks et vältida tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist ja koguda täiendavaid andmeid selle tava esinemise kohta, tuleks käesoleva määrusega kehtestada liidus tarbijale mõeldud tooteid valdavatele ettevõtjatele, **välja arvatud väike- ja mikroettevõtjatele** läbipaistvuskohustus, mille kohaselt need ettevõtjad peavad avalikustama teabe tarbijale mõeldud müümata toodete arvu kohta, mis on igal aastal kõrvaldatud. **Seda kohustust tuleks hakata kohaldama keskmise suurusega ettevõtjate suhtes neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist. Läbipaistvuskohustuse ulatuse kindlaksmääramisel tuleks juhinduda direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 lõikes 1 esitatud jäätmete määratluses olevast viitest mõistele „ära viskama“.** Ettevõtja peaks esitama teabe tooteliigi või -kategooria, kõrvaldamise põhjuste ja järgnevateks jäätmekäitlustoiminguteks üleandmise kohta. Kuigi ettevõtjatel peaks olema vabadus otsustada, kuidas seda teavet oma ärikeskkonnas sobival viisil avalikustada, tuleks parimaks tavaks pidada nõutava teabe esitamist [...] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁶⁰ artikli 19a **või artikli 29a** kohases **kestlikkusaruandluses**, kui see on kohaldatav. **Teabe avalikustamise üksikasju ja vormi käsitleva rakendusakti ettevalmistamisel peaks komisjon võtma arvesse vajadust vältida ettevõtjate ebaproportsionaalset halduskoormust, võttes eelkõige arvesse võimalust kasutada liidu õiguses sätestatud kehtivaid aruandlusnõudeid. Lisaks peaksid ettevõtjad avalikustama meetmed, mis on võetud tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise vältimiseks.**

⁶⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

(47a) Lisaks tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise vältimisele tuleks käesoleva määrusega kehtestada liidus tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise keelamise loogika, võttes põhiõiguste harta artikli 52 lõike 1 kohaselt arvesse, et õigus omandile ja äritegevusele ei ole absoluutsed õigused, ning vastavalt Euroopa Kohtu praktikale on keskkonnakaitse üldise huvi eesmärk, mis võib õigustada nimetatud õiguste kasutamise piiramist, tingimusel et selline piirang ei kujuta endast ebaproportsionaalset ja lubamatut sekkumist, mis kahjustaks selliste õiguste olemust. Eelkõige tarbetult suur tekstiilitootmine ja tekstiilitoodete, millest rõivad on suurim osa ELi tarbimisest, lühike kasutusaeg avaldavad märkimisväärset keskkonnamõju, nagu on kirjeldatud komisjoni teatises „ELi kestliku ja ringse tekstiili strateegia“⁶¹. Hiljuti toodetud, kuid müümata tekstiilitooted ja eelkõige rõivad on toodete hulgas, mis väidetavalt hävitatakse. Rõivaid tuleks väärtustada, kanda ja hooldada rohkem kui tänapäevases kiirmoekultuuris seda tehakse. Ringmajanduse seisukohast on selline väärtuslike ressursside raiskamine selgelt vastuolus käesoleva määruse keskkonnasäästlikkuse parandamise eesmärkidega. Seetõttu on tarbijale mõeldud müümata rõivaste ja rõivamanuste hävitamise keeld õigustatud, nähes samas ette teatavad konkreetset erandid, mille kohaselt võib proportsionaalsuse nõude täitmiseks siiski lubada tarbijale mõeldud müümata rõivaste ja rõivamanuste hävitamist, pidades eelkõige silmas tervise- ja ohutusprobleeme või intellektuaalomandi õiguste kaitset. Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused selliste erandite täpsustamiseks. Seda keeldu ei tohiks kohaldada VKEde suhtes. Seda tuleks hakata siiski kohaldama keskmise suurusega ettevõtjate suhtes neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.

(47b) Elektroonika tootmiseks on vaja spetsiifilist ressursikasutust, võttes arvesse ka tootmises kasutatavaid kriitilise tähtsusega ja strateegilisi tooraineid. Seetõttu tuleks hävitamise keeldu käsitleva mõjuhinnangu koostamisel pidada elektroonikat prioriteetseks tooteks.

⁶¹ COM(2022) 141 final

(48) [...] Tagamaks ühetaoliselt tingimused tarbijale mõeldud müümata toodete, mis ei ole rõivad ja rõivalisandid, hävitamise keelu kohaldamiseks liidus [...] tuleks komisjonile anda rakendusvolitused, et täpsustada tooterühm, mille suhtes kõnealust keeldu kohaldatakse ja mis määratakse kindlaks pärast seda, kui komisjon on hinnanud, kui ulatuslik on vastavate toodete hävitamine praktikas, võttes [...] arvesse ettevõtjate poolt esitatud teavet, kui see on kättesaadav, ja sellise hävitamise mõju keskkonnale [...]. Selle keelu proportsionaalsuse tagamiseks peaks komisjon kaaluma konkreetseid vabastusi, mille kohaselt võib tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine siiski olla lubatud, näiteks tervise ja ohutusega seotud kaalutlustel või intellektuaalomandi õiguste kaitsmiseks. Kui komisjon kehtestab erandeid seoses selliste olukordadega nagu annetuste vastuvõtmise keelamine, peaks ta kehtestama minimaalse künnise, mida ettevõtted peavad järgima enne, kui hävitamine on lubatud, näiteks nõudes, et peaks olema võetud ühendust mitme saajaga. Selleks et jälgida kõnealuse keelu mõjusust ja vältida keelust kõrvalehoidmist, tuleks ettevõtjatelt nõuda, et nad avalikustaksid kohaldatavate vabastuste alusel hävitatud, tarbijale mõeldud müümata toodete arvu ja nende hävitamise põhjused. Selleks et vältida väikeste ja mikroettevõtjate [...] põhjendamatu halduskoormust, tuleks nad vabastada kohustusest avalikustada tarbijale mõeldud müümata jäänud ja kõrvaldatud toodete arv ning [...] rakendusaktides sätestatud keelust hävitada [...] teatavaid tooterühmi. Selliseid sätteid tuleks hakata kohaldama keskmise suurusega ettevõtjate suhtes neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist. [...]

(48a) Enne tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise keeldu kehtestavate rakendusaktide ettevalmistamist peaks komisjon koostama mõjuhinna, milles võetakse arvesse mõju keskkonnale, tarbijatele, tootjatele ja muudele ettevõtjatele, sealhulgas VKEdele.

(48b) On oluline, et komisjon konsulteeriks selliste toodete prioriseerimisel, mille suhtes tuleks keelata tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine, ökodisaini foorumi ja ökodisaini eksperdirühmaga.

- (49) Ettevõtjad peaksid vastutama toodete vastavuse eest käesoleva määruse kohastele ökodisaininõuetele vastavalt oma rollile tarneahelas, et tagada nende toodete vaba liikumine siseturul ja parandada nende kestlikkust. Tarne- ja turustusahelas osalevad ettevõtjad peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et nad teevad turul kättesaadavaks üksnes tooteid, mis vastavad käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele.
- (50) Kuna tootja tunneb hästi toote projekteerimis- ja tootmisprotsessi, **vastutab ta kohaldatava vastavushindamismenetluse läbiviimise või selle tema nimel läbiviimise eest.**
- (51) Siseturu toimimise kindlustamiseks on vaja tagada, et kolmandatest riikidest liidu turule sisenevad tooted vastaksid käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele, olenemata sellest, kas neid imporditakse toodete, komponentide või vahetoodetena. Eelkõige tuleb tagada, et tootjad on nende toodete suhtes läbi viinud asjakohased vastavushindamismenetlused. Seepärast tuleks näha ette importijate kohustus tagada, et nende poolt turule lastavad tooted vastavad kõnealustele nõuetele ning et CE-märgis ja tootjate koostatud dokumendid on liikmesriigi pädevatele asutustele kontrollimiseks kättesaadavad. Samuti tuleks sätestada, et importijad peavad asjakohastel juhtudel tagama nende toodete puhul tootepassi olemasolu.

- (52) Toote turule laskmisel peaks iga importija esitama tootel oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja postiaadressi ning [...] elektroonilise sidevahendi, mille kaudu saab temaga ühendust võtta. Juhtudeks, kui toote suurus selle teabe esitamist ei võimalda, tuleks ette näha erandid. See hõlmab ka juhtumeid, kui importija peaks tootele nime ja aadressi lisamiseks pakendi avama või kui toode on selle teabe kinnitamiseks liiga väike.
- (53) Kui turustaja teeb toote turul kättesaadavaks pärast seda, kui tootja või importija on toote turule lasknud, peaks ta hoolikalt järgima kohaldatavaid ökodisaininõudeid. Samuti peaks turustaja tagama, et toote käitlemine tema poolt ei kahjustaks toote vastavust käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide nõuetele.
- (54) Kuna turustajad ja importijad tegutsevad kauplemiskohtade lähedal ja neil on oluline roll toodete nõuetele vastavuse tagamisel, tuleks nad kaasata liikmesriigi pädevate asutuste teostatavasse turujärelevalvesse ning nad peaksid olema valmis aktiivselt osalema, andes kõnealustele asutustele asjaomase tootega seotud kogu vajaliku teabe.
- (55) Kuna edasimüüja pakub toodet müügiks, rendile või järelmaksuga müügiks või esitleb tooteid klientidele või paigaldajatele, peab edasimüüja tagama, et tema klientidel, **sealhulgas potentsiaalsetel klientidel** oleks tõhus juurdepääs käesoleva määruse alusel nõutavale teabele, sealhulgas kaugmüügi korral. Eelkõige tuleks käesoleva määrusega kohustada edasimüüjaid tagama, et nende klientidel, **sealhulgas potentsiaalsetel klientidel** on juurdepääs tootepassile ja märgis on selgelt esitatud kooskõlas kohaldatavate nõuetega. Edasimüüja peaks seda kohustust täitma iga kord, kui ta toodet rentimiseks pakub.

- (56) Selleks et hõlbustada kestlikumate toodete valimist, tuleks kohustuslik märgis esitada selgelt nähtaval ja äratuntaval viisil. Märgis peaks olema identifitseeritav asjaomase toote märgisena, ilma et klient peaks lugema märgisel olevat kaubamärki ja mudelinumbrit. Märgis peaks köitma tooteid valivate klientide tähelepanu. Tagamaks, et märgis on klientidele ostu kaalumisel kättesaadav, peaksid nii edasimüüja kui ka vastutav ettevõtja esitama märgise alati, kui toodet reklaamitakse, seda ka kaugmüügi puhul, sealhulgas internetis. **Nad peaksid pöörama erilist tähelepanu sellele, et vältida tarbijate segadusse ajamist või eksitamist, esitades tootel, millelt nõutakse käesoleva määruse kohaselt märgise olemasolu, muid märgiseid, mis viitavad samale teabele. Muid märgiseid ei peeta segadusse ajavateks ega eksitavateks, kui need on nõutud muude õigusaktidega ning neid võib jätkuvalt esitada vastavalt nimetatud õigusaktidele. ELi ökomärgist ega ühtegi muud riiklikult või piirkondlikult ametlikult tunnustatud EN ISO 14024 I tüübi keskkonnamärgist ei tohiks pidada eksitavaks.**

- (57) Iga importijat või turustajat, kes laseb käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule omaenda nime või kaubamärgi all või kes muudab sellist toodet **enne kasutuselevõttu** viisil, mis võib mõjutada vastavust käesolevale määrusele või asjakohasele delegeeritud õigusaktile, tuleks käsitada tootjana ja talle peaksid laienema tootja kohustused.
- (58) Internetipõhistel kauplemisskohtadel on tarneahelas oluline roll kuna need võimaldavad ettevõtjatel jõuda suure hulga klientideni. Arvestades internetipõhiste kauplemisskohtade olulist rolli toodete müügi vahendamisel ettevõtjate ja klientide vahel, peaksid need kauplemisskohad võtma vastutuse ökodisaininõuetele mittevastavate toodete müügi käsitlemise eest ning tegema koostööd turujärelevalveasutustega. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/31/EÜ⁶² sisaldab üldist raamistikku e-kaubanduse kohta ja selles on sätestatud teatavad digiplatvormide kohustused. Määrusega [...] **(EL) 2022/2065** [...] ⁶³ reguleeritakse internetipõhiste vahendusteenuste osutajate kohustusi ja vastutust seoses ebaseadusliku sisuga, sealhulgas toodetega, mis ei vasta ökodisaininõuetele. Sellele üldraamistikule tuginedes tuleks kehtestada konkreetsed nõuded nõuetele mittevastavate toodete internetimüügi tõhusaks käsitlemiseks.

⁶² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

⁶³ [...] **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) [ELT L 277, 27.10.2022, lk 1].**

- (59) On oluline, et internetipõhised kauplemiskohad teeksid turujärelevalveasutustega tihedat koostööd. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020⁶⁴ artikli 7 lõike 2 alusel kehtestatakse infoühiskonna teenuse osutajate kohustus teha turujärelevalveasutustega koostööd seoses kõnealuse määrusega hõlmatud toodetega, sealhulgas toodetega, mille suhtes on kehtestatud ökodisaininõuded. Selleks et veelgi tõhustada koostööd nõuetele mittevastavate toodetega seotud ebaseadusliku sisu vastu võitlemisel, peaks käesolev määrus sisaldama konkreetseid kohustusi sellise koostöö rakendamiseks internetipõhiste kauplemiskohtade puhul. Näiteks täiustavad turujärelevalveasutused pidevalt veebipõhiseks turujärelevalveks kasutatavaid tehnoloogilisi vahendeid, et teha kindlaks internetis müüdavad nõuetele mittevastavad tooted. Selleks et need vahendid toimiksid, peaksid internetipõhised kauplemiskohad võimaldama juurdepääsu oma liidestele. Lisaks võib turujärelevalveasutustel olla vaja kopeerida internetipõhistest kauplemiskohtadest pärit andmed.
- (60) Määruse (EL) 2019/1020 artikli 14 [...] kohaselt on turujärelevalveasutustel juhul, kui suure ohu kõrvaldamiseks ei ole muid tõhusaid vahendeid, õigus nõuda, et internetipõhisest kasutajaliidesest eemaldataks nõuetele mittevastavatele toodetele viitav sisu [...]. Määruse (EL) 2019/1020 artikliga 14 [...] turujärelevalveasutustele antud volitused kehtivad ka käesoleva määruse kohaldamisel. Käesoleva määruse kohase tõhusa turujärelevalve huvides ja selleks, et vältida nõuetele mittevastavate toodete esinemist liidu turul, tuleks seda õigust kohaldada kõigil vajalikel ja proportsionaalsetel juhtudel, sealhulgas toodete puhul, mis kujutavad endast väiksemat ohtu. Seda õigust tuleks kasutada kooskõlas **määruse (EL) 2022/2065** [...] [artikliga [...] **9**].

⁶⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

- (61) Toote jälgitavuse tagamine kogu tarneahelas hõlbustab turujärelevalveasutuste ülesannet teha kindlaks ettevõtjad, kes on turule lasknud või turul kättesaadavaks teinud nõuetele mittevastavad tooted. Seepärast tuleks ettevõtjaid kohustada säilitama teatava aja jooksul teavet oma tehingute kohta.
- (62) Turule lastud toodete nõuetele vastavuse kontrollimise kiirendamiseks ja hõlbustamiseks tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega nõutakse vastutavatelt ettevõtjatelt vajaduse korral tehnilise dokumentatsiooni konkreetsete osade digitaalset kättesaadavaks tegemist nii **riiklikele** pädevatele asutustele kui ka komisjonile. See peaks võimaldama liikmesriigi pädevatel asutustel sellele teabele ilma taotluseta juurde pääseda, tagades samal ajal jätkuvalt ärisaladuste **ja intellektuaalomandi õiguste** kaitse. Võimalikud vahendid selle teabe digitaalseks kättesaadavaks tegemiseks peaksid põhimõtteliselt piirduma kas tootepassiga või teabe esitamisega määruses (EL) 2017/1369 osutatud toodete andmebaasi nõuetelevastavuse osas või ettevõtja veebisaidil. Selline kohustus ei tohiks välistada liikmesriigi pädevate asutuste õigust saada taotluse korral juurdepääs tehnilise dokumentatsiooni muudele osadele.

(63) [...]

(64) Selleks et parandada tulevase ökodisaininõudeid ja suurendada lõppkasutajate kindlustunnet selle suhtes, et katsetingimustes ja tegeliku toimimise ajal mõõdetud kasutusaegse energiatarbimise ja muude tulemuslikkusparameetrite lahknevused tehakse kindlaks ja korrigeeritakse, peaks komisjonil olema juurdepääs **anonüümseks muudetud teabele** toodete tegeliku kasutusaegse energiatarbimise ja vajaduse korral muude tulemuslikkusparameetrite kohta. Selleks tuleks komisjonile anda õigus võtta [...] vastu käesolevat määrust täiendavaid **delegeeritud** õigusakte, millega nõutakse konkreetsete toodete puhul (sarnaselt maanteeõidukitega), et nad määraksid kindlaks kasutusaegse energiatarbimise ja muud asjakohased tulemuslikkusparameetrid ning kuvaksid need lõppkasutajale. Internetiga ühendatud toodete puhul tuleks komisjonile anda õigus võtta [...] vastu käesolevat määrust täiendavaid **delegeeritud** õigusakte, millega nõutakse ettevõtjatelt selliste kasutusaja andmete kogumist ja **anonüümseks muutmist** ning komisjonile esitamist, kuna oluline on teha kindlaks, kuidas tooted oma funktsioone täidavad, ja teavitada üldsust. Toodete puhul, mille kasutusaegne toimimine sõltub olulisel määral ka ilmastiku- või geograafilistest tingimustest, tuleks koguda, anonüümida ja esitada ka ilmastikualast või geograafilist teavet.

(64a) Selleks et hõlbustada ökodisaininõuetele vastavuse kontrollimist, sealhulgas

vastavushindamist ja turujärelevalvet, peaks komisjonil olema õigus nõuda, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud, et tarneahelas osalejad esitaksid teabe oma tarnete kohta, näiteks kasutatud materjalide koguse ja liigi või keemilise koostise kohta või kasutatud tootmisprotsesside kohta, või teabe oma teenuste osutamise tingimuste kohta. Samuti peaks tootjatel olema võimalik pääseda juurde sellist teavet käsitlevatele dokumentidele või tarneahelas osalejate tegelikele rajatistele, et neil oleks võimalik saada otse ja ise vajalikku teavet, kui tarneahelas osalejad ei esita taotletud teavet mõistliku aja jooksul. Samuti peaks komisjonil olema õigus võimaldada teavitatud asutustel ja riiklikel asutustel kontrollida tarneahelas osalejate tegevusega seotud teabe õigsust.

- (65) Selleks et tagada käesolevas määruse alusel kehtestatud ökodisaininõuete tõhus ja ühtlustatud kohaldamine, sealhulgas selliste aspektide puhul nagu energiatarbimine või -tõhusus, vastupidavus ja usaldusväärsus ning ringlussevõetud materjali sisaldus, tuleks nende nõuete täitmist mõõta usaldusväärsuse, täpsuse ja korratavate meetoditega, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatud uusimaid meetodeid. Delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse toodete ökodisaininõuded, peaksid põhimõtteliselt sisaldama nõuetele vastavuse kindlakstegemiseks või kontrollimiseks vajalike katsete, mõõtmiste või arvutuste tehnilisi kirjeldusi. Lisaks tuleks komisjonile anda õigus võtta [...] vastu [...] **delegeeritud** õigusakte, millega nõutakse selliste [...] **digitaalsete** vahendite kasutamist, mis kajastavad kohaldatavaid arvutusnõudeid, et tagada nende ühtlustatud kohaldamine. **Komisjon peaks tegema need vahendid kättesaadavaks pärast asutusesisest testimist ning kehtestama tingimused, mis tagavad nõuetekohase toimimise ja parandusmeetmed talitlushäire korral.**

- (66) Tagamaks, et ökodisaininõuded saavutavad kavandatud mõju, tuleks käesolevas määruses sätestada kõikehõlmavad ja üldised sätted, mida kohaldatakse kõigi ökodisaininõuetega hõlmatud toodete puhul ning millega keelatakse sellistest nõuetest kõrvalehoidmine. Seetõttu tuleks keelata igasugune tegevus, mis põhjustab põhjendamatuid muutusi toote tulemuslikkuses vastavuskatsete ajal või lühikese aja jooksul pärast toote kasutuselevõttu ja mille tulemuseks on see, et deklareeritud tulemuslikkus ei vasta toote tegelikule tulemuslikkusele kasutamise ajal.
- (67) Vajaduse korral **tuleks** [...]delegeeritud õigusaktides, millega kehtestatakse toodete ökodisaininõuded, viidata standardite kasutamisele **toodete ökodisaininõuetele vastavuse hindamiseks** [...]. Tagamaks, et siseturul ei esine kaubandustõkkeid, tuleks sellised standardid liidu tasandil ühtlustada. Kui viide sellistele standarditele on vastu võetud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1025/2012⁶⁵ ja avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, tuleks tooteid, mille kohta on käesoleva määruse kohaselt vastu võetud ökodisaininõuded ja mis vastavad sellistele standarditele, lugeda kõnealustele nõuetele vastavaks niivõrd, kuivõrd need nõuded on asjaomaste harmoneeritud standarditega hõlmatud. Samamoodi tuleks harmoneeritud standarditele vastavaid katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodeid pidada vastavaks asjaomastes ökodisaininõudeid kehtestavates delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetele niivõrd, kuivõrd need nõuded on asjakohaste harmoneeritud standarditega hõlmatud.

⁶⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

(68) **Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks ning harmoneeritud standardite puudumisel tuleks erakorralise varulahendusena kasutada käesoleva määruse rakendusaktidena vastu võetud ühtseid kirjeldusi, tingimusel et komisjon võtab seda tehes nõuetekohaselt arvesse standardiorganisatsioonide rolli ja ülesandeid, et hõlbustada tootjate kohustust järgida ökodisaininõudeid, näiteks kui standardimisprotsess on takistatud või kui vajaliku harmoneeritud standardi kehtestamisel esineb viivitusi. Kui selline viivitus on tingitud asjaomase standardi tehnilisest keerukusest, peaks komisjon seda enne ühtsete kirjelduste kehtestamist arvesse võtma.** [...] Lisaks peaks olema võimalik kasutada seda lahendust juhul, kui komisjon on viiteid asjakohastele harmoneeritud standarditele määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 11 lõike 5 kohaselt piiranud või need viited kõrvaldanud. **Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.** Vastavus ühistele tehnilistele kirjeldustele peaks andma aluse eeldada ka nõuetele vastavust.

(68a) Et kehtestada kõige tõhusamalt ühtsed kirjeldused, mis hõlmavad käesoleva määruse olulisi ökodisaininõudeid, peaks komisjon kaasama sellesse protsessi asjaomased sidusrühmad.

(69) Selleks et ettevõtjad saaksid tõendada ja pädevatel asutustel oleks võimalik veenduda, et turul kättesaadavaks tehtud tooted vastavad käesoleva määruse kohaselt vastu võetud ökodisaininõuetele, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse asjakohased vastavushindamismenetlused, mis on asjaomase toote ja reguleeritud tooteparameetrite laadiga proportsionaalsed. Selleks et tagada kooskõla muude liidu õigusaktidega, tuleks vastavushindamismenetlused valida käesolevas määruses sisalduva tootmise sisekontrolli mooduli ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 768/2008/EÜ⁶⁶ sisalduvate moodulite hulgast, mis varieeruvad kõige vähem rangetest kuni kõige rangemateni. Tagamaks, et kohaldatav moodul on asjakohane ning asjaomase toote ja

⁶⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsus nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, 13.8.2008, lk 82).

reguleeritud tooteparameetrite laadiga proportsionaalne, peaks komisjon valitud moodulit seda laadi arvesse võttes vajaduse korral kohandama.

- (70) Tootjad peaksid koostama ELi vastavusdeklaratsiooni, et anda teavet toodete vastavuse kohta käesolevale määrusele. Tootjatelt võidakse nõuda ELi vastavusdeklaratsiooni koostamist ka muude liidu õigusaktidega. Selleks et tagada turujärelevalve eesmärgil tõhus juurdepääs teabele, tuleks koostada ühtne ELi vastavusdeklaratsioon kõigi vastavate liidu õigusaktide kohaselt. Ettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks peaks olema võimalik, et kõnealune ühtne ELi vastavusdeklaratsioon on üksikutest asjakohastest vastavusdeklaratsioonidest koosnev toimik.

- (71) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 765/2008⁶⁷ on sätestatud eeskirjad vastavushindamisasutuste akrediteerimise kohta [...] ning CE-märgise kasutamise üldpõhimõtted. Kõnealust määrust tuleks kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud toodete suhtes, tagamaks, et tooted, mille puhul kehtib kaupade vaba liikumine liidus, vastavad nõuetele, mis tagavad avalike huvide, nagu inimeste tervise, ohutuse ja keskkonna kõrgetasemelise kaitse. Kui toote puhul on vastu võetud ökodisaininõuded, peaks CE-märgis näitama, et toode vastab käesolevale määrusele ja selle alusel vastu võetud ökodisaininõuetele, niivõrd kui need on antud tootega seotud. Määruses (EÜ) nr 765/2008 on sätestatud üldpõhimõtted, mis käsitlevad CE-märgist ja selle seost muude märgistega. Võttes arvesse, et käesoleva määrusega nähakse ette ökodisaininõuete kehtestamine väga erinevatele toodetele, tuleks komisjonile **anda** õigus võtta [...] vastu [...] **delegeeritud** õigusakte, millega sätestatakse seoses ökodisaininõuetega [...] eeskirjad [...] vastavusmärgise kohta, et tagada kooskõla hõlmatud toodete suhtes kohaldatavate liidu õiguse nõuetega, vältida segiajamist muude märgistega [...] ning vähendada ettevõtjate halduskoormust.
- (72) Mõned otsuses nr 768/2008/EÜ sätestatud vastavushindamismoodulid eeldavad vastavushindamisasutuste sekkumist. Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, peaksid liikmesriikide ametiasutused nendest asutustest komisjonile teatama.

⁶⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

- (73) Vastavushindamise kvaliteedi ühtlase taseme tagamiseks on vaja kehtestada nõuded teavitavatele asutustele, kes osalevad teavitatud asutuste hindamises, nendest teatamises ja nende üle järelevalve tegemises. Eelkõige tuleks tagada, et teavitav asutus oleks oma tegevuses objektiivne ja erapooletu. Lisaks peaksid teavitavad asutused olema kohustatud tagama saadud teabe konfidentsiaalsuse, kuid neil peaks siiski olema võimalik vahetada teavitatud asutustega seotud teavet riiklike ametiasutuste, teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ja komisjoniga, et tagada vastavushindamise järjepidevus. Taotluse esitanud asutuste pädevuse ja sõltumatuse tõhusaks kindlaksmääramiseks ja jälgimiseks peaksid teavitavad asutused võtma teavitamisel aluseks üksnes konkreetse taotluse esitanud juriidilise isiku, võtmata arvesse tema emaettevõtja või sõsarettevõtjate pädevust ja sõltumatust. Samal põhjusel peaksid nad hindama taotluse esitanud asutusi kõigi asjaomaste nõuete ja vastavushindamisülesannete suhtes, tuginedes vastavaid nõudeid ja ülesandeid hõlmavatele harmoneeritud standarditele.
- (74) Arvestades teavitavate asutuste keskset rolli ökodisaininõuetega seotud vastavushindamiste usaldusväärsuse tagamisel, on oluline, et neil oleks oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisavalt pädevaid töötajaid ja piisavalt rahalisi vahendeid. [...]

- (75) On oluline, et kõik teavitatud asutused täidaksid oma ülesandeid samal tasemel, võrdse konkurentsi tingimustes ja sõltumatult. Seepärast tuleks kehtestada nõuded vastavushindamisasutustele, kes soovivad saada teavitatud asutuse staatuse, et teostada vastavushindamistoiminguid. Teavitatud asutuse pädevuse säilimise eeltingimusena tuleks neid nõudeid jätkuvalt kohaldada. Sõltumatuse tagamiseks tuleks nõuda, et teavitatud asutus ja tema töötajad säilitaksid sõltumatuse nende toodete väärtusahela ettevõtjatest, millega seoses asutusest on teavitatud, aga ka teistest ettevõtjatest, sealhulgas ettevõtjate ühendustest ning emaettevõtjatest ja tütarettvõtjatest.
- (76) Kui vastavushindamisasutus tõendab vastavust harmoneeritud standardites sätestatud kriteeriumidele, tuleks eeldada vastavust käesolevas määruses sätestatud vastavatele nõuetele.
- (77) Vastavushindamisasutused kasutavad tihti vastavushindamise mõne toiminguga tegemiseks alltöövõtjaid või tütarettvõtjaid. Tagamaks, et liidu turule lastavad tooted vastavad ökodisaininõuetele, peaksid vastavushindamisse kaasatud alltöövõtjad ja tütarettvõtjad käesoleva määruse kohaste vastavushindamisülesannete täitmisel täitma samu nõudeid kui teavitatud asutused.
- (78) Selleks et teavitavad asutused saaksid tõhusalt kindlaks teha ja jälgida taotluse esitanud asutuste pädevust ja sõltumatust, peaksid need asutused olema autonoomsed ja selleks jääma. Seetõttu peaks teatavaid toiminguid ja otsuseid, mis on seotud nii toodete vastavushindamisega kui ka teavitatud asutuse muu sisemise tegevusega, tegema ainult teavitatud asutus ise.

- (79) Taotluse esitanud asutuste pädevuse ja sõltumatuse kindlakstegemise ja jälgimise hõlbustamiseks peaksid taotluse esitanud asutused **esitama kirjelduse, kuidas asjakohased töötajad, nende staatus ja ülesanded vastavad vastavushindamisele, ülesannetele, mille suhtes kavatakse asutusest teavitada, näiteks sellise** kvalifikatsioonimaatriksi **kujul**, mis võimaldab teavitaval asutusel tõhusamalt hinnata töötajate piisavust ja teavitatud asutuse jätkuvat sõltumatust.
- (80) Kuna liikmesriigi teavitatud asutuste pakutavad teenused võivad olla seotud kogu liidus turul kättesaadavaks tehtavate toodetega, on asjakohane anda teistele liikmesriikidele ja komisjonile võimalus esitada teavitatud asutuse kohta vastuväiteid. Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused nõuda, et teavitav liikmesriik võtaks parandusmeetmeid, kui teavitatud asutus ei vasta või enam ei vasta käesoleva määruse nõuetele.
- (81) Vastavushindamismenetluse hõlbustamiseks ja kiirendamiseks ning ettevõtjate võrdse kohtlemise tagamiseks on äärmiselt oluline, et teavitatud asutused kohaldaksid vastavushindamismenetlusi järjepidevalt ja ilma ettevõtjaid tarbetult koormamata.
- (82) Enne lõpliku otsuse tegemist selle kohta, kas tootele võib anda vastavussertifikaadi, peaks ettevõtjal, kes soovib selle toote turule viia, olema lubatud täiendada asjaomast dokumentatsiooni ainult üks kord. See piirang on vajalik tagamaks, et teavitatud asutused ei saa abistada tootjaid muudatuste tegemisel kuni nõuetele vastavuse saavutamiseni, sest see tähendaks, et osutatav teenus sarnaneb konsultatsiooniteenusega ja võib praktikas vähendada teavitatud asutuste ülesannete avaliku huvi olemust. Vajaduse korral peaks teavitatud asutustel olema võimalik ka sertifikaate [...] peatada või tühistada või neile piiranguid seada.

- (83) Teavitatud asutuste, tootjate või toodete mittevastavuse juhtumite tuvastamise ja lahendamise hõlbustamiseks peaksid teavitatud asutused ennetavalt edastama nende käsutuses oleva asjakohase teabe teavitavatele asutustele või turujärelevalveasutustele.
- (84) Oluline on tagada tõhus teabevahetus teavitatud asutuste ja turujärelevalveasutuste, sealhulgas teiste liikmesriikide vastavate asutuste vahel. Selleks on vaja, et teavitavad asutused ja teavitatud asutused tagaksid turujärelevalveasutuste teabenõuete täitmise.
- (85) Komisjon peaks võimaldama asjakohast koostööd ja tegevuse koordineerimist teavitatud asutuste vahel. Ökodisaininõuete ühtlustatud kohaldamise tagamiseks peaksid teavitatud asutused arutama võimalikke lahkevusi ja koordineerima nendega seotud tegevust. [...].
- (86) Selleks et motiveerida tarbijaid tegema kestlikke valikuid, eelkõige juhul, kui kestlikumad tooted ei ole piisavalt taskukohased, tuleks ette näha sellised mehhanismid nagu ökovautšerid ja keskkonnahoidlik maksustamine. Kui liikmesriigid otsustavad kasutada stiimuleid, et edendada kõige parema tulemuslikkusega tooteid nende toodete seas, mille jaoks on käesoleva määruse kohaselt delegeeritud õigusaktidega kehtestatud tulemuslikkusklassid, peaksid nad suunama need stiimulid kahele kõrgeimale tulemuslikkusklassile, milles on tooted olemas, kui asjaomases delegeeritud õigusaktis ei ole sätestatud teisiti. Liikmesriikidel ei tohiks siiski olla võimalik keelata toote turule laskmist selle tulemuslikkusklassi alusel. Samal põhjusel tuleks komisjonile **anda** õigus võtta [...] vastu [...] **rakendus**akte, et **täpsustada**, millistele tooteparameetritele või nendega seotud tulemuslikkuse tasemetele on liikmesriikide stiimulid suunatud juhul, kui kohaldatavas delegeeritud õigusaktis ei ole tulemuslikkusklassi kindlaks määratud või kui tulemuslikkusklassid on kehtestatud seoses rohkem kui ühe tooteparameetriga [...], **millisel juhul peaks komisjon täpsustama parameetrid, mida liikmesriikide stiimul puudutab**. Liikmesriikide stiimulite kehtestamine ei peaks piirama liidu riigiabi eeskirjade kohaldamist.

(87) Riigihanked moodustavad 14 % liidu SKPst. Selleks et aidata saavutada kliimaneutraalsuseni jõudmise, energia- ja ressursitõhususe parandamise ning rahvatervist ja elurikkust kaitsvale ringmajandusele ülemineku eesmärk, tuleks komisjonile **anda** õigus võtta [...] vastu [...] **rakendus**akte, millega asjakohastel juhtudel kohustatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2014/24/EL⁶⁸ ja 2014/25/EL⁶⁹ määratletud avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad viima oma hanked kooskõlla keskkonnahoidlike riigihangete konkreetsete **miinimum**kriteeriumide või -eesmärkidega, mis sätestatakse käesoleva määruse kohaselt vastu võetavates [...] **rakendus**aktides. **Komisjon võib nõuda eesmärkide saavutamist, kehtestades näiteks teatava protsendi, mille ulatuses teatava tooterühmaga seotud hankemenetlused peavad vastama riigihangete nõuetele. Protsenti võib väljendada asjaomaste kestlike toodete ostulepingute koguarvus või maksumuses võrreldes asjaomase sektori või asjaomaste toodete asjaomaste lepingute koguarvu ja maksumusega.** [...] Õigusaktidega konkreetsetele tooterühmadele kehtestatud kriteeriume või eesmärgi ei tuleks järgida mitte ainult asjade riigihanketulepingute puhul, mille alusel otseselt hangitakse asjaomaseid tooteid, vaid ka ehitustööde või teenuste riigihanketulepingute puhul, kui asjaomaseid tooteid kasutatakse kõnealuste lepingute esemeks olevaks tegevuseks. Võrreldes vabatahtlikkusele põhineva lähenemisviisiga võimaldavad kohustuslikud kriteeriumid või eesmärgid maksimeerida avaliku sektori kulutuste mõju paremini toimivate toodete nõudluse suurendamisel. Kriteeriumid peaksid olema läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad. **Keskkonnahoidlike riigihangetega seotud rakendusaktide väljatöötamisel peaks komisjon võtma nõuetekohaselt arvesse liikmesriikide erinevaid geograafilisi, sotsiaalseid ja majanduslikke olusid. Turuolukorrale avalduva mõju kaalumisel peaks komisjon muu hulgas arvesse võtma nõuete mõju konkurentsile ning parimatele turul kättesaadavatele keskkonnatoodetele ja -lahendustele. Kaaludes majanduslikku teostatavust avaliku sektori hankijate jaoks, peaks komisjon võtma arvesse, et eri liikmesriikide avaliku sektori hankijatel võib olla erinev eelarvesuutlikkus. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel peaks avaliku sektori**

⁶⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁶⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihanket ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

hankijatel olema võimalik nõuetest kõrvale kalduda, näiteks hädaolukorras ning kui nõuete kohaldamine avaldaks rahvatervisele tõsist negatiivset mõju.

(87a) Liikmesriike ei tohiks takistada kehtestamast või säilitamast keskkonnahoidlikke riigihankeid käsitlevaid riiklikke meetmeid seoses tooterühmadega, mille jaoks ei ole käesoleva määruse kohaseid riigihankenõudeid veel kehtestatud, ning kehtestamast rangemaid riiklikke nõudeid toodetele, mis kuuluvad keskkonnahoidlike riigihangete nõudeid sätestavate rakendusaktide kohaldamisalasse, tingimusel et need on kooskõlas liidu õigusega.

- (88) Selleks et tagada liidu turul võrdsed konkurentsitingimused ning käesoleva määruse eeldatav kasulikkus ja panus liidu kliima-, energia- ja ringluseesmärkide saavutamisse, on vaja tulemuslikult tagada ökodisaininõuete täitmine. [...] Määrust (EL) 2019/1020, millega kehtestatakse liidu turule sisenevate toodete turujärelevalve ja kontrolli horisontaalne raamistik, [...] **kohaldatakse** toodete suhtes, millele on käesoleva määruse kohaselt kehtestatud ökodisaininõuded, **kuna direktiiv 2009/125/EÜ on loetletud määruse (EL) 2019/1020 I lisas**. Selleks et alandada direktiivi 2009/125/EÜ alusel vastu võetud rakendusmeetmetega hõlmatud toodete problemaatilist nõuetele mittevastavuse taset ja paremini vältida mittevastavust tulevastele ökodisaininõuetele, ning võttes arvesse käesoleva määruse laiemat kohaldamisala ja kõrgemat ambitsioonitaset võrreldes direktiiviga 2009/125/EÜ, tuleks käesoleva määrusega **ette näha täiendav toetus, mille eesmärk peaks olema** veelgi tõhustada liikmesriikide jõupingutuste kavandamist, koordineerimist ja toetamist ning see peaks andma komisjonile lisavahendid **aitamaks** tagada, et turujärelevalveasutused võtavad piisavaid meetmeid ökodisaininõuetele mittevastavuse vältimiseks.
- (89) Turujärelevalveasutuste kõrval on ka tollil oluline roll käesoleva määruse täitmise tagamisel seoses imporditud kaupadega ning toll võib sel eesmärgil tugineda nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97⁷⁰.

⁷⁰ Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1).

- (90) Selleks et tagada ökodisaininõuetega seotud asjakohaste kontrollide piisav ulatus, peaksid liikmesriigid **määruse (EL) 2019/1020 artikli 13 kohase üldise riikliku turujärelevalvestrateegia osana kirjeldama kavandatud tegevust.** [...]
- (91) Käesoleva määruse kohased turujärelevalve prioriteedid tuleks kindlaks määrata selliste objektiivsete kriteeriumide alusel nagu täheldatud mittevastavuse tase või mittevastavusest tulenev keskkonnamõju. **Teavet mittevastavuse keskkonnamõju kohta saab tuletada asjakohaste ökodisaininõuete aluseks olevatest mõjuhinnangutest.** Prioriteetide käsitlemiseks kavandatud tegevus peaks omakorda olema proportsionaalne nende prioriteetide seadmiseni viinud asjaoludega. [...]

- (92) Kui käesolevas määruses sätestatud tõhustatud kavandamisele, koordineerimisele ja toetusele vaatamata täheldatakse ökodisaininõuetele mittevastavuse problemaatilist taset, peaks komisjonil olema võimalik sekkuda **kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 artikli 11 lõikega 4** tagamaks, et turujärelevalveasutused teevad kontrolle piisavas ulatuses. [...]
- (93) Turujärelevalve info- ja teavitussüsteemi sisestatud andmete põhjal peaks komisjon koostama aruande, mis sisaldab teavet ökodisaininõuetega seoses tehtud kontrollide laadi ja arvu **ning** tuvastatud mittevastavuse tasemete [...] kohta kahe eelmise kalendriaasta jooksul [...]. Komisjoni aruanded peaksid sisaldama liikmesriikide tegevuse võrdlust kavandatud tegevusega ja soovituslikke võrdlusaluseid turujärelevalveasutuste jaoks.

(94) [...] Kuna määrusega (EL) 2019/1020 loodud liidu toodete nõuetele vastavuse võrgustiku eesmärk on käsitleda turujärelevalve üldisi horisontaalseid küsimusi, peaks määrusega (EL) 2019/1020 käesoleva määruse ühetaoliseks kohaldamiseks loodud halduskoostöö rühm (ADCO) osana määruses (EL) 2019/1020 määratletud ülesannetest või lisaks neile, eesmärgiga määratleda tooted või nõuded, mis on käesoleva määruse alusel turujärelevalve prioriteetid ning käesoleva määruse nõuetele mittevastavuse vähendamiseks kavandatud meetmed, kohtuma korrapäraste ajavahemike järel ja määrama kindlaks turujärelevalve ühised prioriteetid, mida tuleb arvesse võtta liikmesriikide turujärelevalvestrateegiate raames seoses käesoleva määrusega kavandatud tegevuses, liidu toetuse andmise prioriteetid, ning ökodisaini nõuded, mida tõlgendatakse erinevalt, ning mis toob kaasa turumoonutusi.

(95) [...]

- (96) Tooted tuleks turule lasta üksnes juhul, kui need ei kujuta endast ohtu. Selleks et võtta paremini arvesse ökodisaininõuete eripära ja tagada, et turujärelevalves keskendutaks nendele nõuetele mittevastavusele, tuleks käesoleva määruse kohaldamisel ohtliku tootena käsitada toodet, mis ökodisaininõudele mittevastavuse tõttu või seetõttu, et vastutav ettevõtja ei täida ökodisaininõuet, võib avaldada keskkonnale või muule kõnealuse nõudega kaitstud avalikule huvile kahjulikku mõju. Seda täpsemat määratlust tuleks kasutada määruse (EL) 2019/1020 artiklite 19 ja 20 kohaldamisel.
- (97) Tuleks kehtestada kord, mille kohaselt huvitatud isikuid teavitatakse meetmetest, mida on kavas võtta ohtlike toodete suhtes. See peaks võimaldama ka liikmesriikide turujärelevalveasutustel koostöös asjaomaste ettevõtjatega selliste toodetega seoses varakult tegutsema asuda. Selleks tuleks praegu direktiivis 2009/125/EÜ sisalduvat kaitseklauslit ajakohastada ja viia see kooskõlla kaitsemeetmete menetlustega, mis on sätestatud muudes liidu ühtlustamisõigusaktides ja otsuses nr 768/2008/EÜ. Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused teha kindlaks, kas nõuetele mittevastavate toodetega seotud riiklikud meetmed on põhjendatud või mitte.
- (98) Turujärelevalveasutustel peaks olema õigus nõuda ettevõtjatelt parandusmeetmete võtmist, kui leitakse, et toode ei vasta ökodisaininõuetele või et ettevõtja on rikkunud toodete turule laskmise või turul kättesaadavaks tegemise eeskirju või muid talle suunatud eeskirju.

(99) Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 on eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁷¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁷¹ ELT L 123, 12.5. 2016, lk 1.

(100) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et a) määrata kindlaks rakenduskord [...] registri ja ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemi ühendamiseks; b) kehtestada märgiste kujundust käsitlevad ühised nõuded; **c) koostada komisjoni tööplaani d[...]) koostada loetelu eneseregulatsioonimeetmetest [...] e[...])** kehtestada vorm, mida tuleb kasutada selleks, et avalikustada tarbijale mõeldud müümata toodete arv, mis on kõrvaldatud; **ea) kehtestada erandid otsesest keelust hävitada tarbijale mõeldud müümata tooteid, mis on rõivad või rõivamanused; eb) kehtestada täiendavad keelud hävitada tarbijale mõeldud müümata tooteid; f[...])** kehtestada, muuta või tunnistada kehtetuks ökodisaininõuete ühtseid kirjeldusi ning tootepasside või katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodite olulisi nõudeid; [...] g) nõuda liikmesriigilt nõuetele mittevastavate teavitatud asutuste suhtes parandusmeetmete võtmist, sealhulgas teavituse tühistamist; **y) kehtestada normid liikmesriikide stiimulite kohta; yy) kehtestada keskkonnasäästlike riigihangete kohustuslikud miinimumnõuded;** h) loetleda tooted või nõuded, mida liikmesriigid peavad vähemalt käsitama turujärelevalve prioriteetidena; ning i) otsustada liidu kaitsemeetmete menetluse kohaselt, kas siseriiklik meede on põhjendatud või mitte. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁷².

⁷² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes ([ELT L 55, 28.2.2011, lk 13](#)).

- (101) Selleks et oleks võimalik suurendada usaldust turule lastud toodete vastu, eelkõige seoses asjaoluga, et need vastavad ökodisaininõuetele, peab avalikkus olema kindel, et nõuetele mittevastavaid tooteid turule laskvate ettevõtjate suhtes kohaldatakse karistusi. Seepärast on vaja, et liikmesriigid kehtestaksid siseriiklikus õiguses tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused käesoleva määruse täitmata jätmise eest.
- (102) Komisjon peaks käesolevat määrust hindama. Institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punkti 22 kohaselt peaks kõnealune hindamine põhinema viiel kriteeriumil, milleks on tõhusus, mõjususe, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus, ning see peaks olema aluseks võimalike edasiste meetmete mõju hindamisele. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande käesoleva määruse rakendamise ja selle mõju kohta toodete keskkonnasäästlikkusele ja siseturu toimimisele. Vajaduse korral tuleks aruandele lisada ettepanek käesoleva määruse asjakohaste sätete muutmiseks.
- (103) On vaja, et ökodisaininõudeid kohaldataks võimalikult paljudele toodetele, mitte ainult energiamõjuga toodetele, ning et ökodisaininõuete määratlust laiendataks nii, et see hõlmaks kõiki ringluse aspekte. **Ökodisaininõuete kehtestamisel ei tohiks prioriseerida tooterühmi, mille suhtes liidu õiguse kohaselt juba kohaldatakse põhjalikke sätteid, mis sisaldavad ka konkreetseid keskkonnanõudeid.** Samuti on vaja tagada käesoleva määruse kooskõla määruses (EÜ) nr 765/2008 ja otsuses nr 768/2008/EÜ sätestatud uue õigusraamistikuga ning parandada turujärelevalvega seotud sätteid. Seepärast tuleks direktiiv 2009/125/EÜ asendada. Selleks et tagada õiguskindlus kõigile ettevõtjatele alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast ja kindlustada siseturul tegutsevatele ettevõtjatele võrdsed tingimused, peaksid tarbijale mõeldud müümata toodete kõrvaldamise, nõuetest kõrvalhoidmise ja turujärelevalvega seotud läbipaistvuskohustused olema ühetaoliselt kohaldatavad kõigi ettevõtjate suhtes kogu liidus. Direktiiv 2009/125/EÜ tuleks seetõttu asendada määrusega.

(104) Selleks et tagada õiguskindlus ja järjepidevus toodete puhul, mis lastakse turule või võetakse kasutusele kooskõlas rakendusmeetmetega, mis on vastu võetud vastavalt direktiivi 2009/125/EÜ sellele redaktsioonile, mida kohaldatakse käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval, peaksid need meetmed jääma jõusse ka pärast seda kuupäeva, kuni need tunnistatakse kehtetuks käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga. Samadel põhjustel peaksid direktiivi 2009/125/EÜ mitu sätet jääma täielikult jõusse seoses nende rakendusmeetmete kohaldamisega. See puudutab direktiivi 2009/125/EÜ neid sätteid, millega jäetakse direktiivi kohaldamisalast välja inimeste ja kaupade veoks ette nähtud transpordivahendid, kehtestatakse rakendusmeetmete seisukohast asjakohased määratlused, määratakse kindlaks ettevõtjate kohustused seoses turule lastavate toodetega, nähakse ette asjakohaste vastavushindamismenetluste ja EÜ vastavusdeklaratsiooni üksikasjad, kehtestatakse nõuetele vastavuse eeldus toodete puhul, millele on antud ELi ökomärgis, ning võimaldatakse võtta harmoneeritud standarditega seoses vajalikke meetmeid. Kuna oluline on tagada kaupade vaba liikumine, keelata toodete toimimise ebaseaduslik muutmine selleks, et saavutada soodsam tulemus, ning tõhusalt tagada ökodisaininõuete täitmine, tuleks käesoleva määruse asjakohaseid sätteid kohaldada energiamõjuga toodete suhtes, mis lastakse turule vastavalt direktiivi 2009/125/EÜ rakendusmeetmetele.

(105) Kuna käesoleva määruse eesmärki parandada toodete keskkonnasäästlikkust ja tagada ökodisaininõuete hõlmatud toodete vaba liikumine siseturul ei suuda liikmesriigid piisaval määral saavutada, küll aga saab seda eesmärki saavutada liidu tasandil, võttes arvesse liidu tasandi meetmete ulatust ja toimet, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk – Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega nähakse ette raamistik [...] **selliste** ökodisaininõuete **kehtestamiseks**, millele turule lastavad või kasutusele võetavad tooted peavad vastama, **et muuta tooted keskkonnasäästlikumaks ja tagada nende vaba liikumine siseturul.** [...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Käesoleva määrusega luuakse ka digitaalne tootepass (edaspidi „tootepass“), nähakse ette keskkonnahoidlike riigihangete kohustuslike [...] **nõuete** kehtestamine ja luuakse raamistik, millega hoida ära tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse **toodete suhtes, välja arvatud** [...]:

- a) määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklis 2 määratletud toit;
- b) määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 3 punktis 4 määratletud sööt;
- c) direktiivi 2001/83/EÜ artikli 1 punktis 2 määratletud inimtervishoius kasutatavad ravimid;
- d) määruse (EL) 2019/6 artikli 4 punktis 1 määratletud veterinaarravimid;
- e) elustaimed ja -loomad ning elusad mikroorganismid;
- f) inimpäritoluga tooted;
- g) taimedest ja loomadest saadud tooted, mis on vahetult seotud nende tulevase paljunemisega;
- h) sõidukid, millele on osutatud määruste (EL) 2018/858, (EL) nr 167/2013 ja (EL) nr 168/2013 artikli 2 lõikes 1.**

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „toode“ – füüsiline kaup, mis lastakse turule või võetakse kasutusele;
- 2) „komponent“ – toode, mis on ette nähtud muusse tootesse lisamiseks;
- 3) „vahetoode“ – toode, mida on veel vaja käidelda või töödelda, näiteks segada, pealistada või kokku panna, et teha see [...] **klientidele** sobivaks;
- 4) „energiamõjuga toode“ – toode, millel on selle kasutamisel mõju energiatarbimisele;

- 5) „tooterühm“ – tooted, mida kasutatakse samalaadsetel eesmärkidel ja mis on kasutamise seisukohast samalaadsed või millel on samalaadsed funktsionaalsed omadused ning mis on tarbijate arusaamade kohaselt samalaadsed;
- 6) „ökodisain“ – keskkonnasäästlikkusega seotud kaalutluste lõimimine toote omadustesse ja kogu toote väärtusahelas aset leidvatesse protsessidesse;
- 7) „ökodisaininõue“ – tulemuslikkusnõue või teabeesitusnõue, mille eesmärk on muuta toode **või toote kogu väärtusahelas toimuvad protsessid** keskkonnasäästlikumaks;
- 8) „tulemuslikkusnõue“ – tootele või tootega seoses esitatav kvantitatiivne või muu kui kvantitatiivne nõue saavutada I lisas osutatud tooteparameetrite puhul teatav tulemuslikkustase;
- 9) „teabeesitusnõue“ – kohustus esitada koos tootega artikli 7 lõike 2 kohane teave;
- 10) „tarneahel“ – kõik toote väärtusahela algusosa tegevused ja protsessid sinnamaani, kuni toode jõuab [...] **kliendini**;
- 11) „väärtusahel“ – kõik toote olelusringi osaks olevad tegevused ja protsessid, samuti toote võimalik taastootmine;
- 12) „olelusring“ – toote oleluse jooksul üksteisele järgnevad ja üksteisega seotud etapid, nimelt tooraine hankimine või loodusvaradest tootmine, eeltöötlemine, tootmine, ladustamine, turustamine, paigaldamine, kasutamine, hooldamine, parandamine, täiustamine, renoveerimine ja korduskasutamine ning olelusringi lõpp;
- 13) „olelusringi lõpp“ – olelusringi etapp, mis algab toote kasutuselt kõrvaldamisega ja lõpeb siis, kui toode jõuab tagasi loodusesse jäätmetootena või see lisatakse muu toote olelusringi;

- 14) „keskkonnamõju“ – kahjulik või kasulik keskkonnamuutus, mille on täielikult või osaliselt põhjustanud toode oma olelusringi jooksul;
- 15) „tulemuslikkusklass“ – ühe või mitme I lisas osutatud tooteparameetriga seotud tulemuslikkustasemete vahemik, mis on jagatud järjestikusteks rühmadeks, et tooteid eristada;
- 16) „taastootmine“ – [...] **toiming**, mille käigus **uus** toode [...] **toodetakse** esemetest, mis on **kas** jäätmed, tooted või komponendid, ja mille käigus tehakse tootes vähemalt üks muudatus, mis mõjutab [...] **selle** ohutust, tulemuslikkust, otstarvet või tüüpi;
- 17) „täiustamine“ – **tegevus, mille eesmärk on** toote funktsionaalsuse, tulemuslikkuse, võimsuse, **ohutuse** või väljanägemise parandamine;
- 18) „renoveerimine“ – **tegevus, mille eesmärk on** eseme, mis on jääde või toode, ettevalmistamine, **puhastamine, katsetamine** [...] **ja vajaduse korral parandamine**, et taastada **kas** selle tulemuslikkus või funktsionaalsus algselt kavandamisetapis ette nähtud kasutuse[...] **ja** tulemuslikkustasemete vahemiku [...] piires, **ning mida kohaldatakse eseme turule laskmise ajal** [...];
- 19) „hooldus“ – tegevus, mille eesmärk on hoida toode seisukorras, milles **seda saab kasutada** [...] ettenähtud **otstarbel**;
- 20) „parandamine“ – **tegevus, millega taastatakse** puudusega toote või jäätme [...] **seisukord**, milles seda saab kasutada ettenähtud otstarbel;
- 21) „vastupidavus“ – toote võime täita kindlaksmääratud kasutus-, hooldus- ja parandamistingimustes oma funktsioone ettenähtud viisil, kuni **ühele või mitmele** piiravale sündmuse**le** [...] **järgneva olukorra tekkimiseni**;

22) „usaldusväärsus“ – tõenäosus, et toode täidab teatavates tingimustes, **sealhulgas hooldustingimustes**, teatava aja jooksul oma funktsioone ettenähtud viisil, ilma piirava sündmuse esinemiseta;

22a) „piirav sündmus“ – sündmus, mille tulemusena ei täideta enam ettenähtud otstarbel kasutamiseks vajalikku funktsiooni;

23) „keskkonnajalajalg“ – toote keskkonnamõju arvuline väljendamine kas seoses ühe keskkonnamõjukategooria või mõjukategooriate kogumiga, võttes aluseks toote keskkonnajalajälje määramise meetodi, **mida võib vajaduse korral täiendada või laiendada teaduslikult usaldusväärsete vahendite ja meetoditega, mille üksikasjalikkus tagab tooterühmade vahelise võrreldavuse;**

24) „toote keskkonnajalajälje määramise meetod“ – olelusringi hindamise meetod, mille abil väljendatakse arvuliselt toote keskkonnamõju ja mis on kehtestatud soovitusena (EL) 2021/2279;

25) „CO₂ jalajalg“ – kasvuhoonegaaside heite ja sidumise summa tootesüsteemis, väljendatuna CO₂ ekvivalendina ja tuginedes olelusringi hindamisele, milles ainus mõjukategooria on kliimamuutused;

26) [...]

27) „aine“ – määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 1 määratletud aine;

27a) „segu“ – määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 2 määratletud segu;

28) „probleemne aine“ – aine, mis

- a) vastab määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele ja on määratletud kooskõlas kõnealuse määruse artikli 59 lõikega 1 või
- b) on klassifitseeritud määruse (EÜ) nr 1272/2008 VI lisa 3. osas ühte järgmisse ohuklassi või -kategooriasse:
 - kantserogeensus, 1. ja 2. kategooria,
 - mutageensus sugurakkudele, 1. ja 2. kategooria,
 - reproduktiivtoksilisus, 1. ja 2. kategooria [lisatakse seadusandliku menetluse käigus pärast seda, kui määrus (EÜ) nr 1272/2008 sisaldab järgmisi ohuklasse: püsiv, bioakumuleeruv, toksiline (PBT), väga püsiv ja väga bioakumuleeruv (vPvB); püsiv, liikuv ja toksiline (PMT), väga püsiv ja väga liikuv (vPvM); endokriinfunktsiooni kahjustav],
 - hingamisteede sensibiliseerimine, 1. kategooria,
 - naha sensibiliseerimine, 1. kategooria,
 - krooniliselt ohtlik vesikeskkonnale, 1.–4. kategooria,
 - ohtlik osoonikihile,
 - mürgisus sihtelundi suhtes – korduv kokkupuude, 1. ja 2. kategooria,
 - mürgisus sihtelundi suhtes – ühekordne kokkupuude, 1. ja 2. kategooria, või
- c) mõjutab negatiivselt seda sisaldavas tootes olevate materjalide korduskasutamist ja ringlussevõttu;

- 29) „tootepass“ – tootespetsiifiline andmekogum, mis hõlmab artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis kindlaks määratud teavet ja on andmekandja kaudu elektrooniliselt juurdepääsetav kooskõlas III peatükiga;
- 30) „andmekandja“ – lineaarne vöötkood, kahemõõtmeline sümbol või muu automaatse tuvastamise ja andmete kogumise vorming, mida saab lugeda seadme abil;
- 31) „toote kordumatu tunnuscode“ – kordumatu märgijada, mis võimaldab tuvastada toote ja anda veebilingi tootepassile;
- 32) „ettevõtja kordumatu tunnuscode“ – kordumatu märgijada, mis võimaldab tuvastada toote väärtusahelas osalejad;
- 33) „rajatise kordumatu tunnuscode“ – kordumatu märgijada, mis võimaldab tuvastada asukohad või hooned, mis on seotud toote väärtusahelaga või mida kasutavad toote väärtusahelas osalejad;
- 34) „töötlemine“ – määruse (EL) 2018/1807 artikli 3 punktis 2 määratletud töötlemine;
- 35) „hävitamine“ – toote tahtlik kahjustamine või kõrvaldamine jäätmena, välja arvatud kõrvaldamine juhul, kui selle ainus eesmärk on tarnida toode korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või taastootmiseks;

35a) „klient“ – füüsiline või juriidiline isik, kes ostab, rendib või omandab toote oma tarbeks, olenemata sellest, kas ta teeb seda eesmärkidel, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega, või mitte;

35b) „tarbija“ – direktiivi (EL) 2019/771 artikli 2 punktis 2 määratletud tarbija;

- 36) „tarbijale mõeldud toode“ – eelkõige [...] tarbijatele ette nähtud toode, välja arvatud komponendid ja vahetooted;
- 37) „tarbijale mõeldud müümata toode“ – tarbijale mõeldud toode, mida ei ole müüdud või mille tarbija on tagastanud vastavalt direktiivi (EL) 2011/83/EL artiklis 9 sätestatud taganemisõigusele **või, kui see on asjakohane, vastavalt jaemüüja poolt asjaomase tootega seoses antud müügigarantiile;**
- 38) „eneseregulatsioonimeede“ – vabatahtlik kokkulepe või käitumisjuhendid, mille **ettevõtjad** **või** tööstussektorid sõlmivad või koostavad omal algatusel ja mille täitmise tagamise eest nad vastutavad ise;
- 39) „turul kättesaadavaks tegemine“ – äritegevuse käigus toote tasuline või tasuta tarnimine liidu turul turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks;
- 40) „turule laskmine“ – toote esmakordne liidu turul kättesaadavaks tegemine;
- 41) „kasutuselevõtt“ – toote esmakordne ettenähtud otstarbel kasutamine liidus;
- 42) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes toodet toodab või on lasknud selle kavandada või toota ja turustab seda oma nime või kaubamärgi all [...];
- 43) „volitatud esindaja“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud tootjalt kirjaliku volituse tegutseda tema nimel seoses kindlate ülesannetega, mis tulenevad tootjale käesoleva määruse alusel pandud kohustustest;

- 44) „importija“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes laseb liidu turule kolmandast riigist pärit toote;
- 45) „turustaja“ – tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud tootja või importija, kes teeb toote turul kättesaadavaks;
- 46) „ettevõtja“ – tootja, volitatud esindaja, importija, turustaja, edasimüüja ja ekspediitorteenuse osutaja;
- 47) „tehniline kirjeldus“ – dokument, milles nähakse ette tootele, protsessile või teenusele esitatavad tehnilised nõuded;
- 48) „harmoneeritud standard“ – määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 2 punkti 1 alapunktis c määratletud standard;
- 49) „CE-märgis“ – märgis, millega tootja kinnitab, et toode vastab märgise tootele kinnitamist käsitlevate liidu ühtlustamisõigusaktide alusel kohaldatavatele nõuetele;
- 50) „akrediteerimine“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 10 määratletud akrediteerimine;
- 51) „riiklik akrediteerimisasutus“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 11 määratletud riiklik akrediteerimisasutus;
- 52) „vastavushindamine“ – protsess, mille käigus hinnatakse, kas artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohastes delegeeritud õigusaktides sätestatud **ökodisaini**nõuded on täidetud;
- 53) „vastavushindamisasutus“ – asutus, kes teeb vastavushindamistoiminguid, sealhulgas kalibreerib, katsetab, sertifitseerib ja kontrollib;

- 54) „teavitatud asutus“ – käesoleva määruse IX peatüki kohaselt teavitatud vastavushindamisasutus;
- 55) „internetipõhine kauplemiskoht“ – vahendusteenuse osutaja, kes kasutab tarkvara, sealhulgas veebisaiti, veebisaidi osa või rakendust, mis võimaldab sõlmida klientide ja ettevõtjate vahel kaugmüügilepinguid artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete müügiks;
- 56) „edasimüüja“ – [...] **turustaja**, kes pakub äritegevuse käigus müügiks, rendile või järelmaksuga müügiks tooteid või esitleb neid klientidele **või paigaldajatele, sealhulgas kaugmüügi teel**, tehes seda tasu eest või tasuta;
- 57) „kaugmüük“ – toodete müügiks, rendile või järelmaksuga müügiks pakkumine internetis või muude kaugmüügivahendite kaudu, mille puhul ei ole võimalikul kliendil esitletavale tootele füüsilist juurdepääsu;
- 58) „ohtlik toode“ – toode, mis ei vasta käesolevas määruses või selle alusel sätestatud nõudele, v.a artikli 65 lõikes 1 loetletud nõuetele mittevastavused, ning võib seetõttu avaldada keskkonnale või muule kõnealuse nõudega kaitstud avalikule huvile kahjulikku mõju;

- 59) „väga ohtlik toode“ – toode, mis on nii ohtlik, et hindamise põhjal nõuab nõuetele mittevastavuse või sellega seotud kahjustuse raskusaste turujärelevalveasutuse kiiret sekkumist, sealhulgas juhul, kui nõuetele mittevastavus ei avalda vahetut mõju.

Lisaks kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ⁷³ artikli 3 punktide 1, 2, 13, 15, 16 ja 17 mõisteid „jäätmel“, „ohtlikud jäätmed“, „korduskasutamine“, „taaskasutamine“, „korduskasutamiseks ettevalmistamine“ ja „ringlussevõtt“.

Kohaldatakse ka määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktide 3, 4, 11, 15, 16, [...] 22, 23, 24 ja 25 mõisteid „turujärelevalve“, „turujärelevalveasutus“, „ekspediitorteenuse osutaja“, „veebiliides“, „parandusmeetmed“, [...] „tagasivõtmine“, „turult kõrvaldamine“, „toll“ ja „vabasse ringlusse lubamine“.

Samuti kohaldatakse komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁷⁴ I lisa artikli 2 lõigete 1, 2 ja 3 mõisteid „VKEd“, „väikesed ettevõtjad“ ja „mikroettevõtjad“.

⁷³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁷⁴ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

Artikkel 3

Vaba liikumine

1. Tooted lastakse turule või võetakse kasutusele üksnes juhul, kui need vastavad artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaste toodete suhtes kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetele.
2. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud tulemuslikkusnõuetele vastavate toodete turule laskmist ega kasutuselevõttu sel põhjusel, et need ei vasta riigisisestele tulemuslikkusnõuetele seoses I lisas osutatud tooteparameetritega, mida kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatud tulemuslikkusnõuded hõlmavad.

Liikmesriigid ei keela, piira ega takista artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud teabeesitusnõuetele vastavate toodete turule laskmist ega kasutuselevõttu sel põhjusel, et need ei vasta riigisisestele teabeesitusnõuetele seoses I lisas osutatud tooteparameetritega, mida kõnealustes delegeeritud õigusaktides sätestatud teabeesitusnõuded hõlmavad.

3. **Olenemata lõikest** [...] 2 ei **takistata** liikmesriike kehtestamast energiatõhususe miinimumnõudeid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL⁷⁵ artikli 4 lõikega 1 ja süsteeminõudeid kooskõlas nimetatud direktiivi artikliga 8.

⁷⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

4. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista selliste toodete [...], mille puhul on artikli 4 teise lõigu kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sõnaselgelt sätestatud, et seoses I lisas osutatud ühe või mitme parameetriga tulemuslikkusnõudeid või teabeesitusnõudeid või kumbagi ei [...] kehtestata, turule laskmist ega kasutuselevõttu põhjusel, et kõnealused tooted ei vasta asjaomaseid parameetreid käsitlevatele riigisisestele nõuetele.
5. Liikmesriigid ei takista artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidele mittevastavate toodete näitamist messidel, näitustel ja muudel sarnastel üritustel, tingimusel et nähtaval sildil on selgelt öeldud, et toode ei vasta nõuetele ja seda ei müüda enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse.

II peatükk – Ökodisaininõuded

Artikkel 4

Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte

Komisjonil on õigus, olles konsulteerinud artiklis 17a osutatud ökodisaini eksperdirühmaga ja artiklis 17 osutatud ökodisainifoorumiga, võtta kooskõlas artikliga 66 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse toodetele [...] ökodisaininõuded, et muuta tooted keskkonnasäästlikumaks. [...] Need delegeeritud õigusaktid sisaldavad artiklis 7a loetletud elemente ja vastavaid viise nende kindlakstegemiseks. Ökodisaininõuded kehtestatakse kooskõlas artiklitega 5, 6 ja 7 ning III peatükiga. Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ökodisaininõuete kehtestamiseks hõlmab [...] võimalust sõnaselgelt sätestada, et teatavate I lisas osutatud tooteparameetrite puhul ei tule kehtestada [...] tulemuslikkusnõudeid või teabeesitusnõudeid või kumbagi [...] üksnes sellisel juhul, kui kõnealuse I lisas osutatud konkreetse tooteparameetriga seotud nõude kehtestamine avaldaks negatiivset mõju ökodisaininõuetele, mida tooterühma puhul arvestatakse, ning ei võimaldaks seeläbi delegeeritud õigusaktil täita käesoleva määruse eesmäärke.

Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ökodisaininõuete kehtestamiseks ei hõlma võimalust võtta vastu delegeeritud õigusakt, milles sätestatakse, et tooterühma puhul ei ole ökodisaininõudeid üldse vaja.

Käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktides ökodisaininõuete kehtestamisel täiendab komisjon käesolevat määrust ka sellega, et määrab kooskõlas **käesoleva määruse** artikliga 36 kindlaks **kas** käesoleva määruse **IV lisas** sätestatud mooduliga **A või ühega** otsuse nr 768/2008/EÜ II lisas sätestatud **moodulitest B–H** [...] kohaldatavad vastavushindamismenetlused ja neis tehtavad kohandused, mis on asjaomast toodet või asjaomaseid ökodisaininõudeid arvesse võttes vajalikud.

[...] Esimeses lõigus osutatud delegeeritud **õigusaktid võivad, kui see on tooterühma eripära arvesse võttes asjakohane, sisaldada mis tahes järgmist nõuet:**

a) **kui see on vajalik mõjusa turujärelevalve jaoks:**

i) **nõue, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad säilitaks tehnilist dokumentatsiooni ja ELi vastavusdeklaratsiooni kümnest aastast pikema või lühema ajavahemiku vältel pärast [...] asjaomase toote turule laskmist või kasutuselevõttu, võttes arvesse asjaomase toote või asjaomaste nõuete laadi;**

ii) **nõue, et ettevõtjad esitaksid turujärelevalveasutustele taotluse korral artikli 30 lõikes 2 sätestatud teabe kümnest aastast pikema või lühema ajavahemiku vältel pärast asjaomase toote tarnimist;**

iii) artikli 30 lõike 3 kohane nõue, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad teeksid komisjonile või turujärelevalveasutustele ilma taotluseta digitaalselt kättesaadavaks asjaomase tootega seotud tehnilise dokumentatsiooni osad;

iv) **nõue, et tarneahelas osalejad täidaksid kohustusi, mis on loetletud artikli 31a punktides a–c;**

[...]

b) kui see on vajalik toodete energiatõhusa kasutamise tagamiseks või tulevaste ökodisaininõuete väljatöötamiseks:

[...]i) artikli 31 lõike 2 kohane nõue, et turule lastud tooted peavad olema võimelised mõõtma nende kasutuse ajal tarbitavat energiat või muude I lisas osutatud asjakohaste tooteparameetritega seotud tulemuslikkust;

[...]ii) artikli 31 lõike 3 kohane nõue, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad koguksid punktis c osutatud kasutusaja andmeid[...] **ja** muudaksid need anonüümseks **ning** esitaksid need komisjonile;

[...]iii) artikli 32 lõike 2 kohane nõue, et [...] I lisas osutatud tooteparameetritega seotud tulemuslikkuse arvutamiseks kasutataks **digivahendeid**;

c) ökodisaininõuetele vastavuse läbipaistvuse tagamiseks:

i[...])**toodete puhul, mille suhtes ei kohaldata nõuet kinnitada tootele CE-märgis enne nende liidu õiguse kohast turule laskmist või kasutuselevõttu,** artikli 40 kohane [...] eeskirjade kindlaksmääramine [...] märgiste kohta, mis kinnitavad vastavust ökodisaininõuetele.

[...]

[...]

Artikkel 5
Ökodisaininõuded

1. Komisjon kehtestab [...] **toodete olelusringi mis tahes etapis esineva asjaomase kahjuliku keskkonnamõju leevendamiseks või juba olemasoleva kasuliku keskkonnamõju edasiseks suurendamiseks** [...] **I lisas esitatud tooteparameetritel põhinevad** ökodisaininõuded, et parandada järgmisi tooteaspekte, **kui need on asjaomase tooterühma puhul asjakohased**:

- a) vastupidavus;
- b) usaldusväärsus;
- c) korduskasutatavus;
- d) täiustatavus;
- e) parandatavus;
- f) hoolduse ja renoveerimise võimalus;
- g) probleemsete ainete sisaldumine tootes;
- h) energiakasutus [...] **ja** -tõhusus;

ha) veekasutus ja veekasutuse tõhusus;

- i) ressursikasutus [...] **ja** -tõhusus;

ia) materjalikasutus ja -tõhusus;

- j) ringlussevõetud materjali sisaldus;
- k) taastootmise [...] võimalus;

ka) ringlussevõtu võimalus;

- l) materjalide taaskasutamise võimalus;

-m) CO₂ jalajälg ja keskkonnajalajälg;

m) [...] mõju kliimamuutustele, vee, õhu ja pinnase saastamisele ning maakasutusele;

n) eeldatavalt tekkivad jäätmed [...].

1a. Komisjon valib või töötab välja ökodisaininõuete kehtestamiseks vajalikud vahendid või meetodikad. Kui komisjon valib või töötab välja ökodisaininõuete kehtestamiseks kasutatava meetodika või vahendi, teavitab ta sellest korrapäraselt artiklis 17 osutatud ökodisainifoorumit ja artiklis 17a osutatud eksperdirühma ning konsulteerib nendega vastavalt vajadusele.

2. Ökodisaininõuded kehtestatakse konkreetse tooterühma kohta. Delegeeritud õigusaktiga võidakse reguleeritavasse tooterühma kuuluv toodete alamrühm kohaldamisalast välja jätta või vabastada selle alamrühma tooted mõnest nõudest, võttes arvesse järgmist:

a) kasutustavad või tavapärane tegelik kasutusviis;

b) toote omadused, sealhulgas selle koostismaterjalid, suurus või vastupidavus konkreetsetele kasutustingimustele või keskkondadele;

c) kohaldatavad standardid, meetodid, õigusaktid ja poliitikameetmed või nende puudumine;

d) julgeoleku-, sõjalistel, ohutus- või meditsiinilistel eesmärkidel kohaldatavad nõuded;

e) toote turu eripärad, sealhulgas müügiimaht ja toodete turustamise viis, ning

f) eritellimusel või väga väikestes kogustes toodetud tooted.

Tooterühmast jäetakse välja tooted, mida kasutatakse üksnes kaitse- või riikliku julgeoleku otstarbel.

2a. Kui [...] kahel või enamal tooterühmal on [...] üks või mitu sarnasust, mis võimaldavad parandada mõnda lõikes 1 osutatud tooteaspekti [...] ühiste ökodisaininõuete alusel, võib nende tooterühmade jaoks kehtestada [...] sellised nõuded horisontaalselt (edaspidi „horisontaalsed ökodisaininõuded“).

Horisontaalsete ökodisaininõuete kehtestamisel võtab komisjon arvesse ka sellise lähenemisviisi tõhusust, eelkõige oma suutlikkust käsitleda samas õigusaktis paljusid eri tooterühmi, sealhulgas tooterühmi, mida ei ole artiklis 16 osutatud tööplaanis eraldi prioriseeritud.

Horisontaalset ökodisaininõuet võib täiendavalt kohandada hõlmatud tooterühmade eripäradega.

3a. [...] Ökodisaininõue võib hõlmata tooteid, mis kuuluvad [...] **artikli 18 lõike 3 kohaselt loetellu kantud** eneseregulatsioonimeetme kohaldamisalasse [...], [...] kui [...] selles eneseregulatsioonimeetmes ei käsitleta kõnealuse [...] ökodisaininõudega hõlmatud tooteaspekti.

3. Ökodisaininõuded hõlmavad, **kui see on vajalik konkreetsete tooteaspektide parandamiseks**, järgmist:

a) artiklis 6 sätestatud tulemuslikkusnõuded **või** [...]

b) artiklis 7 sätestatud teabeesitusnõuded [...]

c) või mõlemad.

4. Ökodisaininõuete koostamisel teeb komisjon järgmist:

a) võtab arvesse järgmisi elemente:

i) liidu kliima-, keskkonna- ja energiatõhususprioriteedid ning muud seotud liidu prioriteedid;

ii) **asjakohane** liidu [...] **õigus**, sealhulgas ulatus, mil määral **selles** käsitletakse lõikes 1 loetletud asjakohaseid tooteaspekte;

iii) [...] eneseregulatsioonimeetmed;

iv) asjakohased liikmesriikide keskkonnavalused õigusaktid;

v) asjakohased Euroopa ja rahvusvahelised standardid;

- b) teeb mõjuhindamise, mis põhineb parimatel kättesaadavatel tõenditel ja analüüsidel ning vajaduse korral täiendavatel uuringutel ja uuringutulemustel, mis on tehtud või saadud [...] **liidu** rahastamisprogrammide raames. Seda tehes tagab komisjon, et lõikes 1 loetletud tooteaspektide analüüsi põhjalikkus vastab nende olulisusele **seoses asjaomase tootega ning pidades silmas nende potentsiaali aidata kaasa asjaomase toote keskkonnasäästlikkuse üldisele suurendamisele. Lisaks kaalub komisjon parameetrite omavahelist seotust ning väldib nõuete vastuolu ja dubleerimist.** Ökodisaininõuete kehtestamine toote kõige olulisemate lõikes 1 loetletud aspektide kohta ei tohi põhjendamatult viibida ebakindluse tõttu, mis valitseb seoses võimalusega kehtestada ökodisaininõuded selle toote muude aspektide parandamiseks.
- Mõjuhinnangus märgitakse, millist metoodikat hindamisel kasutati;**
- c) võtab arvesse asjakohast tehnilist teavet, mida on kasutatud liidu [...] **õiguse** või vahendite, sealhulgas määruse (EÜ) nr 66/2010, direktiivi 2010/75/EL, määrusega (EL) 2020/852 kooskõlas vastu võetud tehniliste sõelumiskriteeriumide ning keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumide alusena või mis on nendest tuletatud;
- d) võtab arvesse artiklis 17 osutatud ökodisainifoorumi **ja artiklis 17a osutatud ökodisaini eksperdirühma** arvamusi **ning avaliku konsultatsiooni tulemusi.**

5. Ökodisaininõuded peavad vastama järgmistele kriteeriumidele:

- a) kasutaja seisukohalt ei esine märkimisväärset negatiivset mõju toote funktsionaalsusele;
- b) puudub negatiivne mõju inimeste tervisele ja ohutusele;

- c) puudub märkimisväärne negatiivne mõju tarbijatele seoses asjaomaste toodete taskukohasusega, võttes [...] arvesse juurdepääsu kasutatud toodetele ning toodete vastupidavust ja **maksumust, sealhulgas** olelusringi kulusid;
- d) puudub ebaproportsionaalne negatiivne mõju **ettevõtjate ning muude väärtusahelas** [...] osalejate ja [...] **eelkõige** VKEde konkurentsivõimele;
- e) tootjad või muud [...] **väärtusahelas** osalejad ei pea üle võtma patenditud tehnoloogiat;
- f) tootjatele või muudele [...] **väärtusahelas** osalejatele, **eelkõige VKEdele** ei teki ebaproportsionaalset halduskoormust.

6. [...]

[...]

[...]

[...]

7. **Ökodisaininõuded peavad olema kontrollitavad.** Komisjon määrab[...] kindlaks sobivad viisid, kuidas kontrollida vastavust konkreetsetele ökodisaininõuetele, sealhulgas kas otseselt toote põhjal või tehnilise dokumentatsiooni alusel. **Komisjon määrab kindlaks vähemalt nõuetele vastavuse kontrollimiseks vajaliku teabe sisu ja vormi ning selle esitamise viisi ja järjekorra.**
8. Komisjon avaldab asjakohased uuringud ja analüüsid, mida kasutatakse ökodisaininõuete kehtestamisel vastavalt käesolevale määrusele.
9. **Iga tooterühma puhul, mille suhtes kohaldatakse ökodisaininõudeid, määrab komisjon asjakohasel juhul kindlaks selle, millised ained on hõlmatud artikli 2 punkti 28 alapunktis c esitatud määratlusega, võttes arvesse vähemalt seda, kas**
- a) **uusimast tehnoloogiast lähtudes muudavad ained korduskasutamise või ringlussevõtu protsessi oluliselt keerulisemaks, kulukamaks, suuremat keskkonnamõju põhjustavaks või energia- või ressursimahukamaks;**
 - b) **ained kahjustavad ringlussevõetud materjali või sellest toodetud toodete tehnilisi omadusi või funktsioone, kasulikkust või väärtust;**
 - c) **ained avaldavad negatiivset mõju ringlussevõetud materjali kosmeetilistele, esteetilistele või lõhnaomadustele.**

Selliste ainete kindlaksmääramisel ei lähtuta põhjustest, mis on eeskätt seotud kemikaaliohutusega.

Artikkel 6
Tulemuslikkusnõuded

1. **Kehtestatakse tulemuslikkusnõuded, et parandada** [...] artikli 5 lõikes 1 loetletud **konkreetsed tooteaspekte** [...]. **Tulemuslikkusnõuded kohandatakse vastavalt asjaomase tooterühma eriomadustele. Tooterühma keskkonnasäästlikkuse suurendamiseks käsitlevad tulemuslikkusnõuded tõhusalt toodete kahjulikku keskkonnamõju kogu nende olelusringi jooksul või aitavad veelgi suurendada nende juba olemasolevat kasulikku keskkonnamõju seoses keskkonnasäästlikkusega.**
2. [...] Tulemuslikkusnõuded [...] hõlmavad [...] järgmist:
 - a) [...] konkreetse tooteparaameetriga või paraameetrite kombinatsiooniga seotud miinimum- või maksimumtasemed [...] **või**
 - b) muud kui kvantitatiivsed nõuded, mille eesmärk on parandada ühe või mitme [...] tooteparaameetriga seotud tulemuslikkust, [...] **või mõlemad.**

[...]
3. **I lisa punktis f sätestatud tooteparaameetril põhinevate tulemuslikkusnõuetega piiratakse asjakohasel juhul ainete sisaldust toodetes põhjustel, mis on eeskätt seotud toodete keskkonnasäästlikkuse suurendamisega.** I lisa punktis f sätestatud tooteparaameetril põhinevate tulemuslikkusnõuetega ei tohi piirata ainete sisaldust toodetes põhjustel, mis on eeskätt seotud kemikaaliohutusega.

4. Komisjon järgib tulemuslikkusnõuete kehtestamisel II lisas sätestatud menetlust.

5. II lisa kohase analüüsi tulemuste põhjal valib komisjon välja ühe või mitu tulemuslikkusnõuet, mis asjaomasele tooterühmale kehtestatakse. Komisjon võtab arvesse asjaomaste toodete kogu asjakohast ja märkimisväärset negatiivset mõju keskkonnale ja toodete keskkonnasäästlikkust ning määrab kindlaks kõige tõhusama(d) tulemuslikkusnõude(d) sellise negatiivse mõju vähendamiseks.

Iga tulemuslikkusnõude kehtestamisel seoses artikli 5 lõikes 1 loetletud konkreetse aspektiga hindab komisjon selle nõude võimalikku positiivset ja negatiivset mõju muudele I lisas loetletud aspektidele ja parameetritele.

Artikkel 7

Teabeesitusnõuded

1. **Teabeesitusnõuetega muudetakse kohustuslikuks teabe esitamine** [...] artikli 5 lõikes 1 loetletud tooteaspektide [...] **kohta**.
2. [...] Teabeesitusnõuded
 - a) hõlmavad vähemalt tootepassiga seotud nõudeid, millele on osutatud III peatükis, ja probleemsete ainete seotud nõudeid, millele on osutatud lõikes 5 [...];
 - b) näevad asjakohasel juhul **samuti** ette, et tootega koos tuleb esitada:
 - i) teave toote tulemuslikkuse kohta seoses **ühe või mitme** I lisas osutatud tooteparameetriga;
 - ii) teave **klientidele ja teistele osalejatele** [...] selle kohta, kuidas toodet paigaldada, kasutada, hooldada ja parandada, **sealhulgas teave toote parandatavuse kohta**, nii et selle mõju keskkonnale oleks võimalikult väike ja toode oleks võimalikult vastupidav, samuti **vastavalt vajadusele** teave selle kohta, kuidas toode olelusringi lõpus tagastada või **seda käidelda**;

- iii) vastavalt vajadusele teave käitluskohtadele toote demonteerimise, korduskasutuse, ringlussevõtu või olemusringi lõpus kõrvaldamise kohta;
- iv) muu teave, mis võib mõjutada seda, kuidas muud isikud peale tootja toodet käitlevad, et parandada I lisas osutatud tooteparameetritega seotud tulemuslikkust;
- v) I lisas sätestatud teave toote CO₂ jalajälje ja keskkonnavalajälje kohta.

Kui delegeeritud õigusakt[...] sisaldab horisontaalseid ökodisaininõudeid kahe või enama tooterühma kohta, nagu on osutatud artikli 5 lõike 2 teises lõigus, siis käesoleva lõike punkti a ei kohaldata.

2a. Artikli 7 lõike 2 punktis b osutatud teabeesitusnõuded kohandatakse vastavalt asjaomaste tooterühmade eriomadustele ja teabe kavandatud saajatele, nagu kliendid, kasutajad või väärtuse säilitamise toimingutes osalejad.

Artikli 7 lõike 2 punktis b osutatud teabeesitusnõuetega kannustatakse kliente ja järgmise etapi majandustegevuses osalejaid tegema kestlikke tootevalikuid, tagatakse asjakohane kasutamine, hõlbustatakse väärtuse säilitamise toiminguid (näiteks parandamine, renoveerimine, taastootmine, täiustamine, ringlussevõtt ja hooldus) ning tagatakse nõuetekohane käitlemine olemusringi lõpus.

Kui konkreetse parameetri kohta kehtestatakse tulemuslikkusnõue, võidakse vajaduse korral kehtestada ka vastav teabeesitusnõue. Teabeesitusnõue võidakse kehtestada ka ilma asjaomast parameetrit käsitleva vastava tulemuslikkusnõudeta.

2b. Komisjon valib oma analüüsi tulemuste põhjal välja ühe või mitu teabeesitusnõuet, mis asjaomasele tooterühmale kehtestatakse. Komisjon valib välja nõude(d), mille tulemusena on kõige tõenäolisem, et kliendid, kasutajad või muud majandustegevuses osalejad asuvad käituma keskkonnasäästlikumalt, samas kui nõudega (nõuetega) seotud kulud vastavad artikli 5 lõike 5 punktides c, d ja f sätestatud kriteeriumidele.

3. I lisa punktis f sätestatud tooteparameetritel põhinevad teabeesitusnõuded ei tohi hõlmata ainete või segude märgistamise kohustusi, mis on eeskätt seotud nendest ainetest või segudest tervisele või keskkonnale tuleneva ohuga.
4. Lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud teabeesitusnõuete kehtestamisel määrab komisjon vajaduse korral kindlaks tulemuslikkusklassid, **pidades silmas tooterühma eripära. Sellised nõuded võivad põhineda tulemuslikkusklassidel või koondhinnetel, mis on väljendatud absoluutarvudes või mis tahes kujul, mille abil võimalikud kliendid saavad teha valiku parimaid tulemusi saavutanud toodete kasuks.**

Need tulemuslikkusklassid vastavad tulemuslikkustasemetete [...] olulisele paranemisele.

5. **Kui käesoleva lõike teise lõigu punkti c kohaselt ei ole ette nähtud teisiti, p[...]**eavad lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuded [...] võimaldama jälgida kõiki probleemseid aineid toote kogu olelusringi jooksul, välja arvatud juhul, kui sellist jälgimist võimaldab juba mõni muu artikli 4 kohaselt asjaomase toote kohta vastu võetud delegeeritud õigusakt, ning hõlmama vähemalt järgmist:

- a) tootes sisalduvate probleemsete ainete nimetus;
- b) tootes sisalduvate probleemsete ainete asukoht;
- c) probleemsete ainete sisaldus, maksimaalne sisaldus või sisalduse vahemik tootes, selle **asjaomastes** [...] komponentides või varuosades;
- d) asjakohased juhised toote ohutuks kasutamiseks;
- e) demonteerimiseks, **ringlussevõtuks, korduskasutuseks ja olelusringi lõpu haldamiseks** vajalik teave.

Komisjon võib asjaomase tooterühma puhul vastavalt vajadusele kehtestada künnised, millest lähtudes tuleb probleemsete ainete puhul kohaldada teabeesitusnõuet.

Artikli 4 kohaselt vastu võetavas delegeeritud õigusaktis teabeesitusnõuete sätestamisel [...]

hindab komisjon **olukorda ja teeb vajaduse korral** järgmist:

- a) [...]
- b) kehtestab esimeses lõigus osutatud teabeesitusnõuete kohaldamise algusaja, mis võib eri ainete puhul erineda **ning mille puhul pööratakse erilist tähelepanu artikli 2 punkti 28 alapunktis b loetletud ainetele**, ning
- c) näeb ette esimeses lõigus osutatud teabeesitusnõuetest probleemsete ainete või teabeelementide suhtes tehtavad **asjakohaselt põhjendatud** erandid, **lähtudes probleemsete ainete jälgimise tehnilisest teostatavusest või asjakohasusest ning konfidentsiaalse äriteabe kaitsmise vajadusest, samuti muudel asjakohaselt põhjendatud juhtudel. Artikli 2 punkti 28 alapunktis a määratletud probleemsete ainete suhtes ei tehta erandit, kui nende sisaldus toodetes, nende asjaomastes komponentides või varuosades on üle 0,1 massiprotsendi**;
- d) **viitab liidu õiguse kohastele kehtivatele teabeesitusnõuetele või, kui see on võimatu, tagab kooskõla kõnealuste nõuetega.**

[...]

[...]

Probleemseid aineid, eelkõige artikli 2 punkti 28 alapunkti b kohaseid aineid käsitleva teabeesitusnõude täpsustamisel on komisjoni peamine eesmärk edendada korduskasutust, ringlussevõttu, taaskasutamist ja muid väärtuse säilitamise toiminguid.

6. Teabeesitusnõuetes märgitakse, mil viisil tuleb nõutav teave kättesaadavaks teha. Nõutav teave esitatakse [...] **tootepassis, kui see on olemas, ning juhul, kui see on täiendavalt vajalik**, vähemalt ühel järgmisel viisil:

a) tootel endal;

b) toote pakendil;

[...];

[...]c) artiklis 14 osutatud märgisel;

[...]d) kasutusjuhendis;

[...]e) tasuta juurdepääsuga veebisaidil või rakenduses.

Teave, **mis võimaldab probleemseid aineid jälgida** [...] vastavalt lõikele 5, esitatakse tootel või see peab olema kättesaadav tootel oleva andmekandja kaudu.

7. Teabeesitusnõuete kohaselt esitatav teave tuleb teha kättesaadavaks **klientidele** [...] kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks liikmesriik, kus toode turul kättesaadavaks tehakse või kasutusele võetakse.

Artikkel 7a

Delegeeritud õigusakti sisu

[Endine VI lisa koos kohandustega]

Artikli 4 kohaselt vastu võetavates delegeeritud õigusaktides määratakse kindlaks vähemalt järgmised elemendid:

- a) hõlmatud tooterühma või -rühmade määratlus;
- b) hõlmatud tooterühmade ökodisaininõuded;
- ca) kui see on asjakohane, siis parameetrid, mille puhul komisjon sõnaselgelt teatab, et ökodisaininõudeid ei ole vaja, vastavalt artikli 4 kolmandale lõigule;
- c) artikli 32 lõike 1 kohaselt kasutatavad katse-, mõõtmis- või arvutusstandardid või -meetodid; kui see on asjakohane, siis artikli 32 lõike 2 kohased veebipõhiste vahendite kasutamise nõuded;
- d) kui see on asjakohane, siis kasutatavad üleminekumeetodid, harmoneeritud standardid, mille viitenumbrid on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, või ühtsed kirjeldused;
- e) käesoleva määruse artikli 4 kolmanda lõigu kohaselt kasutatav vastavushindamismoodul, nagu on sätestatud kas[...] käesoleva määruse IV lisas esitatud moodulis A või ühes otsuse 768/2008/EÜ II lisas esitatud moodulitest B–H. Kui kohaldatav moodul erineb IV lisas esitatud moodulist, siis selle mooduli valiku põhjused.

Kui sama toote puhul tuleb muude liidu õigusaktide kohaselt kasutada muid otsuse 768/2008/EÜ II lisas osutatud vastavushindamismoduleid [moodulite B–H hulgast], kohaldatakse asjaomase ökodisaininõudega seoses käesoleva määruse artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis kindlaks määratud moodulit.

Kui käesolev määrus mõjutab erandjuhtudel täiendaval viisil ehitustoodete määrust, täpsustatakse delegeeritud õigusaktis, et kasutatakse süsteemi või moodulit, mis võimaldab asjakohast hindamist ettevõtja jaoks kõige väiksemate kuludega, sealhulgas asjakohasel juhul ehitustoodete määruse kohase meetmega ette nähtud vastavushindamist;

f) kohaldamistähtajad, millega tagatakse piisav asjakohane rakendamisaeg (tagades, et delegeeritud õigusakti jõustumisest on möödunud vähemalt 18 kuud), ning mis tahes astmelised või üleminekumeetmed või -perioodid, võttes seejuures arvesse võimalikku mõju turujärelevalveasutustele, VKEdele või konkreetsetele tooterühmadele, mida toodavad peamiselt VKEd.

Aja puhul, mis antakse ettevõtjatele delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuete täitmiseks, võetakse eelkõige arvesse ökodisaininõuete keerukust, sealhulgas tootepassi kasutuselevõttu, tootedisaini tootmisprotsessis vajalikke muudatusi, tarneahelate korraldust ja innovatsioonitsükli, sealhulgas lepingute kestust asjaomases sektoris. Erilist tähelepanu pööratakse sellele, kui palju aega võib nõuete täitmiseks vaja minna VKEdel;

g) üleminekuperioodi pikkus, mille jooksul liikmesriigid peavad lubama lasta turule või võtta kasutusele tooted, mis vastavad [...] delegeeritud õigusakti [kohaldamisel] kuupäeval nende territooriumil kehtivatele riiklikele meetmetele;

h) delegeeritud õigusakti hindamise ja läbivaatamise tähtaeg.

Hindamise tähtaja kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse vajadust kohandada nõudeid vastavalt tehnika arengule, ühiskondlikele muutustele, standardite ja meetodite kättesaadavusele, poliitikaeesmärkidele, keskkonnaküsimustele ja muudele asjakohastele teguritele. Ajavahemik, mille möödumisel peaks toimuma õigusakti läbivaatamine, määratakse kindlaks, lähtudes vajadusest tagada õiguskindlus ja stabiilsus, turu küpsusest, tooterühma omadustest ja muudest asjakohastest teguritest.

III peatükk – Digitaalne tootepass

Artikkel 8

Tootepass

1. [...]
2. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides [...] **sätestatud** tootepassi **käsitlevad nõuded põhinevad hõlmatud tooterühmade omadustel ja nendes määratakse kindlaks järgmine:**
 - a) III lisa kohaselt tootepassi lisatav teave;
 - b) **üks või mitu** andmekandjat[...], **mida võidakse kasutada** [...];

- c) andmekandja paigutus ja asukoht;
- d) see, kas tootepass peab vastama mudelile, partiile või tooteartiklile, **ning nende tasandite määratlus**;
- e) viis, kuidas tootepass [...] **tuleb teha** klientidele kättesaadavaks enne, kui nad seovad end **müügi-, rendi- või järelmaksuga müügi lepinguga** [...], sealhulgas kaugmüügi korral;
- f) **osalejad, kes peavad saama juurdepääsu** tootepassis sisalduvale teabele [...], [...] **näiteks** kliendid, [...] tootjad, importijad ja turustajad, edasimüüjad, toodete parandajad, **renoveerijad**, taastootjad, ringlussevõtjad, liikmesriigi pädevad asutused, avalikus huvis tegutsevad organisatsioonid ja komisjon või nende nimel tegutsevad organisatsioonid, ning see, millisele teabele nad **peavad** juurdepääsu [...] **saama**;
- g) osalejad, kes võivad lisada tootepassi teavet või seda ajakohastada, muu hulgas vajaduse korral uue tootepassi koostada, [...] **näiteks** tootjad, toodete parandajad, hooldusspetsialistid, **renoveerijad**, taastootjad, ringlussevõtjad, liikmesriigi pädevad asutused [...] või nende nimel tegutsevad organisatsioonid, ning see, millist teavet nad võivad lisada või ajakohastada;
- h) ajavahemik, mille jooksul peab tootepass olema kättesaadav.

3. Lõikes 2 osutatud nõuetega

- a) tagatakse, et väärtusahelas osalejatel, eelkõige tarbijatel, ettevõtjatel ja liikmesriigi pädevatel asutustel oleks juurdepääs nende jaoks **arusaadavale ja** olulisele tooteteabele;

- b) aidatakse liikmesriigi pädevatel asutustel kontrollida toote nõuetele vastavust; [...]
- c) parandatakse toodete jälgitavust kogu väärtusahela ulatuses **ning**
- d) austatakse ärisaladusi direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punkti 1 tähenduses.**

4. Tootepassiga seotud nõuete kehtestamisel võib komisjon teha [...] **digitaalse tootepassi omamise** nõudest tooterühma suhtes erandi, kui:

- a) artiklis 10 sätestatud oluliste nõuetega seoses ei ole **tootepassi** tehnilised kirjeldused kättesaadavad või
- b) muu liidu õigusakt hõlmab tooterühmaga seotud teabe digikujul esitamise süsteemi, mille puhul komisjon leiab, et see tagab lõike 3 punktides a ja b osutatud eesmärkide saavutamise.

Artikkel 9

Üldnõuded tootepassile

1. Tootepass peab vastama järgmistele tingimustele:

- a) ta on andmekandja kaudu seotud toote kordumatu tunnuskooriga;
- b) andmekandja on tootel **või selle sees**, **toote** pakendil **või selle sees** või tootega kaasas olevates dokumentides füüsiliselt olemas, nagu on kindlaks määratud artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis;
- c) andmekandja ja toote kordumatu tunnuskooriga vastavad [...] **III lisa punktis 1 osutatud standarditele**;
- d) [...] tootepassis sisalduv teave põhineb avatud standarditel, on koostatud koostalitlusvõimelises vormingus ning on masinloetav, struktureeritud ja otsitav, **kui see on asjakohane**, kooskõlas artiklis 10 sätestatud oluliste nõuetega. **Teavet saab edastada avatud koostalitlusvõimelise andmevahetusvõrgu kaudu tarnijast sõltuvuseta**;

- e) tootepassis sisalduv teave on seotud tootemudeli, partii või tooteartikliga, nagu on kindlaks määratud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis;
- f) tootepassis sisalduvale teabele juurdepääsu reguleeritakse kooskõlas artiklis 10 sätestatud oluliste nõuetega ning tooterühma tasandil antavad konkreetsed juurdepääsuõigused määratakse kindlaks artikli 4 kohaselt vastu võetavas kohaldatavas delegeeritud õigusaktis.

[...]

- 2. Kui muude liidu õigusaktidega on nõutud või lubatud konkreetse teabe lisamine tootepassi, võib selle teabe[...] lisada tootepassi vastavalt artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavale delegeeritud õigusaktile.
- 3. Ettevõtja, kes laseb toote turule, esitab edasimüüjatele andmekandja digikoopia, et edasimüüjad saaksid teha selle klientidele kättesaadavaks, kui neil ei ole tootele füüsilist juurdepääsu. Ettevõtja esitab digikoopia **või seda sisaldava veebilehe lingi, kui see on kättesaadav**, tasuta ja viie tööpäeva jooksul alates edasimüüja taotlusest.

Artikkel 10

Tootepassi tehniline teostus ja käitamine

Tootepassi tehniline teostus ja käitamine peavad vastama järgmistele olulistele nõuetele:

- a) tootepassid on muude artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides nõutavate tootepassidega otspunktidevahelise andmeside ja andmeedastuse tehniliste, semantiliste ja korralduslike aspektide poolest täiesti koostalitlusvõimelised;
- b) tarbijatel, ettevõtjatel ja muudel asjaomastel osalejatel on tasuta juurdepääs tootepassile vastavalt nende konkreetsetele juurdepääsuõigustele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis;
- c) tootepassis sisalduvad andmed säilitab tootepassi koostamise eest vastutav ettevõtja või teevad seda tema nimel tegutsema volitatud ettevõtjad;
- d) kui tootepassi lisatud andmeid säilitavad või muul viisil töötlevad ettevõtjad, kes on volitatud tegutsema tootepassi koostamise eest vastutava ettevõtja nimel, ei või need ettevõtjad kõnealuseid andmeid tervikuna või osaliselt müüa, taaskasutada ega töödelda rohkem, kui on vaja asjaomaste säilitamis- või töötlemisteenuste osutamiseks;
- e) tootepass on kättesaadav artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides kindlaks määratud ajavahemiku jooksul, sealhulgas pärast tootepassi koostanud ettevõtja maksejõuetuks muutumist, likvideerimist või tegevuse lõpetamist liidus;

- f) tootepassis sisalduvale teabele juurdepääsu õigust ning teabe lisamise, muutmise või ajakohastamise õigust piiratakse artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides kindlaks määratud juurdepääsuõiguste alusel;

fa) tagatakse sellise teabe kaitse, mis kujutab endast ärisaladusi direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punkti 1 või intellektuaalomandiõiguse tähenduses;

- g) tagatakse andmete autentsus, usaldusväärsus ja terviklikkus;
- h) tootepassid kavandatakse ja neid käitatakse viisil, millega tagatakse turvalisuse ja eraelu puutumatus kõrge tase ning välditakse pettusi.

Artikkel 11

Ettevõtja kordumatu tunnuscode ja rajatise kordumatu tunnuscode

1. III lisa punktides g ja h osutatud ettevõtjate kordumatud tunnuscodeid ja III lisa punktis i osutatud rajatiste kordumatud tunnuscodeid peavad vastama [...] **III lisa punktis l osutatud standarditele.**
2. Kui III lisa punktis h osutatud ettevõtja kordumatu tunnuscode ei ole veel kättesaadav, taotleb tootepassi koostav **või ajakohastav** ettevõtja kordumatut tunnuscodei asjaomase osaleja nimel.

Enne esimeses lõigus osutatud taotluse esitamist küsib tootepassi koostav **või ajakohastav** ettevõtja asjaomaselt osalejalt kinnitust ettevõtja kordumatu tunnuscodei puudumise kohta ning annab asjaomasele tarneahelas osalejale teada väljaantud ettevõtja kordumatu tunnuscodei täielikud üksikasjad.

3. Kui III lisa punktis i osutatud rajatise kordumatu tunnuscode ei ole veel kättesaadav, taotleb tootepassi koostav **või ajakohastav** ettevõtja rajatise kordumatut tunnuscode asjaomase asukoha või hoone eest vastutava osaleja nimel.

Enne esimeses lõigus osutatud taotluse esitamist küsib tootepassi koostav **või ajakohastav** ettevõtja vastutavalt osalejalt kinnitust rajatise kordumatu tunnuscode puudumise kohta ning annab sellele vastutavale osalejale teada väljaantud rajatise kordumatu tunnuscode täielikud üksikasjad.

4. [...]

- 5. Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles sätestatakse toote kordumatu tunnuscode, ettevõtja kordumatu tunnuscode ja rajatise kordumatu tunnuscode koostamise või saamise kord. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.**

Artikkel 11a

Digitaalse tootepassi suhtes kohaldatavate standardite ajakohastamine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 66 vastu delegeeritud õigusakte, et tehnika ja teaduse arengut arvesse võttes muuta III lisa punkti l, asendades osutatud standardeid või lisades Euroopa või rahvusvahelisi standardeid, millele andmekandjad, III lisa punktides g ja h osutatud ettevõtjate kordumatud tunnuscodeid ja III lisa punktis i osutatud rajatiste kordumatud tunnuscodeid peavad vastama, et täita käesolevas peatükis sätestatud tingimusi.

Artikkel 12
Tootepassiregister

1. Komisjon loob hiljemalt [kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] digitaalse registri (edaspidi „register“), milles säilitatakse turvaliselt vähemalt toodete kordumatuid tunnuskoode, ettevõtjate kordumatuid tunnuskoode ja rajatiste kordumatuid tunnuskoode, ning haldab seda registrit. [...]

[...]

[...]

2. Komisjon määrab artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides kindlaks teabe, mis lisatakse nii tootepassi kui ka säilitatakse [...] registris, ning võtab seda tehes arvesse vähemalt järgmisi kriteeriume:
 - a) vajadus võimaldada tootepassi ehtsuse kontrollimist;
 - b) teabe asjakohasus artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete turujärelevalve ja tollikontrolli tõhusamaks ja tulemuslikumaks muutmise seisukohast;
 - c) vajadus vältida ettevõtjatele ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist.

3. Komisjoni käsitatakse seoses tema kohustusega luua [...] register ja seda hallata ning töödelda kõiki sellest tegevusest tuleneda võivaid isikuandmeid määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 punkti 8 tähenduses vastutava töötlejana.
4. Ettevõtja, kes laseb toote turule või võtab selle kasutusele, laadib [...] registrisse üles **lõikes 1 osutatud tunnuskoovid ja** lõikes 2 osutatud teabe.
5. Komisjonil, liikmesriigi pädevatel asutustel ja tollil on juurdepääs [...] registrile, et täita oma ülesandeid vastavalt liidu [...] **õigusele**.

Artikkel 12a

/Veebiportaali digitaalses tootepassis sisalduva teabe jaoks/

Komisjon loob veebiportaali, mis võimaldab sidusrühmadel otsida tootepassides sisalduvat teavet, ja haldab seda. Veebiportaali kavandamisel tagatakse, et sidusrühmad saaksid teavet otsida kooskõlas oma asjaomaste juurdepääsuõigustega vastavalt artikli 4 kohasele delegeeritud õigusaktile.

Artikkel 13

Tootepassiga seotud tollikontroll

1. Komisjon ühendab [...] registri ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemiga (EU CSW-CERTEX), võimaldades seega vahetada liikmesriikide tollisüsteemidega automaatselt teavet määruse (EL) **2022/2399**⁷⁶[...] alusel loodud ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu.

⁷⁶

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2399 millega luuakse Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtne teeninduskeskkond ja muudetakse määrust (EL) nr 952/2013.

Komisjon võtab vastu rakendusakti, milles määratakse kindlaks esimeses lõigus osutatud ühenduse rakenduskorra üksikasjad.

Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Esimeses lõigus osutatud ühendus [...] **saab kasutusvalmis** nelja aasta jooksul alates teises lõigus osutatud rakendusakti [...] **lõustumise** kuupäevast.

Käesoleva artikli lõikeid 3–[...] **5** kohaldatakse alates [...] hetkest, **kui ühendus on kasutusvalmis**.

2. Määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 15 määratletud deklarandid lisavad artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni toote kordumatu tunnuskoodi, millele on osutatud artikli 9 lõike 1 punktis a.

Käesolevat lõiget kohaldatakse alates [...] registri kasutuselevõtmise hetkest.

3. Enne toote vabasse ringlusse lubamist kontrollib toll, kas toote kordumatu tunnuskoode, mille deklarant on lõike 2 kohaselt märkinud, vastab [...] registrisse kantud toote kordumatule tunnuskoodele.

Vabasse ringlusse lubamist ei loeta tõendiks liidu õigusele vastavuse kohta.

4. [...]

5. Lõikes [...] 3 [...] osutatud **kontroll** [...] tehakse elektrooniliselt ja automaatselt [...] **lõikes 1 osutatud elektroonilise ühenduse** kaudu.
6. Toll võib võtta ja kasutada tootepassis ja [...] registris sisalduvat teavet, kui ta täidab oma ülesandeid vastavalt liidu õigusaktidele, sealhulgas riskijuhtimiseks kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artiklitega 46 ja 47.

6a. Käesoleva artikliga ei piirata muude liidu õigusaktide, eelkõige määruse (EL) nr 952/2013 ning selle artiklite 46, 47 ja 134 ning määruse (EL) 2019/1020 (turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta) VII peatüki kohaldamist.

IV peatükk – Märgised

Artikkel 14

Märgised

1. Kui artikli 7 lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuete kohaselt tuleb teave lisada märgisele vastavalt artikli 7 lõike 6 punktile [...]**c**, määratakse artikli 4 kohaselt vastu võetavates delegeeritud õigusaktides kindlaks järgmine:
 - a) märgise sisu;
 - b) märgise kujundus, võttes arvesse nähtavust ja loetavust;
 - c) viis, kuidas märgist klientidele esitletakse, sealhulgas kaugmüügi korral, võttes arvesse artiklis 26 sätestatud nõudeid ja mõju asjaomastele ettevõtjatele;
 - d) [...] **vajaduse korral** elektroonilised viisid märgiste loomiseks.
2. Kui teabeesitusnõude kohaselt tuleb märgisele lisada artikli 7 lõike 4 kohane toote tulemuslikkusklass, peab lõike 1 punkti b kohane märgise kujundus võimaldama klientidel hõlpsasti võrrelda toote tulemuslikkust asjaomase tooteparametri puhul ja valida paremate tulemuslikkusnäitajatega tooted.

3. Kui energiamõjuga toodete puhul, **mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2017/1369 kohaselt kehtestatud energiamärgiseid**, ei saa teavet asjakohase tooteparametri, sealhulgas artikli 7 lõikes 4 osutatud tulemuslikkusklasside kohta lisada [...] energiamärgisele **ning kui kõnealust teavet peetakse energiamärgisega hõlmatud teabest asjakohasemaks ja terviklikumaks**, võib komisjon vajaduse korral nõuda käesoleva määruse kohase märgise kehtestamist **energiamärgise asemel**, olles enne hinnanud **klientide segadusse ajamise ohtu, halduskoormust ettevõtjate jaoks ja seda**, milline oleks parim viis selle konkreetse teabe andmiseks.
4. Lõikes 1 osutatud teabeesitusnõuete kehtestamisel näeb komisjon vajaduse korral ette, et märgis peab sisaldama andmekandjaid või muid vahendeid, mis annavad klientidele juurdepääsu toodet käsitlevale lisateabele, sealhulgas vahendeid, mis annavad juurdepääsu [...] tootepassile.
5. Komisjon [...] **võtab** vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse artikli 7 lõike 6 punkti [...] **c** kohaselt nõutavate märgiste kujundusele ühised nõuded.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 15

Jälgendavad märgised

Tooteid ei lasta turule ega võeta kasutusele, kui neil on märgised, mis artiklis 14 sätestatud märgiseid jälgendades kliente tõenäoliselt eksitavad või segadusse ajavad.

[...]

V peatükk – Prioriseerimine, planeerimine ja konsulteerimine

Artikkel 16

Prioriseerimine ja planeerimine

1. [...] Ökodesaininõuetega hõlmataivate toodete prioriseerimisel **analüüsib** [...] komisjon [...] **kõnealuste toodete** võimalikku panust liidu kliima-, keskkonna- ja energiatõhususeesmärkide saavutamisse **ning liidu majanduse vastupanu- ja konkurentsivõime edendamisse**, [...] **võttes arvesse vähemalt** järgmisi kriteeriume:
 - a) võimalus parandada artikli 5 lõikes 1 loetletud tooteaspekte, ilma et sellega kaasneksid ebaproportsionaalsed kulud, võttes eelkõige arvesse järgmist:
 - i) liidu õigusnormide puudumine või ebapiisavus või asjaolu, et turujõudude või artikli 18 kohaselt vastu võetud eneseregulatsioonimeetmetega ei suudeta eesmärki nõuetekohaselt saavutada, ning
 - ii) turul kättesaadavate samaväärse funktsionaalsusega toodete tulemuslikkuse erinevused artikli 5 lõikes 1 loetletud tooteaspektide puhul;
 - b) toote müügi- ja kaubandusmaht liidus;

- c) keskkonnamõju, energiakasutuse ja jäätmetekke jagunemine väärtusahelas;
- d) vajadus korrapäraselt läbi vaadata ja kohandada artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakte, võttes arvesse tehnika ja turu arengut, **samuti ühiskondlikke muutusi ja suundumusi.**

1a. Käesoleva määruse kohaselt horisontaalsete nõuetega hõlmataivate aspektide prioriseerimisel võtab komisjon arvesse ka lisaväärtust, mis tuleneb horisontaalsete nõuete kehtestamisest mitmesugustele toodetele ja tooterühmadele.

2. Tuginedes käesoleva artikli lõigetes 1 ja 1a osutatud analüüsile [...] võtab komisjon hiljemalt [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] vastu rakendusakti, millega kehtestatakse vähemalt kolmeaastane tööplan, koostades loetelu tooterühmadest, mida ta peab prioriteetseks [...] ökodisaininõuete kehtestamiseks kooskõlas käesoleva määrusega, ja **ajakohastab seda plaani korrapäraselt.** Kõnealune loetelu sisaldab artikli 5 lõikes 1 osutatud tooteaspekte, **mida peetakse prioriteetseks** [...] horisontaalsete ökodisaininõuete **kehtestamiseks vastavalt** artikli 5 lõike 2 teisele lõigule. **Loetelus märgitakse samuti ära, milliste toodete suhtes selliseid horisontaalseid nõudeid kohaldada võib.**

Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Enne esimeses lõigus osutatud tööplaani vastuvõtmist või ajakohastamist võtab komisjon arvesse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kriteeriume ning konsulteerib artiklis 17 osutatud ökodisainifoorumi **ja artiklis 17a osutatud ökodisaini eksperdirühmaga.**

3. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu igal aastal tööplaani rakendamisel tehtud edusammudest. Kui tööplaani rakendamisel tekib viivitusi, selgitab komisjon viivituste peamisi põhjuseid ja seda, kuidas ta kavatseb tagada edusammud tööplaani rakendamisel. Kui komisjon otsustab loobuda delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest mõne lõikes 2 osutatud loetellu lisatud tooterühma või horisontaalse nõude suhtes, esitab ta nõukogule ja parlamendile selgituse.

Artikkel 17
Ökodesainifoorum

Komisjon **moodustab eksperdirühma, mida nimetatakse ökodesainifoorumiks, kus tasakaalustatult osalevad** [...] liikmesriikide **määratud eksperdid** [...] ja kõigi asjaomase toote või tooterühmaga seotud huvitatud pooled, nagu tööstussektor, sealhulgas VKEd ja käsitööstusettevõtjad, samuti ametiühingud, kauplejad, jaemüüjad, importijad ning keskkonnakaitserühmad, **ringmajandusega seotud tegevuses osalejad, Euroopa standardiorganisatsioonid** ja tarbijaorganisatsioonid. [...] **Ökodesainifoorum** annab eelkõige oma panuse ökodesaininõuete koostamisse, kehtestatud turujärelevalemehhanismide mõjususe uurimisse ning eneseregulatsioonimeetmete **ja tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamise keelu** hindamisse.

[...]

Artikkel 17a
Ökodisaini eksperdirühm

- 1. Komisjon moodustab liikmesriikide määratud ekspertidest koosneva eksperdirühma (edaspidi „ökodisaini eksperdirühm“).**

Komisjon konsulteerib ökodisaini eksperdirühmaga vähemalt järgmistes küsimustes:

- a) ökodisaininõuete väljatöötamine;**
 - b) eneseregulatsioonimeetmete hindamine vastavalt artiklile 18;**
 - c) meetmed määruse järgimise parandamiseks, näiteks haridus- ja teavituskampaaniad, parimate tavade vahetamine liikmesriikide vahel või VKEde toetamine;**
 - d) artikli 20d kohane prioriteetide seadmine ja planeerimine.**
- 2. Artikli 17a kohane konsulteerimine ökodisaini eksperdirühmaga toimub pärast artikli 17 kohast konsulteerimist. Artikli 66 lõikes 4 osutatud konsulteerimine hõlmab vähemalt konsulteerimist [...] eksperdirühmaga.**

Komisjon võtab ökodisaini eksperdirühma seisukohad arvesse.

Komisjon teavitab ökodisaini eksperdirühma tööplaanides esitatud meetmete osas tehtud edusammudest ja ökodisaini foorumi tööst korrapäraselt, vähemalt iga kuue kuu tagant.

Ökodisaini eksperdirühma liikmetele edastatakse koosolekukutse ja päevakorra kavand vähemalt 60 kalendripäeva enne koosolekut. Neile edastatakse delegeeritud õigusaktide eelnõud ja kõik muud asjakohased dokumendid piisavalt aegsasti enne eksperdirühma koosolekut, s.o vähemalt 30 kalendripäeva enne koosoleku toimumise kuupäeva. Kiireloomulistel või erakorralistel juhtudel võib seda tähtaega lühendada 14 kalendripäevani enne koosoleku toimumise kuupäeva.

Artikkel 18

Eneseregulatsioonimeetmed

1. [...] **Ettevõtjad** võivad esitada komisjonile eneseregulatsioonimeetme, millega kehtestatakse toodetele ökodisaininõuded, **mis ei kuulu artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti kohaldamisalasse**. Need ettevõtjad esitavad tõendid selle kohta, et lõike 3 punktides a–e osutatud kriteeriumid on täidetud. Lõike [...]2 punkti [...]e puhul on selleks tõendiks struktureeritud tehniline, keskkonnavaline ja majanduslik analüüs, milles põhjendatakse ökodisaininõudeid ja eneseregulatsioonimeetme eesmärgi ning hinnatakse eneseregulatsioonimeetmega kehtestatavate ökodisaininõuete mõju.
2. **Esitatud** eneseregulatsioonimeetmed sisaldab järgmist teavet:
 - a) eneseregulatsioonimeetmele alla kirjutanud ettevõtjate loetelu;
 - b) eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud toodete ökodisaininõuded;
 - c) üksikasjalik, läbipaistev ja objektiivne seirekava, kus on selgelt kindlaks määratud tööstusharu ja sõltumatute kontrollijate kohustused, sealhulgas seoses VII lisa punktis 6 sätestatud kriteeriumidega;

d) eeskirjad teabe kohta, mida meetmele allakirjutanud peavad esitama, ning katsetamist ja kontrollimist käsitlevad eeskirjad [...] **ja**

e) **selgitav märkus, milles selgitatakse, kuidas esitatud eneseregulatsioonimeede täidaks käesoleva määruse eesmärgi kiiremini või väiksemate kuludega kui liidu õiguse kohased kohustuslikud nõuded, ning seda toetavad tõendid.**

Käesolevas lõikes osutatud teavet ajakohastatakse ja see tehakse kättesaadavaks avalikul veebisaidil.

3. Komisjon hindab **esitatud** [...] eneseregulatsioonimeedet ja küsib vajaduse korral liidu detsentraliseeritud asutustelt teaduslikku nõu. **Hindamisel kontrollib komisjon, kas on** [...] täidetud järgmised kriteeriumid:

a) eneseregulatsioonimeede aitab muuta tooted keskkonnasäästlikumaks ja tagada siseturul toodete vaba liikumise **kiiremini** või väiksemate kuludega kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt seda võimaldaks [...] **ning see koosneb käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks vajalikest tootenõuetest;**

aa) eneseregulatsioonimeetme on esitanud vähemalt kaks ettevõtjat;

b) eneseregulatsioonimeetmele allakirjutanute turuosa meetmega hõlmatud toodete puhul on vähemalt 80 % turule lastud või kasutusele võetud ühikutest;

c) eneseregulatsioonimeede vastab VII lisas sätestatud kriteeriumidele;

[...]

- e) eneseregulatsioonimeede on kooskõlas liidu [...] **õiguse** ja liidu rahvusvaheliste kaubanduskohustustega;
- f) **lõike 2 punktis c osutatud sõltumatud kontrollijad on VII lisa punkti 6 kohaselt valitud eneseregulatsioonimeetme nõuete täitmise kontrollimiseks ja neile on antud vastavad õigused;**
- g) **eneseregulatsioonimeede ei sisalda märgist, mida võiks segi ajada ökodisaini märgise või energiamärgisega.**

Esitatud eneseregulatsioonimeetme hindamisel konsulteerib komisjon kõigepealt ökodisainifoorumi ja seejärel ökodisaini eksperdirühmaga.

Komisjon võtab vastu rakendusakti, mis sisaldab loetelu eneseregulatsioonimeetmetest, **mis vastavad käesolevas lõikes esitatud kriteeriumidele** [...]. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes **3**[...] osutatud **kontrollimenetlusega**.

4. Komisjon võib igal ajal nõuda, et **lõike 3 kolmanda lõigu kohaselt vastu võetud rakendusaktis loetletud** eneseregulatsioonimeetmele allakirjutanud esitaksid selle läbivaadatud ja ajakohastatud versiooni, kui asjaomases tooterühmas on toimunud asjakohane turu- või tehnikaareng või kui tal on põhjust arvata, et lõikes 3 sätestatud kriteeriume enam ei täideta. **Komisjon määrab kõnealuse tooterühma jaoks sellise läbivaadatud ja ajakohastatud versiooni esitamiseks asjakohase tähtaja.**

5. Kui eneseregulatsioonimeede loetletakse lõike 3 [...] **kolmanda** lõigu kohaselt vastu võetud rakendusaktis, esitavad meetmele allakirjutanud komisjonile selles rakendusaktis sätestatud korrapäraste ajavahemike järel aruanded eneseregulatsioonimeetme eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta ja tõendavad neis, et lõike 3 punktides a–e sätestatud kriteeriume täidetakse jätkuvalt. Need aruanded tehakse kättesaadavaks ka avalikul **ja vabalt juurdepääsetaval** veebisaidil.
6. Kui komisjon leiab [...], et **lõike 3 kolmanda lõigu kohaselt vastu võetud rakendusaktis loetletud** eneseregulatsioonimeede ei vasta enam lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele, **või kui asjaomasele eneseregulatsioonimeetmele allakirjutanud ei järginud lõikes 4 osutatud tähtaega**, jätab ta meetme kõnealuses lõikes osutatud loetelust välja. Sellisel juhul võib komisjon otsustada võtta asjaomase eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud toote suhtes vastu ökodisaininõuded. **Loetelu ajakohastatakse kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.**

Artikkel 19

Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

1. Komisjon [...] **tagab** VKEdele kasulike programmide raames, **et on olemas** algatused, mis aitavad VKEdel lõimida oma väärtusahelasse keskkonnasäästlikkust [...], sealhulgas energiatõhusust.
2. Kui komisjon võtab artikli 4 kohaselt vastu delegeeritud õigusaktid, esitab ta [...] koos nende aktidega suunised **ja digivahendid, nt olelusringi analüüsi arvutamiseks**, milles keskendutakse mõjutatud toodete või tooterühmade sektoris tegutsevate VKEde eripäradele, et hõlbustada VKEdel käesoleva määruse kohaldamist. **Komisjon võimaldab VKEdele konkreetset toetust tootepassidega seotud nõuete rakendamisel.**

3. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et aidata VKEdel kohaldada artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõudeid.

Need meetmed hõlmavad vähemalt ühtsete kontaktpunktide või sarnaste mehhanismide kättesaadavuse tagamist, et suurendada teadlikkust ja pakkuda VKEdele kontaktide loomise võimalusi, et aidata neil nõuetega kohaneda. **Komisjon toetab kõnealuste meetmete rakendamist.**

Ilma et see piiraks kohaldatavate riigiabieeskirjade kohaldamist, võivad sellised meetmed hõlmata ka järgmist:

- a) rahaline toetus, sealhulgas maksusoodustuste andmise ning füüsilisse ja digitaristusse investeerimise kaudu;
- b) juurdepääs rahastusele;
- c) spetsiaalne juhtimiskoolitus ja töötajate koolitamine;
- d) korralduslik tugi ja tehniline abi.

VI peatükk – Tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine

I JAGU – ÜLDNÕUDED

Artikkel 20aa

Kõrvaldamise vältimise üldpõhimõte

Ettevõtjad võtavad vajalikke meetmeid, mille puhul võib põhjendatult eeldada, et need hoiavad ära tarbijale mõeldud müümata kasutuskõlblike toodete kõrvaldamise.

II JAGU – LÄBIPAISTVUS

Artikkel 20

Teabe avalikustamine [...] tarbijale mõeldud müümata toodete **kohta**

1. Ettevõtja, kes kõrvaldab tarbijale mõeldud müümata tooted otse [...] **või laseb tarbijale mõeldud müümata tooted oma nimel kõrvaldada**, avalikustab järgmise teabe:
 - a) tarbijale mõeldud müümata toodete arv **ja kaal**, mis aastas kõrvaldatakse, tooteliikide või -kategooriate kaupa;
 - b) toodete kõrvaldamise põhjused, **ja kui see on kohaldatav, asjakohane erand vastavalt artikli 20c lõikele 5**;
 - c) kõrvaldatud toodete tarne **osa, mis suunatakse kas otse või kolmanda osapoole kaudu järgmisteks tegevusteks**: ettevalmistamine korduskasutamiseks, taastootmiseks, ringlussevõtuks, **muuks taaskasutamiseks, nt** energia taaskasutamiseks ja jäätmete kõrvaldamise toiminguteks kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 määratletud jäätmehierariiaga;
 - d) **meetmed, mille eesmärk on vältida tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamist.**

Lõikes 1 sätestatud nõudeid ei kohaldata selliste tarbijale mõeldud müümata toodete suhtes, mis pärast nende turule laskmist või kasutuselevõttu on uute või muudetud õigusaktide jõustumise tõttu muutunud siseriiklike või ELi õigusaktide nõuetele mittevastavaks.

Ettevõtja avalikustab selle teabe [...] vähemalt oma veebisaidi hõlpsasti juurdepääsetaval leheküljel [...]. Ettevõtjad, kes on kohustatud avaldama oma tegevusaruandes kestlikkusaruande vastavalt direktiivi 2013/34/EL artiklile 19a või 29a, võivad eespool osutatud teabe oma veebisaidil avalikustamise asemel lisada kõnealusesse kestlikkusaruandesse [tingimusel, et selline teave on hõlmatud kõnealuse direktiivi artikli 29b kohaselt vastu võetud kestlikkusaruandluse standarditega].

Teave avalikustatakse igal aastal ja see hõlmab eelmisel majandusaastal kõrvaldatud tarbijale mõeldud müümata tooteid. Iga aasta kohta esitatav teave peab olema avalikult kättesaadav viis aastat. Esimene avalikustamine hõlmab tarbijale mõeldud müümata tooteid, mis kõrvaldati käesoleva määruse kehtivuse esimesel tervel majandusaastal.

Välja arvatud juhul, kui teave on liikmesriigi asutusele kättesaadav mõne muu õigusakti alusel, esitab ettevõtja komisjoni või liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel kogu vajaliku teabe ja dokumentatsiooni lõike 1 punkti c kohaselt avalikustatud kasutuselt kõrvaldatud toodete tarnimise ja vastuvõtmise tõendamiseks, ning kui seda nõutakse, teabe hävitamise keelu suhtes artikli 20c lõike 5 kohase erandi kohaldamise kohta. Selline teave ja dokumentatsioon esitatakse paberkandjal või elektrooniliselt 30 päeva jooksul alates taotluse saamisest.

- 1a. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustust ei kohaldata VKEde suhtes. Kõnealust kohustust kohaldatakse siiski keskmise suurusega ettevõtjate suhtes alates [väljaannete talitus:neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist].
2. Komisjon võtab [...] vastu rakendusaktid, milles sätestatakse lõike 1 punktides a, b ja c osutatud teabe avalikustamise üksikasjad ja vorm, sealhulgas tooteliikide või -kategooriate piiritlemine ja kuidas seda teavet tuleb kontrollida, võttes arvesse vajadust kaitsta tundlikku teavet ja ärisaladusi, mida esitavad need ettevõtjad, kes ei avalikusta teavet oma tegevusaruandes, nagu on osutatud lõike 1 neljandas lõigus [...]. [...]

**Esimene rakendusakt võetakse vastu hiljemalt [väljaannete talitus: 12 kuud pärast
käesoleva määruse jõustumist].**

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud
kontrollimenetlusega.

[...]

[...]

III JAGU – KEELD

Artikkel 20b

Keeld hävitada tarbijale mõeldud müümata tooteid, mis on rõivad või rõivamanused

1. Alates [väljaannete talitus: 36 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] on keelatud hävitada tarbijale mõeldud müümata tooteid, mis on nõukogu määrusega (EMÜ) nr 2658/87⁷⁷ kehtestatud Euroopa Liidu integreeritud tariifistiku (TARIC) gruppides 61 ja 62 loetletud rõivad või rõivamanused.
2. Komisjon võtab hiljemalt [väljaannete talitus: 18 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] vastu rakendusaktid, milles täpsustatakse asjaomased erandid tarbijale mõeldud müümata toodete (mis on rõivad või rõivamanused) hävitamise keelu suhtes, tuginedes artikli 20c lõikes 4 sätestatud põhimõtetele ja artikli 20c lõikes 5 sätestatud põhjendustele.
Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Lõiget 1 ei kohaldata VKEde suhtes. Seda kohaldatakse siiski keskmise suurusega ettevõtjate suhtes alates [väljaannete talitus: neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist].

Artikkel 20c

Komisjonile antakse õigus võtta vastu rakendusakte, millega keelatakse tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamine

1. Olenemata artiklist 20b on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, millega keelatakse ettevõtjatel hävitada tarbijale mõeldud müümata tooteid, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:
 - a) tarbijale mõeldud müümata toodete liigi hävitamisel on negatiivne keskkonnamõju;
 - b) keeluga ei kaasne märkimisväärsed ebaproportsionaalsed halduskoormust.

⁷⁷ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Rakendusaktides täpsustatakse järgmine:

- a) akti kohaldamisalasse kuuluva ning tarbijale mõeldud müümata toote liik, tagades, et tooteid ei kohelda diskrimineerivalt;**
- b) kohaldatavad erandid;**
- c) ettevõtjate aruandluskohustuse üksikasjad ja vorm tarbijale mõeldud müümata toodete hävitamisel erandi alusel;**
- d) kohaldamiskuupäev, ja kui see on asjakohane, astmelised või üleminekumeetmed või -perioodid. Nende kuupäevade kindlaksmääramisel võetakse eelkõige arvesse võimalikku mõju VKEdele.**

3. Lõikes 1 osutatud rakendusaktide koostamisel komisjon:

- a) teeb mõjuhindamise, mis põhineb parimatel kättesaadavatel tõenditel ja analüüsidel ning vajaduse korral täiendavatel uuringutel;**
- b) konsulteerib asjakohaselt sidusrühmadega, artiklis 17 osutatud ökodisaini foorumiga ja artiklis 17a osutatud ökodisaini eksperdirühmaga.**

4. Keelu suhtes tehtavate erandite puhul järgitakse järgmisi põhimõtteid:

- a) erandit kohaldatakse kogu keelu või mõne selle osa suhtes;**
- b) erandit kohandatakse vastavalt kohaldamisalasse kuuluva tarbijale mõeldud müümata toodete liigi eripärale;**
- c) erandit kohaldatakse piiratud või piiramata aja jooksul.**

5. Erandid ei ole meelevaldse diskrimineerimise vahendid, vaid põhinevad ühel järgmistest põhjendustest:

a) tervise ja ohutusega seotud põhjused;

b) toodete kahjustused on põhjustatud nende käitlemisest või avastatud pärast seda, kui tarbija on toote tagastanud, hoolimata artikli 20aa kohaselt võetud meetmetest;

c) toote sobivus ettenähtud otstarbel kasutamiseks, võttes asjakohasel juhul arvesse liidu ja liikmesriikide õigusnorme ja tehnilisi standardeid;

d) tooteid ei võeta vastu annetusteks, korduskasutuseks ettevalmistamiseks või taastootmiseks;

e) tooted, mis on siseriikliku või liidu õiguse kohaselt ebaseaduslikud, sealhulgas nõuetele mittevastavad tooted, võltsitud tooted või tooted, mis on muutunud müügikõlbmatuks intellektuaalomandi õiguste rikkumise tõttu;

f) tooted, mille kehtivusaeg on lõppenud;

g) tooted, mille puhul hävitamine põhjustab kõige väiksema negatiivse keskkonnamõju.

6. Käesolevat artiklit ei kohaldata VKEde suhtes. Seda kohaldatakse siiski keskmise suurusega ettevõtjate suhtes alates [väljaannete talitus:neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] (sealhulgas käesoleva artikli lõike 1 kohaselt juba vastu võetud rakendusaktid).

Artikkel 20d

Tarbijale mõeldud müümata toodete prioriseerimine hävitamise keelu kehtestamisel

- 1. Komisjon avaldab hiljemalt [väljaannete talitus: 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] ja seejärel iga 36 kuu tagant loetelu toodetest, mille kohta ta kavatseb teha artikli 20c kohaseid mõjuhindamisi, ja kavandatud ajakavad, võttes arvesse järgmist:**

 - a) konkreetsete tarbijale mõeldud toodete hävitamise tava levimus;**
 - b) sellisest hävitamisest tulenev võrdlev keskkonnamõju;**
 - c) kättesaadav teave, sealhulgas ettevõtjate poolt artikli 20 kohaselt avalikustatud teave.**
- 2. Komisjon hindab artikli 5 lõikes 4 osutatud mõjuhinnangu tegemisel, kas asjaomase tooterühma suhtes tuleks kehtestada hävitamise keeld vastavalt artiklile 20c.**

VII peatükk – Ettevõtjate kohustused

Artikkel 21

Tootjate kohustused

1. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tooteid turule lastes või kasutusele võttes tagab tootja, et:
 - a) need tooted on kavandatud ja toodetud kooskõlas [...] artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetega;
 - b) need tooted on varustatud artiklis 7 ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides nõutud teabega **ning**
 - c) toodete kohta on kooskõlas artikliga 8 ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kättesaadav tootepass.
2. Enne artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule laskmist või kasutuselevõttu viib tootja läbi või laseb enda nimel läbi viia artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ettenähtud vastavushindamismenetluse ja koostab nõutud tehnilise dokumentatsiooni.

Kui nimetatud menetlusega on tõendatud, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode vastab kohaldatavatele nõuetele, koostab tootja kooskõlas artikliga 37 ELi vastavusdeklaratsiooni ning kinnitab kooskõlas artikliga 39 tootele CE-märgise. Kui aga komisjon on artikli 4 kolmanda lõigu punkti **g**[...] kohaselt määranud kindlaks alternatiivsed eeskirjad, [...] kinnitab tootja tootele vastavusmärgise vastavalt neile eeskirjadele.

3. Tootja säilitab tehnilist dokumentatsiooni ja ELi vastavusdeklaratsiooni kümme aastat pärast **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud** toote turule laskmist või kasutuselevõttu, **välja arvatud juhul, kui kõnealuses delegeeritud õigusaktis on kindlaks määratud mõni muu ajavahemik.** [...]
4. Tootja tagab menetlused, millega säilitatakse **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud** [...] seeriatootmises **olevate toodete** vastavus kohaldatavatele nõuetele. Tootja võtab asjakohaselt arvesse muudatusi tootmisprotsessis, tootedisainis või tooteomadustes, samuti muudatusi harmoneeritud standardites, ühtsetes kirjeldustes või muudes tehnilistes kirjeldustes, mille alusel toote vastavust kinnitatakse või kontrollitakse, ning kui tootja leiab, et need mõjutavad toote vastavust nõuetele, teeb ta kooskõlas [...] **kohaldatava** vastavushindamismenetlusega uue hindamise või laseb selle enda nimel teha.
5. Tootja tagab, et tema tooted , **mis on hõlmatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga,** kannavad tüübi-, partii- või seerianumbrit või muud märget, mille alusel saab toodet kindlaks teha, või kui toote suurus või laad seda ei võimalda, siis selle, et nõutud teave esitatakse pakendil või tootega kaasas olevas dokumendis.

6. Tootja märgib **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodetele** [...] oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi, [...] postiaadressi ning [...] elektroonilise sidevahendi, mille kaudu saab temaga ühendust võtta;

a) tootepassi avalikule osale, kui see on kohaldatav, ning

b) tootele, või kui see ei ole võimalik, siis pakendile **või** tootega kaasas olevasse dokumenti [...].

Tootjaga ühenduse võtmiseks antakse ainult üks aadress. Kontaktandmed peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad.

7. Tootja tagab, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tootega on kaasas juhised, mis võimaldavad **klientidel ja teistel asjaomastel osalejatel** [...] toodet ohutult kokku panna, paigaldada, kasutada, säilitada, hooldada, parandada ja kõrvaldada ning mis on koostatud [...] kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks asjaomane liikmesriik. Need juhised peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad ning sisaldama vähemalt **artikli 7 lõike 2 punkti b alapunktis ii sätestatud** teavet, nagu on kindlaks määratud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides [...].
8. Tootja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode, mille ta on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta selles delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele, võtab viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et viia toode nõuetega vastavusse või vajaduse korral **see toode** turult kõrvaldada või see tagasi võtta.

Tootja teatab viivitamata arvatavast nõuetele mittevastavusest ja mis tahes võetud parandusmeetmetest nende liikmesriikide turujärelevalveasutustele, kus ta toote kättesaadavaks tegi **või kus see kasutusele võetakse.**

9. Tootja esitab **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete puhul** liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral kõnealusele asutusele kergesti arusaadavas keeles kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja **kõnealuste toodete** nõuetele vastavuse tõendamiseks, sealhulgas tehnilise dokumentatsiooni. See teave ja dokumentatsioon esitatakse[...] paberkandjal või elektrooniliselt [...] kümne päeva jooksul pärast liikmesriigi pädeva asutuse taotluse kättesaamist.

Tootja teeb liikmesriigi pädeva asutusega koostööd kõigi meetmete suhtes, mis on võetud selleks, et kõrvaldada mittevastavus nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.

Artikkel 22

Volitatud esindajad

1. Tootja võib kirjaliku volituse alusel määrata volitatud esindaja.

Artikli 21 lõikes 1 sätestatud kohustused ja tehnilise dokumentatsiooni koostamine ei kuulu volitatud esindaja ülesannete hulka.

2. Volitatud esindaja täidab tootjalt saadud volituses kindlaks määratud ülesandeid. Volitus võimaldab volitatud esindajal teha vähemalt järgmist:
- a) hoida ELi vastavusdeklaratsiooni ja tehnilise dokumentatsiooni riiklike turujärelevalveasutuste jaoks kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule laskmist või kasutuselevõttu, **välja arvatud juhul, kui kõnealuses delegeeritud õigusaktis on kindlaks määratud mõni muu ajavahemik**;
 - b) teha liikmesriigi pädevate asutuste taotluse korral nendega koostööd kõigi meetmete suhtes, mis on võetud volitatud esindaja volituse alla kuuluva toote nõuetele mittevastavuse tõttu;
 - c) esitada liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral kõnealusele asutusele kergesti arusaadavas keeles kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja toote nõuetele vastavuse tõendamiseks;

- d) **esitada** [...] liikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral asjakohased dokumendid [...] kümne päeva jooksul alates sellekohase taotluse saamisest **ning**
- e) lõpetada volitus, kui tootja tegevus on vastuolus tootjale käesolevast määrusest [...] tulenevate kohustustega.

Artikkel 23

Importijate kohustused

1. Importija võib [...] **seoses** artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodetega **lasta turule üksnes selliseid tooteid**, mis vastavad kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele.
2. Enne artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule laskmist tagab importija, et:
 - a) tootja on läbi viinud asjakohase vastavushindamismenetluse ja koostanud tehnilise dokumentatsiooni;
 - b) tooted on varustatud [...] artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides nõutud teabega;
 - c) toodete kohta on kooskõlas [...] artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kättesaadav tootepass.

Peale selle tagab importija, et **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode** kannab artiklis 38 osutatud nõutavat CE-märgist, **kui see on asjakohane, kooskõlas artiklis 39 osutatud nõuete ja tingimustega**, või artikli 4 kolmanda lõigu punkti **c**[...] kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud alternatiivset vastavusmärgist, ja tootega on kaasas nõutavad dokumendid ning tootja on täitnud artikli 21 lõigetes 5 ja 6 sätestatud nõuded.

Kui importija arvab või tal on põhjust arvata, et toode ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele, ei lase ta toodet turule ega võta seda kasutusele enne, kui toode on nõuetega vastavusse viidud.

3. Importija märgib [...] **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodetele** oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi, [...] postiaadressi ning [...] elektroonilise sidevahendi, mille kaudu saab temaga ühendust võtta:

a) tootepassi avalikule osale, kui see on kohaldatav, ning

b) tootele, või kui see ei ole võimalik, siis pakendile **või** tootega kaasas olevasse dokumenti [...].

Kontaktandmed peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad.

4. Tootja tagab, et [...] **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tootega** on kaasas juhised, mis võimaldavad **kliendil ja teistel asjaomastel osalejatel** [...] toodet **ohutult** kokku panna, paigaldada, kasutada, säilitada, hooldada, parandada ja kõrvaldada, ning mis on koostatud [...] kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks asjaomane liikmesriik. Need juhised peavad olema selged, arusaadavad ja loetavad ning sisaldama vähemalt **artikli 7 lõike 2 punkti b alapunktis ii sätestatud teavet, nagu on** kindlaks määratud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides [...].
5. Importija tagab, et sel ajal, kui toode on tema vastutuse all, ei ohusta selle ladustamise või transpordi tingimused toote vastavust nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.
6. Importija, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode, mille ta on turule lasknud [...], ei vasta selles **delegeeritud** õigusaktis sätestatud nõuetele, võtab viivitamata **vajalikud** parandusmeetmed, et viia toode nõuetega vastavusse või vajaduse korral **toode** turult kõrvaldada või see tagasi võtta.
- Importija teatab viivitamata arvatavast nõuetele mittevastavusest ja mis tahes võetud parandusmeetmetest nende liikmesriikide turujärelevalveasutustele, kus ta toote kättesaadavaks tegi.
7. Importija [...] hoiab ELi vastavusdeklaratsiooni koopia turujärelevalveasutuste jaoks kättesaadavana ja tagab, et kõnealustele asutustele saab nende taotluse korral teha kättesaadavaks tehnilise dokumentatsiooni **kümne aasta jooksul pärast artikli 4 kohaselt**

vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turule laskmist või kasutuselevõttu, välja arvatud juhul, kui kõnealuses delegeeritud õigusaktis on kindlaks määratud mõni muu ajavahemik.

8. Importija esitab liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral kõnealusele asutusele kergesti arusaadavas keeles kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud** toote nõuetele vastavuse tõendamiseks, sealhulgas tehnilise dokumentatsiooni. See teave ja dokumentatsioon esitatakse [...] paber kandjal või elektrooniliselt [...] kümne päeva jooksul pärast liikmesriigi pädeva asutuse taotluse kättesaamist.

Importija teeb liikmesriigi pädeva asutusega koostööd kõigi meetmete suhtes, mis on võetud selleks, et kõrvaldada mittevastavus nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.

Artikkel 24

Turustajate kohustused

1. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodet turul kättesaadavaks tehes võtab turustaja nõuetekohase hoolsusega arvesse kõnealuses õigusaktis sätestatud nõudeid.
2. Enne artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote turul kättesaadavaks tegemist kontrollib turustaja, et:
 - a) toode kannab artiklite 38 ja 39 kohaselt CE-märgist või **kooskõlas** artikli 4 kolmanda lõigu punktiga **c**[...] vastu võetud alternatiivset vastavusmärgist ning on asjakohasel juhul vastavalt kõnealusele delegeeritud õigusaktile märgistatud või seotud tootepassiga;
 - b) tootega on kaasas nõutavad dokumendid ja juhised, mis võimaldavad **kliendil** [...] toodet **ohutult** kokku panna, paigaldada, kasutada, säilitada, hooldada, **parandada** ja kõrvaldada ning mis on koostatud **klientidele** [...] kergesti arusaadavas keeles, mille määrab kindlaks liikmesriik, kus toode turul kättesaadavaks tehakse, ning et sellised juhised on selged, arusaadavad ja loetavad ning sisaldavad vähemalt artikli 7 lõike 2

punkti b alapunktis ii sätestatud teavet, nagu on [...] **kindlaks määratud** artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga, **ning**

c) tootja ja importija on täitnud artikli 21 lõigetes 5 ja 6 ning artikli 23 lõikes 3 sätestatud nõuded.

3. Kui turustaja arvab või tal on põhjust arvata, et toode ei vasta enne turul kättesaadavaks tegemist artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele või et tootja ei täida neid nõudeid, ei tee ta toodet turul kättesaadavaks enne, kui toode on nõuetega vastavusse viidud või kui tootja täidab nõudeid.

Turustaja tagab, et sel ajal, kui toode on tema vastutuse all, ei ohusta selle ladustamise või transpordi tingimused toote vastavust artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele.

4. Turustaja, kes arvab või kellel on põhjust arvata, et toode, mille ta on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele, tagab, et võetakse vajalikud parandusmeetmed, et viia toode nõuetega vastavusse [...].

Turustaja teatab viivitamata arvatavast nõuetele mittevastavusest ja mis tahes võetud parandusmeetmetest nende liikmesriikide turujärelevalveasutustele, kus ta toote kättesaadavaks tegi.

5. Turustaja esitab liikmesriigi pädeva asutuse põhjendatud taotluse korral sellele asutusele kogu teabe ja dokumentatsiooni, millele turustajal on juurdepääs ja mis on asjakohane toote nõuetele vastavuse tõendamiseks. See teave ja dokumentatsioon esitatakse [...] paberkandjal või elektrooniliselt **kümne päeva jooksul pärast liikmesriigi pädeva asutuse taotluse kättesaamist.**

Turustaja teeb kõnealuse asutusega koostööd kõigi parandusmeetmete suhtes, mis on võetud selleks, et kõrvaldada mittevastavus nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavas delegeeritud õigusaktis.

Artikkel 25
Edasimüüjate kohustused

1. Edasimüüja tagab, et tema **võimalikel klientidel ja** klientidel on juurdepääs **tootega kaasas olevale** artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega nõutud asjakohasele teabele, sealhulgas kaugmüügi korral.
2. Edasimüüja tagab, et tootepass on muu hulgas kaugmüügi korral **võimalikele klientidele ja** klientidele hõlpsasti kättesaadav, nagu on **sätestatud** [...] artikli 8 **lõike 2 punktis e** ning **kindlaks määratud** artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktidega.
3. Edasimüüja, **sealhulgas kaugmüügi korral**:
 - a) esitab **võimalikele klientidele ja** klientidele [...] nähtaval viisil märgised, mis on edastatud kooskõlas artikli 26 **lõike 1 punktiga b** [...] või **artikli 26 lõike 1 punktiga c** [...];
 - b) viitab konkreetse mudeli visuaalreklaamides või tehnilistes reklaammaterjalides artikli 26 **lõike 1 punkti b** [...] või **artikli 26 lõike 1 punkti c** [...] kohaselt edastatud märgistel olevale teabele kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktidega **ning**
 - c) ei paku ega esita muid märgiseid, tähiseid, sümboleid ega silte, mis võivad tõenäoliselt kliente märgisel oleva teabe suhtes eksitada või segadusse ajada.

Artikkel 26

Märgistega seotud kohustused

1. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga on ette nähtud, et toodetel peab olema märgis vastavalt artiklile 14, on toodet turule laskev või kasutusele võttev ettevõtja kohustatud:

a) tagama, et iga eraldiseisev tooteühik on tasuta varustatud trükitud märgisega kooskõlas kõnealuse delegeeritud õigusaktiga.

[...]

b) [...] **edastama** trükitud märgised või nende digikoopiad edasimüüjale tasuta, kiiresti ja igal juhul viie tööpäeva jooksul alates edasimüüja taotlusest;

[...]

c) tagama, et toote märgised on täpsed, ja koostama kohaldatava vastavushindamismenetluse osana tehnilise dokumentatsiooni, mis on piisav täpsuse hindamiseks.

[...]

2. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga on ette nähtud, et toodetel peab olema märgis vastavalt artiklile 14, on toodet kättesaadavaks tegev või kasutusele võttev ettevõtja kohustatud:

- a)** viitama konkreetse mudeli visuaalreklaamides või tehnilistes reklaammaterjalides märgisel olevale teabele kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohase delegeeritud õigusaktiga;
- b)** mitte pakkuma ega esitama muid märgiseid, tähiseid, sümboleid ega silte, mis võivad tõenäoliselt kliente märgisel oleva teabe suhtes eksitada või segadusse ajada.

Artikkel 27

Ekspediitorteenuse osutajate kohustused

Ekspediitorteenuse osutaja tagab, et tema käideldavate ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete ladustamise, pakendamise, adresseerimise või saatmise tingimused ei ohusta toote vastavust kõnealusele delegeeritud õigusaktile [...].

Artikkel 28

Tootja kohustuste kohaldamine importijate ja turustajate suhtes

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse importijat või turustajat tootjana [...] juhul, kui ta:

- 1) laseb oma nime või kaubamärgi all turule artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodet **või**
- 2) muudab [...] juba turule lastud toodet viisil, mis mõjutab vastavust artikli 4 kohaselt vastu võetud ja kõnealust toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktide nõuetele.

Artikkel 29

Internetipõhiste kauplemiskohtade ja otsingumootorite kohustused

1. Internetipõhiste kauplemiskohtade **pakkujate** puhul hõlmab määruse (EL) 2019/1020 artikli 7 lõikes 2 osutatud koostöö käesoleva määruse kohaldamisel eelkõige järgmist:
 - a) koostöö mõjusate turujärelevameetmete tagamiseks, sealhulgas hoidudes loomast selliste meetmete takistusi;
 - b) turujärelevameetmete teavitamine kõigist võetud meetmetest **seoses artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud rakendusaktiga hõlmatud toodetega seotud mittevastavuse või arvatava mittevastavusega**;
 - c) korrapärase ja struktureeritud teabevahetuse sisseseadmine [...] **sisu** kohta, mille internetipõhised kauplemiskohad on [...] eemaldanud, **nagu on osutatud lõikes 3**;
 - d) selle võimaldamine, et turujärelevameetmete kasutatavatel veebipõhistel vahenditel on juurdepääs nende liidestele, et teha kindlaks nõuetele mittevastavad tooted **ning**
 - e) kui internetipõhine kauplemiskoht või internetimüüja on loonud oma veebiliidestest andmete ekstraheerimisele tehnilised takistused, võimaldab ta turujärelevameetmete nõudmisel selliseid andmeid toodete nõuetele vastavuse kontrollimiseks siiski ekstraheerida, tuginedes taotluse esitanud turujärelevameetmete esitatud identifitseerimisparameetritele.

2. Määruse (EL) **2022/2065** [...] **artikli 31 lõike 1** nõuete kohaldamisel kavandab ja korraldab internetipõhine kauplemiskoht oma veebiliidese viisil, mis võimaldab edasimüüjatel täita **käesoleva määruse** artiklist 25 ja ettevõtjatel käesoleva määruse artikli 30 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

Teavet [...] esitatakse iga pakutava toote kohta ja see peab olema klientide **jaoks** toodete loetelus kuvatud või muul viisil kergesti kättesaadavaks tehtud.

Eelkõige juhul, kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega on ette nähtud, et teatavate toodete visuaalse internetireklaamiga peab kaasnema ka elektrooniline teave kuvamehhanismil, võimaldab internetipõhine kauplemiskoht edasimüüjatel seda näidata. See kohustus kehtib ka internetipõhistele otsingumootoritele ja muudele internetiplatvormidele, mis pakuvad asjaomaste toodete visuaalset internetireklaami.

3. Kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 artikliga 14 annavad liikmesriigid oma turujärelevalveasutustele kõigi artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohase delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete puhul õiguse anda internetipõhisele kauplemiskohale korralduse [...] **võtta meetmeid ühe või mitme** nõuetele mittevastavale tootele viitava konkreetse **sisuelemendi suhtes, sealhulgas selle eemaldamise kaudu. Sellist sisu käsitatakse ebaseadusliku sisuna määruse (EL) 2022/2065 artikli 3 punkti h tähenduses.** [...] **Turujärelevalveasutused võivad anda** selliseid korraldusi **kooskõlas määruse (EL) 2022/2065 artikliga 9** [...].
4. [...].

5. Internetipõhine kauplemiskoht loob ühtse kontaktpunkti, mis võimaldab liikmesriikide turujärelevalveasutustega otsesuhtlust käesolevale määrusele [...] vastavuse küsimustes.

Selleks võib olla sama kontaktpunkt kui see, millele on osutatud määruse (EL) .../... [üldise tooteohutuse määrus] [artikli 20 lõikes 1] või määruse (EL) **2022/2065** [...] **artikli 11 lõikes 1.**

Artikkel 30

Ettevõtjate teabekohustused

1. [...] **Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode tehakse** turul kättesaadavaks [...] **kaugmüügi** [...] kaudu, [...] **tagab ettevõtja, et toote pakkumises** esitatakse selgelt ja nähtavalt vähemalt järgmine teave:
- a) tootja nimi, registreeritud kaubanimi või registreeritud kaubamärk ning posti- [...] **ja e-posti** aadress, millel saab temaga ühendust võtta;
 - b) kui tootja asukoht ei ole liidus, siis sellise ettevõtja nimi, **postia**aadress, telefoninumber ja e-posti aadress, kelle asukoht on liidus määruse (EL) 2019/1020 artikli 4 **lõike 2** tähenduses, **ning**
 - c) toodet kindlaks teha aitav teave, sealhulgas toote tüüp ja [...] tootetähis.

2. **Põhjendatud** taotluse korral esitab ettevõtja turujärelevalveasutustele järgmise teabe:

- a) kõigi selliste ettevõtjate nimed, kes on talle tarninud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid;
- b) kõik ettevõtjad, kellele ta on selliseid tooteid tarninud, ning toodete kogused ja täpsed mudelid.

Ettevõtja peab suutma esitada seda teavet kümne aasta jooksul pärast seda, kui asjaomased tooted talle tarniti, ja kümne aasta jooksul pärast seda, kui ta ise selliseid tooteid tarnis, **välja arvatud juhul, kui kõnealuses delegeeritud õigusaktis on kindlaks määratud mõni muu ajavahemik. See teave ja dokumentatsioon esitatakse paberkandjal või elektrooniliselt kümne päeva jooksul pärast liikmesriigi pädeva asutuse taotluse kättesaamist.** [...]

3. Kui komisjon nõuab artikli 4 kolmanda lõigu punkti a kohaselt, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad teeksid digitaalselt kättesaadavaks asjaomase tootega seotud tehnilise dokumentatsiooni osad, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) vajadus hõlbustada turujärelevalveasutustel kontrollida kohaldatavatele nõuetele vastavust;
- b) vajadus vältida ettevõtjatele, **eelkõige VKEdele**, ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist **ning**

c) vajadus kaitsta ettevõtjate ärisaladusi ja intellektuaalomandi õigusi.

Komisjon määrab asjakohases rakendusaktis kindlaks, mil viisil tuleb tehnilise dokumentatsiooni asjakohased osad kättesaadavaks teha. [...] Tehniline dokumentatsioon tehakse kättesaadavaks tootepassi kaudu, kui see on olemas.

Artikkel 31

Ettevõtjate kasutusaja andmete seire ja aruandlus [...]

1. [...]

1a. Komisjon nõuab asjaomase tooterühma puhul asjakohasel juhul, et tooted mõõdaksid kasutusaja andmeid ja edastaksid need vastavalt lõigetele 2 ja 3, kui see on vajalik toodete energiatõhusa kasutamise tagamiseks või toodete uute ökodisaininõuete väljatöötamiseks.

2. Kui komisjon nõuab artikli 4 kolmanda lõigu punkti **b**[...] **alapunkti i** kohaselt, et toode peab olema võimeline mõõtma oma kasutuse ajal tarbitavat energiat või muude I lisas osutatud asjakohaste tooteparameetritega seotud tulemuslikkust, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) kasutusaja andmete kasulikkus **klientidele** [...] toote energiakasutuse või tulemuslikkuse mõistmisel ja juhtimisel;
- b) kasutusaja andmete salvestamise tehniline teostatavus **ning**
- c) vajadus vältida ettevõtjatele, **eelkõige VKEdele**, ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist;

d) andmete anonüümseks muutmine, võttes arvesse andmekaitse tagamise vajadust kooskõlas määrusega [isikuandmete kaitse üldmäärus].

Artikli 4 kolmanda lõigu punkti c kohaselt kehtestatud nõude kohaldamisalasse kuuluvad tooted salvestavad saadavad kasutusaja andmed ja teevad need **kliendile** [...] nähtavaks, **kui see on lõikes 2 toodud kriteeriumide kohaselt vajalik ja asjakohane**.

3. Kui komisjon nõuab artikli 4 kolmanda lõigu punkti [...] **b alapunkti ii** kohaselt, et tootjad, nende volitatud esindajad või importijad koguksid lõikes 2 osutatud kasutusaja andmeid, muudaksid need anonüümseks [...] **ja** esitaksid need komisjonile, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) kasutusaja andmete kasulikkus komisjonile ökodisaininõuete läbivaatamisel või turujärelevalveasutustele riskipõhise analüüsi tegemiseks statistilise teabe pakkumisel **ning**
- b) vajadus vältida ettevõtjatele, **eelkõige VKEdele**, ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamist.

Esimeses lõigus osutatud nõuded võivad eelkõige hõlmata järgmist:

[...] **i)** kasutaja andmete kogumine **ja anonüümseks muutmise**, kui neile on kaugjuurdepääs interneti teel, välja arvatud juhul, kui **klient** [...] keeldub sõnaselgelt neid andmeid kättesaadavaks tegemast;

[...] **ii)** **pärast** punkti a kohaselt kogutud andmete anonüümseks muutmist nende **esitamise** komisjonile [...] vähemalt üks kord aastas. Ettevõtja teeb kättesaadavaks mudeli identifitseerimisnumbri toodete andmebaasis vastavalt määruse (EL) 2017/1369 artikli 12 lõikele 5 ja kui see on toote tulemuslikkuse seisukohast asjakohane, siis **üldise** geograafilise teabe toote kohta.

Komisjon määrab **asjakohases delegeeritud õigusaktis** kindlaks teise lõigu punkti b kohase **anonüümseks muudetud** kasutaja andmete esitamise üksikasjad ja vormi.

4. Komisjon hindab korrapäraselt lõike 3 alusel saadud kasutaja andmeid ja avaldab asjakohasel juhul koondandmete kogumid.

Artikkel 31a

Tarneahelas osalejatele esitatavad nõuded

[Allpool esitatud tekst on varasem artikli 5 lõige 6, mida on muudetud ja mis on vormistatud eraldi artiklina.]

Kui see on kindlaks määratud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis, teevad tarneahelas osalejad järgmist:

- a) annavad taotluse korral tootjatele, teavitatud asutustele ja liikmesriigi pädevatele asutustele oma tarnete või teenuste kohta asjakohast kättesaadavat teavet;
- b) võimaldavad punktis a osutatud teabe puudumise korral tootjatel hinnata nende tarneid või teenuseid ning annavad tootjatele juurdepääsu asjakohastele dokumentidele või rajatistele;
- c) võimaldavad teavitatud asutustel ja liikmesriigi pädevatel asutustel kontrollida, kas nende tegevusega seotud asjakohane teave on õige.

Esimese lõigu kohane nõue peaks olema mittediskrimineeriv, ei peaks suurendama ebaproportsionaalset halduskoormust ja peaks võtma arvesse ettevõtjate õigustatud vajadust kaitsta ärisaladusi. Lõike 6 punktides a ja b osutatud nõuete kehtestamisel võtab komisjon arvesse VKEde vajadusi, sealhulgas VKEde raskusi teabele juurde pääsemisel.

VIII peatükk – Toodete vastavus nõuetele

Artikkel 32

Katse-, mõõtmis- ja arvutusmeetodid

1. Ökodesaininõuetele vastavuse tagamiseks ja sellise vastavuse kontrollimiseks tehakse katseid, mõõtmisi ja arvutusi, kasutades **harmoneeritud standardeid või muid** usaldusväärseid, täpseid ja korratavaid meetodeid, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatud tipptasemel meetodeid. Need meetodid peavad vastama artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohastes delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutus[...] **meetoditele** seatud **nõuetele**.
2. [...]

[...] **Digivahendite** [...] kasutamisele **artikli 4 kolmanda lõigu punkti [...]b alapunkti iii kohast nõuet** kehtestades võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) vajadus tagada arvutusnõuete ühetaoline kohaldamine;
- b) vajadus minimeerida ettevõtjate halduskoormust[...].

Veebipõhised vahendid peavad olema [...] ettevõtjatele vabalt juurdepääsetavad.

Artikkel 33

Kõrvalehoidmise[...] ja tulemuslikkuse vähenemise vältimine

-1. Ettevõtja ei tohi käituda viisil, mis kahjustab käesoleva määruse järgimist, olenemata sellest, kas selline käitumine on lepingulist, kaubanduslikku, tehnilist või muud laadi.

1. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid ei lasta turule ega võeta kasutusele, kui need on kavandatud muutma katsete ajal oma käitumist või omadusi nii, et saada parem tulemus ühe või mitme tooteparametri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaseid tooteid hõlmavate delegeeritud õigusaktidega.

Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse tooteid, mis on kavandatud kindlaks tegema, et nendega tehakse katseid, ja selle peale automaatselt oma tulemuslikkust muutma, ning tooteid, mis on eelnevalt seadistatud oma tulemuslikkust katsete ajal muutma, toodetena, mis on kavandatud muutma katsete ajal oma käitumist või omadusi.

2. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodet **turule laskev või kasutusele võttev** ettevõtja ei anna välja katsetamisega seotud juhiseid, mille järgi toode muudab oma käitumist või omadusi nii, et saada parem tulemus ühe või mitme tooteparametri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomast toodet hõlmavate delegeeritud õigusaktidega.

Käesoleva lõike kohaldamisel käsitatakse juhiseid, mille tulemusel muudetakse toodet käsitsi enne katsetamist ja seega muutub toote tulemuslikkus, katsetamisega seotud juhistena, mille järgi toode muudab oma käitumist või omadusi.

3. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaid tooteid ei lasta turule ega võeta kasutusele, kui need on kavandatud muutma lühikese aja jooksul pärast nende kasutuselevõttu oma käitumist või omadusi nii, et väheneb nende tulemuslikkus ühe või mitme tooteparametri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaseid tooteid hõlmavate delegeeritud õigusaktidega [...].
4. Vastavushindamiseks kasutatava katsemeetodiga mõõtmisel ei tohi tark- või püsivarauuendused olla vähendanud toote tulemuslikkust ühe või mitme tooteparametri suhtes, mida reguleeritakse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja asjaomaseid tooteid hõlmavate delegeeritud õigusaktidega, [...] välja arvatud juhul, kui **klient** [...] on enne uuendust andnud oma sõnaselge nõusoleku. Uuendusest keeldumise tulemusel ei tohi toode [...] muutuda.

Tark- või püsivarauuendused ei vähenda **mingil juhul** esimeses lõigus osutatud tulemuslikkust sellisel määral, et toode ei vasta enam nõuetele, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides, mida kohaldatakse toote turulelaskmise või kasutuselevõtu ajal.

Artikkel 34

Vastavuseeldus

1. Artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodid, mis vastavad harmoneeritud standarditele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, või nende osadele, eeldatakse olevat vastavuses nimetatud artiklis sätestatud nõuetega ning artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud selliste harmoneeritud standardite või nende osadega.
2. Tooted, mis vastavad harmoneeritud standarditele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, või nende osadele, eeldatakse olevat vastavuses artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud selliste harmoneeritud standardite või nende osadega.
3. Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud tooted, millele on antud määruse (EÜ) nr 66/2010 kohaselt ELi ökomärgis **või kõnealuses määrmuses osutatud riiklikult või piirkondlikult ametlikult tunnustatud I tüübi keskkonnamärgised EN ISO 14024**, eeldatakse olevat vastavuses selles delegeeritud õigusaktis sätestatud ökodisaininõuetega niivõrd, kuivõrd **nende märgistega kehtestatud kriteeriumid on kõnealuste nõuetega hõlmatud ning need on vähemalt sama ranged**[...].

Artikkel 35
Ühtsed kirjeldused

1. Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega [...] **kehtestatakse** ühtsed kirjeldused [...], mis **hõlmavad** ökodisaininõudeid, artiklis 10 osutatud tootepassi olulisi nõudeid ning artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodeid [...] **artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega hõlmatud toodete suhtes.**

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) **komisjon on määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 10 lõike 1 kohaselt esitanud ühele või mitmele Euroopa standardiorganisatsioonile taotluse koostada harmoneeritud standardid [...]ökodisaininõuete[...], käesoleva määruse artiklis 10 osutatud tootepassi oluliste nõuete või käesoleva määruse artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodite kohta ning [...]**
- i) **komisjoni taotlust ei võetud vastu või**
- ii) **kõnealust taotlust käsitlevaid harmoneeritud standardeid ei esitatud määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 10 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul või**
- iii) **harmoneeritud standardid ei vasta taotlusele ning**
- b) **Euroopa Liidu Teatajas ei ole avaldatud ühtegi määruse (EL) nr 1025/2012 kohast viidet ökodisaininõuete, käesoleva määruse artiklis 10 osutatud tootepassi oluliste nõuete või käesoleva määruse artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodite kohastele harmoneeritud standarditele [...] ning mõistliku aja jooksul sellist viidet eeldatavasti ei avaldata.**

[...]

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

1a. Enne rakendusakti eelnõu koostamist teavitab komisjon määruse (EL) nr 1025/2012 artiklis 22 osutatud komiteed sellest, et tema hinnangul on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimused täidetud.

1b. Ühtset kirjeldust kehtestava rakendusakti eelnõu ettevalmistamisel võtab komisjon arvesse asjaomaste asutuste või ökodisainifoorumi ja ökodisaini eksperdirühma seisukohti ning konsulteerib nõuetekohaselt kõigi asjaomaste sidusrühmadega.

2. Artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- ja arvutusmeetodid, mis vastavad ühtsele kirjeldusele või selle osadele, eeldatakse olevat vastavuses nimetatud artiklis sätestatud nõuetega ning artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud sellise ühtse kirjelduse või selle osadega.

3. **Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad** tooted, **mis vastavad lõikes 1 osutatud rakendusaktidega kehtestatud ühtsele kirjeldusele**, [...] eeldatakse olevat vastavuses artikli 4 kohaselt vastu võetud ja neid tooteid hõlmavas delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetega, **artiklis 10 osutatud tootepassi oluliste nõuetega või artiklis 32 osutatud katse-, mõõtmis- või arvutusmeetoditega** niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud selliste ühtsete kirjelduste või nende osadega.

4. Kui Euroopa standardiorganisatsioon võtab harmoneeritud standardi vastu ja esitab selle komisjonile, et avaldada selle viide Euroopa Liidu Teatajas, hindab komisjon harmoneeritud standardit kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012. Kui viited harmoneeritud standardile avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas, tunnistab komisjon lõikes 1 osutatud rakendusaktid või nende osad, mis hõlmavad samu ökodisaininõudeid, tootepassi olulisi nõudeid ning katse-, mõõtmis- või arvutusmeetodeid, kehtetuks.

5. Kui liikmesriik leiab, et ühtne kirjeldus ei vasta täielikult ökodisaininõuetele, tootepassi olulistele nõuetele ning katse-, mõõtmis- või arvutusmeetoditele, teatab ta sellest komisjonile, esitades üksikasjaliku selgituse, ning komisjon hindab seda teavet ja võib vajaduse korral rakendusakti, millega kehtestatakse kõnealune ühtne kirjeldus, muuta.

Artikkel 36

Vastavushindamine

1. Kohaldatava vastavushindamismenetluse kindlaksmääramisel vastavalt artikli 4 teisele lõigule võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:
 - a) asjaomase mooduli sobivus tooteliigi jaoks, **sobivus asjaomaste ökodisaininõuete jaoks** ja selle proportsionaalsus teenitavat avalikku huvi arvestades;
 - b) **millise riski võib toode endaga kaasa tuua ning millises ulatuses on vastavushindamine kooskõlas riski liigi ja suurusega;** [...]
 - c) kui on kohustuslik kolmanda isiku kaasamine, siis tootja vajadus valida otsuse nr 768/2008/EÜ II lisa kohaste [...] moodulite vahel.
2. [...] Vastavushindamise kohta koostatakse **dokumendid** ja kirjad selle liikmesriigi riigikeeles, kus asub lõikes 1 osutatud vastavushindamismenetluses osalev teavitatud asutus, või selle asutuse poolt aktsepteeritud keeles.

Artikkel 37

ELi vastavusdeklaratsioon

1. ELi vastavusdeklaratsioon kinnitab, et artikli 4 kohaselt **või vastavalt artiklile 34** vastu võetud kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetele vastavus on tõendatud.
2. ELi vastavusdeklaratsioon vastab oma struktuurilt V lisas esitatud mudelile ning sisaldab kohaldatavas vastavushindamismenetluses kindlaks määratud elemente ja viidet artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavatele delegeeritud õigusaktidele. Seda ajakohastatakse pidevalt. See tõlgitakse keelde või keeltesse, mida nõuab liikmesriik, kus toode turule lastakse või **turul** kättesaadavaks tehakse.
3. Kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toote suhtes kohaldatakse rohkem kui üht liidu õigusakti, millega nõutakse ELi vastavusdeklaratsiooni, koostatakse kõigi selliste liidu õigusaktidega seoses ühine ELi vastavusdeklaratsioon. Selles loetletakse asjaomased liidu õigusaktid ja nende avaldamisviited. [...]
4. ELi vastavusdeklaratsiooni koostamisega võtab tootja vastutuse toote nõuetele vastavuse eest.

Artikkel 38

CE-märgise üldpõhimõtted

CE-märgise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 30 sätestatud üldpõhimõtteid.

Artikkel 39

CE-märgise tootele kinnitamise nõuded ja tingimused

1. CE-märgis kinnitatakse tootele nii, et see on nähtav, loetav ja kustumatu. Kui see ei ole toote laadist tingituna võimalik või otstarbekas, kinnitatakse märgis pakendile ja tootega kaasas olevatele dokumentidele.
2. CE-märgis kinnitatakse tootele enne selle turule laskmist **või kasutuselevõttu**.
3. Tootel, mille [...] **tootmise kontrollietapis** osaleb teavitatud asutus, järgneb CE-märgisele selle teavitatud asutuse identifitseerimisnumber.

Teavitatud asutuse identifitseerimisnumbri kinnitab tootele kas asutus ise või tema juhiste järgi tootja või selle volitatud esindaja.

4. CE-märgisele ja võimalikule teavitatud asutuse identifitseerimisnumbrile võib järgneda piktogramm või muu märgis, mis osutab konkreetsele ohule või kasutusviisile.
5. Liikmesriigid tuginevad olemasolevatele mehhanismidele, et tagada CE-märgise kasutamist käsitleva korra nõuetekohane rakendamine, ja võtavad märgise ebaõige kasutamise korral asjakohaseid meetmeid.

Artikkel 40

[...] Märgistamise eeskirjade täpsustamine

Kui komisjon määrab artikli 4 kolmanda lõigu punkti[...] c kohaselt kindlaks märgistamise eeskirjad,[...] **mis käsitlevad tooteid, mille suhtes liidu õiguses CE-märgise nõuet ei kohaldata, ning** mis kinnitavad vastavust liidu õiguse alusel kohaldatavatele nõuetele, võtab ta arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) vajadus minimeerida ettevõtjate halduskoormust;
- b) vajadus tagada sidusus konkreetse toote suhtes kehtivate muude [...] märgistega;
- c) vajadus vältida segadust seoses muude liidu õigusaktide alla kuuluvate [...] märgiste tähendusega.

IX peatükk – Vastavushindamisasutustest teavitamine

Artikkel 41

Teavitamine

Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike asutustest, kes on volitatud täitma kolmanda isiku vastavushindamisülesandeid, **kui** see on ette nähtud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega.

Artikkel 42

Teavitavad asutused

1. Liikmesriigid määravad teavitava asutuse, kes vastutab selliste menetluste kehtestamise ja rakendamise eest, mis on vajalikud vastavushindamisasutuste hindamiseks ja neist teavitamiseks ning teavitatud asutuste, sealhulgas artikli 47 sätete järgimise üle järelevalve tegemiseks.

2. Liikmesriigid võivad otsustada, et lõikes 1 osutatud hindamist ja järelevalvet teeb riiklik akrediteerimisasutus määruse (EÜ) nr 765/2008 tähenduses ja sellega kooskõlas.
3. Kui teavitav asutus delegeerib või annab **muul viisil** üle lõikes 1 osutatud hindamise, teavitamise või järelevalve asutusele, mis ei ole valitsusasutus, peab see asutus olema juriidiline isik ja täitma *mutatis mutandis* artikli 43 nõudeid. Lisaks peab see asutus olema korraldanud oma tegevusest tulenevate kulude katmise.
4. Teavitav asutus vastutab täielikult lõikes 3 osutatud asutuse täidetavate ülesannete eest.

Artikkel 43

Teavitavate asutustega seotud nõuded

1. Teavitav asutus määratakse nii, et ei tekiks huvide konflikti vastavushindamisasutustega [...].
2. Teavitava asutuse töö korraldamisel ja juhtimisel jälgitakse, et oleks tagatud tegevuse objektiivsus ja erapooletus.
3. Teavitava asutuse töö korraldatakse nii, et vastavushindamisasutusest teavitamisega seotud otsused teevad muud kui hindamise teinud pädevad isikud.
4. Teavitav asutus ei paku ega osuta teenuseid, millega tegelevad vastavushindamisasutused, ega ärieesmärgiga või konkureerivaid nõustamisteenuseid.

5. Teavitav asutus tagab saadud teabe konfidentsiaalsuse. Taotluse korral vahetab ta siiski teavitatud asutuste kohta teavet komisjoni, teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ja muude asjaomaste riiklike asutustega, **kes tagavad saadud teabe konfidentsiaalsuse**.
6. Teavitav asutus võtab teavitamise aluseks vaid konkreetse teavitamist taotlenud vastavushindamisasutuse ega võta arvesse ema- või sõsarettevõtjate suutlikkust või töötajaid. Teavitav asutus hindab teavitamist taotlenud asutust kõigi asjakohaste nõuete ja vastavushindamisülesannete alusel.
7. Teavitaval asutusel peab olema oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisav arv pädevaid töötajaid ja piisavad rahalised vahendid.

[...]

[...]

Artikkel 44

Teavitavate asutuste teabekohustus

Liikmesriigid annavad komisjonile teada vastavushindamisasutuste hindamise ja neist teavitamise ning teavitatud asutuste üle järelevalve tegemise menetlused ning neis tehtud muudatused.

Komisjon teeb selle teabe üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 45
Teavitatud asutustega seotud nõuded

1. Teavitamiseks peab vastavushindamisasutus vastama lõigete 2–11 nõuetele.
2. Vastavushindamisasutus peab olema asutatud liikmesriigi õiguse kohaselt ning olema juriidiline isik.
3. Vastavushindamisasutus on kolmandast isikust asutus, mis on sõltumatu organisatsioonist või tootest, mida ta hindab. Tal puuduvad ärisidemed organisatsioonidega, kel on huvi tema hinnatavate toodete suhtes, eelkõige tootjate, nende kaubanduspartnerite ja neis osalust omavate investoritega.

Asutust, mis kuulub ettevõtjate ühendusse või kutseliitu, mis esindab ettevõtjaid, kes on seotud tema hinnatavate toodete kavandamise, tootmise, tarnimise, monteerimise, kasutamise või hooldamisega, võib siiski käsitada erapooletu asutusena tingimusel, et on tõendatud selle sõltumatus ja mis tahes huvide konflikti puudumine.

See ei välista seda, et vastavushindamisasutus teeb vastavushindamistoiminguid konkureerivate tootjate jaoks.

4. Vastavushindamisasutus, selle kõrgem juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla hinnatavate toodete kavandajaks, tootjaks, tarnijaks, importijaks, turustajaks, paigaldajaks, ostjaks, omanikuks, kasutajaks ega hooldajaks ega esindada mõnd nimetatud isikut. See ei välista vastavushindamisasutuse tegevuseks vajalike hindamise läbinud toodete kasutamist ega selliste toodete kasutamist isiklikul otstarbel.

Vastavushindamisasutus, selle kõrgem juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla otseselt seotud asjaomaste toodete kavandamise, tootmise või ehitamise, turustamise, paigaldamise, kasutamise või hooldusega ega esindada neid toiminguid tegevaid isikuid. Nad ei tohi osaleda tegevuses, mis võib olla vastuolus nende otsuste sõltumatuse ja usaldusväärsusega vastavushindamistoimingutes, mille tegemiseks neist on teavitatud. See kehtib eelkõige nõustamisteenuste kohta.

Vastavushindamisasutus tagab, et tema ema-, sõsar- või tütarettevõtjate või alltöövõtjate tegevus ei mõjuta tema vastavushindamistoimingute konfidentsiaalsust, objektiivsust ega erapooletust.

[...] **Vastavushindamisasutus ei tohi delegeerida** sisemenetluste, üldiste tegevuspõhimõtete, tegevusjuhendite või muude sise-eeskirjade kehtestamist ja järelvalvet, **oma** töötajate määramist konkreetsete ülesannete jaoks ning vastavushindamisotsuste tegemist **alltöövõtjale ega tütarettevõtjale**.

5. Vastavushindamisasutus ja selle töötajad teevad vastavushindamistoiminguid võimalikult suure erialase kohusetunde ja konkreetse valdkonnas nõutava tehnilise pädevusega. Nad ei allu eelkõige rahalistele surveavaldustele ega ahvatlustele, mis võivad nende otsuseid või vastavushindamistoimingute tulemusi mõjutada, eriti seoses isikute või isikurühmadega, kes on huvitatud nimetatud toimingute tulemustest.
6. Vastavushindamisasutus on suuteline täitma kõiki talle artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohase delegeeritud õigusakti alusel pandud vastavushindamisülesandeid, mille suhtes on temast teavitatud, sõltumata sellest, kas asutus täidab neid ise või täidetakse neid tema nimel ja vastutusel.

Vastavushindamisasutuse käsutuses peavad alati, kõigi vastavushindamismenetluste jaoks ja kõigi tootetüüpide või -kategooriate jaoks, mille suhtes on asutusest teavitatud, olema vajalikud

- a) tehniliste teadmistega töötajad, kel on vastavushindamisülesannete täitmiseks piisavad ja asjakohased kogemused[...];
- b) vastavushindamise tegemise menetluste kirjeldused, mis tagavad nende menetluste **läbipaistvuse ja võimaluse neid korrata, sealhulgas kirjeldus, kuidas** asjakohased töötajad, nende staatus ja [...] ülesanded [...] **vastavad** vastavushindamisülesannetele, mille suhtes kavatakse asutusest teavitada;
- c) asjakohased tegevuspõhimõtted ja menetlused, et eristada muust tegevusest ülesandeid, mida ta täidab teavitatud asutusena;
- d) toimingute tegemise menetlused, milles võetakse asjakohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, struktuuri, asjaomase tootetehnoloogia keerukust ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Tal on vahendid, mis on vajalikud vastavushindamistoimingutega seotud tehniliste ja haldusülesannete nõuetekohaseks täitmiseks, ning juurdepääs kõigile vajalikele seadmetele või rajatistele.

7. Vastavushindamistoimingute tegemise eest vastutavatel töötajatel on järgmised pädevused:
- a) hea tehniline ja kutsealane ettevalmistus kõigi vastavushindamistoimingute tegemiseks, mille suhtes on vastavushindamisasutusest teavitatud;
 - b) rahuldavad teadmised nende tehtavate hindamiste nõuetest ja piisav pädevus selliste hindamiste tegemiseks, sealhulgas asjakohased teadmised ja arusaam asjaomastest õigusaktidest ning katse-, mõõtmis- ja arvutusnõuetest, kohaldatavatest harmoneeritud standarditest või ühtsetest kirjeldustest ning käesoleva määruse asjaomastest sätetest ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidest;
 - c) oskus koostada sertifikaate, protokolle ja aruandeid, mis tõendavad hindamiste tegemist.

7a. Hindamisotsuste tegemise eest vastutavad töötajad peavad töötama vastavushindamisasutuses teavitava liikmesriigi õiguse alusel, neil ei tohi olla muid võimalikke huvide konflikte ning nad peavad olema pädevad kontrollima muude töötajate, välisekspertide ja alltöövõtjate tehtud hindamisi. Selliste töötajate arv peab olema piisav, et tagada talitluspidevus ja vastavushindamiste järjepidev käsitlus.

8. Tuleb tagada vastavushindamisasutuste, nende kõrgema juhtkonna ja hindamistöötajate erapooletus.

Vastavushindamisasutuse kõrgema juhtkonna ja hindamistöötajate tasu suurus ei sõltu tehtud hindamiste arvust ega nende tulemustest.

9. Vastavushindamisasutus sõlmib vastutuskindlustuslepingu, välja arvatud juhul, kui vastutust kannab liikmesriigi õiguse kohaselt riik või kui vastavushindamise eest vastutab otseselt liikmesriik ise.
10. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust kogu teabe suhtes, mis on saadud, kui täidetakse vastavushindamisülesandeid artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohaste delegeeritud õigusaktide alusel, välja arvatud seoses selle liikmesriigi teavitavate ja muude riiklike asutustega, kus vastavushindamisasutuse tegevus toimub. Tagatakse omandiõiguste kaitse.
11. Vastavushindamisasutus osaleb asjakohases standardimistegevuses või tagab, et tema hindamistöötajad on sellest teavitatud [...].

Artikkel 46

Vastavushindamisasutuste nõuetele vastavuse eeldamine

Kui vastavushindamisasutus tõendab, et ta vastab sellistes asjakohastes harmoneeritud standardites või nende osades sätestatud kriteeriumidele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, eeldatakse ta olevat vastavuses artiklis 45 sätestatud nõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud kohaldatavate harmoneeritud standarditega.

Artikkel 47

Teavitatud asutuste tütarettevõtjad ja alltöövõtjad

1. Kui teavitatud asutus kasutab konkreetsete vastavushindamisega seotud ülesannete täitmiseks alltöövõtjat või tütarettevõtjat, tagab ta, et alltöövõtja või tütarettevõtja vastab artiklis 45 sätestatud nõuetele, ning teatab sellest teavitavale asutusele.
2. Teavitatud asutus vastutab täielikult oma alltöövõtjate ja tütarettevõtjate täidetud ülesannete eest, olenemata sellest, kus need asuvad. [...]

3. Alltöövõtjat või tütarettevõtjat võib kasutada ainult kliendi nõusolekul.
4. Teavitatud asutus hoiab teavitavale asutusele kättesaadavana asjakohased dokumendid, mis käsitlevad alltöövõtja või tütarettevõtja kvalifikatsiooni ja artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohaste delegeeritud õigusaktide alusel nende poolt tehtud töö hindamist ja järelevalvet.

Artikkel 48

Teavitamistaotlus

1. Vastavushindamisasutus esitab oma asukohaks oleva liikmesriigi teavitavale asutusele teavitamistaotluse.
2. Taotlusele lisatakse kirjeldus vastavushindamistoimingute, vastavushindamismooduli või -moodulite ja toote või toodete kohta, mille suhtes asutus väidab end pädeva olevat, [...] ning olemasolu korral riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistus selle kohta, et vastavushindamisasutus vastab artiklis 45 sätestatud nõuetele.
Akrediteerimistunnistus kehtib vaid konkreetse teavitamist taotleva juriidilise isiku kohta ning põhineb peale asjakohaste harmoneeritud standardite ka konkreetsetel nõuetel ja vastavushindamisülesannetel, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohases delegeeritud õigusaktis.
3. Kui vastavushindamisasutus ei saa akrediteerimistunnistust esitada, esitab ta teavitavale asutusele kõik dokumentaalsed tõendid, mida on vaja, et artiklis 45 sätestatud nõuetele vastavust kontrollida, tunnustada ja selle üle korrapärast järelevalvet teha.

Artikkel 49
Teavitamismenetlus

1. Teavitavad asutused teavitavad ainult neist vastavushindamisasutustest, mis vastavad artiklis 45 sätestatud nõuetele.
2. Nad kasutavad komisjoni ja teiste liikmesriikide teavitamiseks komisjoni poolt välja töötatud ja hallatavat elektroonilist teavitamisvahendit.
3. Teavitus sisaldab täielikku ülevaadet vastavushindamistoimingutest, vastavushindamismoodulist või -moodulitest ja tootest või toodetest ning asjakohast pädevuse kinnitust.
4. Kui teavitamine ei põhine artikli 48 lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistusel, esitab teavitav asutus komisjonile ja teistele liikmesriikidele dokumentaalsed tõendid selle kinnituseks, et vastavushindamisasutus on pädev ja kehtestatud on kord, millega tagatakse asutuse üle korrapärane järelevalve ning asutuse järjepidev vastavus artiklis 45 sätestatud nõuetele.
5. Asjaomane asutus võib teha teavitatud asutuse toiminguid, kui komisjon või teised liikmesriigid ei esita vastuväiteid kahe nädala jooksul alates teavitamisest, juhul kui kasutatakse akrediteerimistunnistust, või kahe kuu jooksul alates teavitamisest, juhul kui akrediteerimist ei kasutata.

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse teavitatud asutusena ainult sellist asutust.

6. [...]

[...]

7. Komisjoni ja teisi liikmesriike teavitatakse kõigist teavituse edaspidistest asjakohastest muudatustest.

Artikkel 50

Identifitseerimisnumbrid ja teavitatud asutuste loetelud

1. Komisjon määrab teavitatud asutusele identifitseerimisnumbri.

Ta määrab üheainsa identifitseerimisnumbri, isegi kui asutusest teavitatakse liidu mitme õigusakti alusel.

2. Komisjon teeb üldsusele kättesaadavaks käesoleva määruse alusel teavitatud asutuste loetelu, sealhulgas asutustele määratud identifitseerimisnumbrid ja toimingud, mille tegemiseks neist on teavitatud.

Komisjon tagab, et loetelu ajakohastatakse.

Artikkel 51

Teavituse muutmine

1. Kui teavitav asutus on teinud kindlaks või saanud teavet, et teavitatud asutus ei vasta enam artiklis 45 sätestatud nõuetele või ei täida oma kohustusi, piirab teavitav asutus teavitust või peatab selle kehtivuse või tühistab selle, sõltuvalt nõuetele mittevastavuse või kohustuste täitmata jätmise tõsidusest. Ta teatab sellest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele.
2. Kui teavitust piiratakse, selle kehtivus peatatakse või see tühistatakse või kui teavitatud asutus on lõpetanud oma tegevuse, astub teavitav liikmesriik vajalikud sammud tagamaks, et selle asutuse toimikuid menetleks kas mõni teine teavitatud asutus või et need oleksid vastutavate teavitavate ja turujärelevalveasutuste taotluse korral neile asutustele kättesaadavad.

Artikkel 52

Teavitatud asutuste pädevuse vaidlustamine

1. Komisjon uurib iga juhtumit, mil tal tekib kahtlus või tema tähelepanu juhitakse kahtlusele, et teavitatud asutus ei ole pädev või ei täida enam talle pandud nõudeid ja ülesandeid.
2. Teavitav liikmesriik esitab komisjonile viimase nõudmise korral kogu teabe teavituse aluse või asjaomase asutuse pädevuse säilimise kohta.
3. Komisjon tagab, et kogu tundlikku teavet, mille ta on oma uurimise käigus saanud, käsitletakse konfidentsiaalsena.
4. Kui komisjon teeb kindlaks, et teavitatud asutus ei vasta või enam ei vasta teavitamise aluseks olevatele nõuetele, **teatab ta sellest teavitavale liikmesriigile ning nõuab, et see võtaks parandusmeetmeid, sealhulgas vajaduse korral tühistaks teavituse.**

[...]

[...]

Artikkel 53

Teavitatud asutuste tegevuskohustused

1. Teavitatud asutus teeb vastavushindamisi kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ettenähtud vastavushindamismenetlustega.
2. Vastavushindamisi tehakse proportsionaalsel viisil, vältides ettevõtjate liigset koormamist.
Teavitatud asutus [...] võtab oma tegevuse käigus asjakohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, struktuuri, asjaomase tootetehnoloogia keerukust ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Seejuures tagab ta siiski rangusastme ja kaitsetaseme, mis on nõutav, et toode vastaks asjakohastele nõuetele.
3. Kui teavitatud asutus leiab, et tootja ei järgi asjakohaseid nõudeid või vastavaid harmoneeritud standardeid, ühtseid kirjeldusi või muid tehnilisi kirjeldusi, nõuab ta, et tootja võtaks teiseks ja lõplikuks vastavushindamiseks asjakohased parandusmeetmed, [...] **ning** ta ei väljasta sertifikaati [...].
4. Kui teavitatud asutus on **kooskõlas artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga ettenähtud vastavushindamismenetlustega** väljastanud sertifikaadi [...] ja teeb nõuetele vastavuse järelevalve käigus kindlaks, et toode või tootja ei vasta või enam ei vasta nõuetele, nõuab ta tootjalt asjakohaste parandusmeetmete võtmist ja vajaduse korral peatab sertifikaadi [...] kehtivuse või tühistab sertifikaadi [...].
5. Kui parandusmeetmeid ei võeta või neil ei ole soovitud mõju, siis teavitatud asutus vastavalt vajadusele kas piirab sertifikaati [...], peatab selle kehtivuse või tühistab selle.

6. [...]

7. [...]

Artikkel 54

Teavitatud asutuste teabekohustus

1. Teavitatud asutus annab teavitavale asutusele järgmist teavet:
 - a) kõik sertifikaadi väljastamisest keeldumised, sertifikaadi piiramised, selle kehtivuse peatamised või selle tühistamised;
 - b) teavituse sihtvaldkonda ja tingimusi mõjutavad asjaolud;
 - c) kõik turujärelevalveasutustelt saadud teabenõuded vastavushindamistoimingute kohta;
 - d) taotluse korral vastavushindamistoimingud, mida ta on teavituse sihtvaldkonnas teinud, ja muu toimunud tegevus, sealhulgas piiriülene tegevus ja alltöövõtt.
2. Teavitatud asutus esitab teistele asutustele, kellest on käesoleva määruse alusel teavitatud ning kes teevad sama [...] **tooterühma** suhtes sarnaseid vastavushindamistoiminguid, asjakohase teabe negatiivsete ja taotluse korral positiivsete vastavushindamistulemuste kohta.

3. Kui komisjon või liikmesriigi turujärelevalveasutus esitab muu liikmesriigi territooriumil asuvale teavitatud asutusele selle asutuse tehtud vastavushindamisega seotud taotluse, saadab ta selle taotluse koopia kõnealuse muu liikmesriigi teavitavale asutusele. Asjaomane teavitatud asutus vastab taotlusele viivitamata ja hiljemalt 15 päeva jooksul. Teavitav asutus tagab, et teavitatud asutus rahuldab sellised taotlused [...].
4. Kui teavitatud asutusel on või ta saab tõendeid selle kohta, et
- a) muu teavitatud asutus ei vasta artiklis 45 sätestatud nõuetele või ei täida oma kohustusi või
 - b) turule lastud toode ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud ja seda toodet hõlmavates delegeeritud õigusaktides sätestatud ökodisaininõuetele või
 - c) turule lastud toode on oma füüsilise seisundi tõttu tõenäoliselt väga ohtlik,
- hoiatab ta vastavalt vajadusele kas asjakohast turujärelevalve- või teavitavat asutust ja edastab talle sellised tõendid.

Artikkel 55

Kogemuste vahetamine

Komisjon korraldab liikmesriikide teavituspoliitika eest vastutavate asutuste vahel kogemuste vahetamise.

Artikkel 56

Teavitatud asutuste vaheline koordineerimine

1. Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel teavitatud asutuste vahel korraldatakse asjakohane ning hästi toimiv koordineerimine ja koostöö, milleks luuakse teavitatud asutuste rühm või rühmad, sealhulgas asjakohasel juhul selliste asutuste rühmad, kellest on teavitatud artikli 4 kohaselt vastu võetud sama delegeeritud õigusakti alusel või sarnaste vastavushindamisülesannete suhtes.

Teavitatud asutused osalevad asjakohaste rühmade töös otse või määratud esindajate vahendusel.

2. Teavitatud asutus kohaldab lõikes 1 osutatud rühmade töö tulemusel koostatud asjakohaseid dokumente üldiste suunistena.
3. Lõikes 1 osutatud rühmades koordineeritakse tegevust ja tehakse koostööd, et tagada käesoleva määruse ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide ühetaoline kohaldamine. [...]

X peatükk – Stiimulid

Artikkel 57

Liikmesriikide stiimulid

1. Liikmesriikide stiimulid seoses toodetega, mida hõlmab artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt, milles on kooskõlas artikli 7 lõikega 4 määratud kindlaks I lisas osutatud tooteparameetriga seotud tulemuslikkusklassid, peavad olema seotud kahe kõrgeima tulemuslikkusklassiga, milles liidu tasandil tooteid esineb, või vajaduse korral ELi ökomärgise saanud toodetega, **sealhulgas toodetega, mis vastavad samaväärsetele nõuetele**[...].

1a. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega määratakse kindlaks I lisas osutatud tooteparameetrid artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toodete puhul, mille suhtes võib kohaldada liikmesriikide stiimuleid, et suurendada nõudlust keskkonnasäästlike toodete järele. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 66 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Lõikes 1a osutatud rakendusaktid peavad vastama järgmistele kriteeriumidele:

[...] **a)** kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis on kooskõlas artikli 7 lõikega 4 määratud kindlaks tulemuslikkusklassid mitme I lisas osutatud tooteparameetri kohta või kui tulemuslikkusklassid on kehtestatud nii määruse (EL) 2017/1369 kui ka käesoleva määruse alusel [...], võib komisjon [...] **nõudluse suurendamiseks keskkonnasäästlike toodete järele rakendusaktides** täpsustada, milliste tooteparameetritega peavad liikmesriikide stiimulid olema seotud **ning et iga parameetri puhul võib stimuleerida kaht kõrgeimat tulemuslikkusklassi**;

[...]

[...] **b)** kui artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis ei ole tulemuslikkusklasside kindlaks määratud, võib komisjon [...] **rakendusaktis** täpsustada tooteparameetritega seotud **tulemuslikkusnõuded**, millele liikmesriikide stiimulitega hõlmatud tooted peavad vastama.

Otsustades, millised tooteparameetri nõuded on seotud stiimulitega, kaalub komisjon, kui see on asjaomase tooterühma puhul asjakohane, kas on võimalik suurendada nõudlust parema tulemuslikkusega toodete järele ja kui tõenäoline on, et stiimulid aitaksid seda eesmärki saavutada.

3. Lõikes 2 osutatud rakendusakte ette valmistades võtab [...] komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:

a) igasse tulemuslikkusklassi kuuluvate toodete arv;

[...] **b) vajadus tagada** neile nõuetele vastavate toodete [...] taskukohasus, **et vältida märkimisväärset negatiivset mõju tarbijatele.**

[...].

4. Lõike 2 ja 3 kohased rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 58

Keskkonnahoidlikud riigihanked

1. [...] Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles määratakse kindlaks minimaalsed kohustuslikud nõuded riigihankelepingutele, **mis kuuluvad direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/25/EL kohaldamisalasse ja** mille sõlmivad direktiivi 2014/24/EL artikli 2 punktis 1 või direktiivi 2014/25/EL artikli 3 punktis 1 määratletud avaliku sektori hankijad või direktiivi 2014/25/EL artikli 4 lõikes 1 määratletud võrgustiku sektori hankijad, **et stimuleerida nende rakendusaktide kohaldamisalasse kuuluvate keskkonnasäästlike toodete pakkumist ja nõudlust. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.**

1a. Lõikes 1 osutatud nõuded kehtestatakse toodetele, mis on hõlmatud delegeeritud õigusaktidega, milles sätestatakse ökodisaininõuded, kui see on asjaomase tooterühma eripära arvesse võttes asjakohane:

- a) need hõlmavad I lisa osutatud nõudeid toodetele, võttes eelkõige arvesse tooterühmade i) eluiga, ii) energiatarbimist, iii) olelusringi lõpu haldamist, iv) renoveeritud/taastoodetud toodete suhtes kohaldatavaid kriteeriume;**
- b) kui tulemuslikkusklassid on toodete jaoks kindlaks määratud vastavalt artikli 7 lõikele 4, nõutakse, et tooted vastaksid ühele kahest kõrgeimast tulemuslikkusklassist, milles liidu tasandil tooteid esineb.**

Nõuded esitatakse vastavalt asjaomase tooterühma vajadusele[...] järgmisel kujul[...]:

- i) tehnilised kirjeldused direktiivi 2014/24/EL VII lisa punkti 1 ja direktiivi 2014/25/EL artikli 60 tähenduses;**
- ii) kvalifitseerimise tingimused direktiivi 2014/24/EL artikli 58 ja direktiivi 2014/25/EL artikli 80 tähenduses;**
- iii) lepingu täitmise tingimused direktiivi 2014/24/EL artikli 70 ja direktiivi 2014/25/EL artikli 87 tähenduses;**
- iv) sihtväärtused.**

2. **Lõike 1** [...] kohaseid nõudeid kehtestades võtab komisjon arvesse järgmisi kriteeriume:
- a) selliste [...]hankelepingute väärtus ja maht, mis on sõlmitud [...] **asjaomase** tooterühma kohta või teenuste või tööde kohta, mille käigus asjaomasesse tooterühma kuuluvaid tooteid kasutatakse;
 - b) [...]
 - c) see, mil määral on avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate poolt keskkonnasäästlikumate toodete ostmine majanduslikult teostatav, ilma et sellega kaasneksid ebaproportsionaalsed kulud[...];
 - d) **asjaomase tooterühma turuolukord liidu tasandil;**
 - e) **nõuete mõju konkurentsile.**
3. **Lõikes 1 osutatud avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad võivad nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teha lõikes 1 osutatud rakendusaktis sätestatud kohustuslikest nõuetest erandeid avaliku julgeoleku ja rahvatervise huvides. Samuti võivad avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad teha nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel erandeid kohustuslikest nõuetest, kui need põhjustaksid ebaproportsionaalseid tehnilisi raskusi.**

XI peatükk – Turujärelevalve

Artikkel 59

Turujärelevalvetegevus

1. [...] Iga liikmesriik **kirjeldab määruse (EL) 2019/1020 artikli 13 kohases üldises riiklikus turujärelevalvestrateegias** [...] turujärelevalvetegevust, mis on kavandatud selle tagamiseks, et käesoleva määruse ning artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide suhtes tehakse asjakohaseid kontrolle piisavas ulatuses. [...] **Kui selline teave on kergesti kättesaadav, võtavad liikmesriigid sellise tegevuse prioriteetide seadmisel arvesse asjaomaste toodete mittevastavuse keskkonnamõju.**

[...]

Artikkel 60
[...]

[...]

Artikkel 61
Aruandlus ja võrdlusaluste kehtestamine

1. [...]
2. Komisjon koostab iga [...] **nelja** aasta järel 30. juuniks aruande, lähtudes teabest, mille turujärelevalveasutused on määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemi sisestanud. Esimene selline aruanne avaldatakse hiljemalt [*väljaannete talitus: lisada kuupäev:* [...] **neli** aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva].

Aruanne sisaldab järgmist:

- a) teave turujärelevalveasutuste poolt eelmisel [...] **neljal** kalendriaastal tehtud kontrollide laadi ja arvu kohta vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artikli 34 lõigetele 4 ja 5;
 - b) [...]
 - c) selle teabe **hindamine** [...] **võrdluses** [...] artikli 59 [...] kohaselt koostatud tegevuskavades **kavandatud tegevusega**;
 - d) soovituslikud võrdlusalused turujärelevalveasutustele kontrollide sageduse [...] kohta.
3. Komisjon avaldab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud aruande määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemis ning teeb üldsusele kättesaadavaks aruande kokkuvõtte.

Artikkel 62
Turujärelevalve koordineerimine ja toetamine

1. Käesoleva määruse kohaldamisel teeb komisjon järgmist:
 - a) korraldab ühist huvi pakkuvates valdkondades ühiseid turujärelevalve- ja katseprojekte;
 - b) korraldab ühist investeerimist turujärelevalvesuutlikkusse, sealhulgas seadmetesse ja IT-vahenditesse;
 - c) korraldab turujärelevalveasutuste, **tolli** ning teavitavate ja teavitatud asutuste töötajatele ühiskoolitusi, sealhulgas artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuete õige tõlgendamise ja kohaldamise kohta ning nende nõuete rakendamiseks või neile vastavuse kontrollimiseks asjakohaste **vastavushindamise ja vastavuskontrolli** meetodite ja tehnikate kohta;
 - d) koostab suunised artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuete kohaldamiseks ja nende täitmise tagamiseks, sealhulgas ühised tavad ja meetodikad mõjusa turujärelevalve tagamiseks.

Kui see on asjakohane, rahastab liit punktides a, b ja c osutatud meetmeid.

3. Komisjon pakub tehnilist ja logistilist tuge tagamaks, et haldustegevuse koordineerimisrühm täidab talle määruse (EL) 2019/1020 artikliga 32 pandud ülesandeid, **kui sellised ülesanded on seotud käesoleva määrusega** [...].

XII peatükk – Kaitsemeetmete menetlused

Artikkel 63

Menetlus toodete jaoks, mis on ohtlikud riigi tasandil

1. Kui liikmesriigi turujärelevalveasutustel on piisavalt põhjust arvata, et artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga hõlmatud toode on ohtlik, teevad nad hindamise, mis hõlmab kõiki nõudeid, mis on ohu suhtes asjakohased ning sätestatud käesolevas määruses või asjaomases delegeeritud õigusaktis. [...]

Kui turujärelevalveasutused leiavad selle hindamise käigus, et toode ei vasta artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavates delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele, nõuavad nad viivitamata, et asjaomane ettevõtja võtaks mõistliku ajavahemiku jooksul, mille turujärelevalveasutused on määranud ning mis vastab nõuetele mittevastavuse laadile ja asjakohasel juhul raskusastmele, asjakohaseid ja proportsionaalseid parandusmeetmeid, et mittevastavus kõrvaldada. Ettevõtjalt nõutavad parandusmeetmed võivad hõlmata määruse (EL) 2019/1020 artikli 16 lõikes 3 loetletud meetmeid.

[...] **Kui see on asjakohane**, teatavad turujärelevalveasutused sellest asjaomasele teavitatud asutusele.

2. Kui turujärelevalveasutused on seisukohal, et nõuetele mittevastavus ei piirdu üksnes nende riigi territooriumiga, teatavad nad komisjonile ja teistele liikmesriikidele hindamistulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on ettevõtjalt nõudnud.

3. **Asjaomane** ettevõtja tagab, et kõigi tema poolt liidu turul kättesaadavaks tehtud asjaomaste toodete suhtes võetakse kõik asjakohased parandusmeetmed.
4. Kui ettevõtja ei võta lõike 1 teises lõigus osutatud ajavahemiku jooksul parandusmeetmeid või kui nõuetele mittevastavus jätkub, võtavad turujärelevalveasutused kõik asjakohased ajutised meetmed, et keelata asjaomase toote kättesaadavaks tegemine oma riigi turul või seda piirata, toode turult kõrvaldada või see tagasi võtta.

Nad teatavad neist meetmetest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

5. Lõikes 4 osutatud teave komisjonile ja teistele liikmesriikidele edastatakse määruse (EL) 2019/1020 artiklis 34 osutatud info- ja teavitussüsteemi kaudu ning see peab sisaldama kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige nõuetele mittevastava toote kindlakstegemiseks vajalikke andmeid, toote päritolu, väidetava ja tegeliku mittevastavuse laadi, liikmesriigi võetud meetmete laadi ja kestust ning asjaomase ettevõtja esitatud seisukohti.

Turujärelevalveasutused märgivad samuti, kas nõuetele mittevastavus on tingitud ühest järgmistest asjaoludest:

- a) toote mittevastavus artikli 4 kohaselt vastu võetud asjakohases delegeeritud õigusaktis sätestatud nõuetele või
- b) puudused artiklites 34 ja 35 osutatud harmoneeritud standardites või ühtses kirjelduses, mille alusel nõuetele vastavust eeldatakse.

6. Liikmesriigid, kes ei ole menetluse algatajad, teatavad viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele asjaomase toote nõuetele mittevastavuse suhtes võetud meetmetest ja mittevastavuse kohta nende käsutuses olevast lisateabest, samuti oma vastuväidetest, kui nad ei ole liikmesriigi teavitatud meetmega nõus.
7. Kui kolme kuu jooksul alates lõikes 4 osutatud teabe kättesaamisest ei ole teised liikmesriigid ega komisjon esitanud liikmesriigi ajutise meetme kohta vastuväiteid, loetakse meede põhjendatuks. Meetmetes võidakse kindlaks määrata kolmest kuust pikem või lühem tähtaeg, et võtta arvesse asjaomaste toodete või nõuete eripärasid.
8. Liikmesriigid tagavad, et asjaomase toote [...] suhtes võetakse viivitamata kõik vajalikud piiravad meetmed, näiteks kõrvaldatakse toode nende turult.

Artikkel 64

Liidu kaitsemeetmete menetlus

1. Kui artikli 63 lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetluse lõppedes esitatakse liikmesriigi võetud meetme kohta vastuväiteid või kui komisjon on seisukohal, et liikmesriigi meede on liidu õigusaktidega vastuolus, alustab komisjon viivitamata konsulteerimist liikmesriikide ja asjaomas(t)e ettevõtja(te)ga ning hindab liikmesriigi meedet. Hindamise tulemuse põhjal otsustab komisjon rakendusaktiga, kas liikmesriigi meede on põhjendatud või mitte.

See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon adresseerib oma otsuse kõigile liikmesriikidele ning edastab selle viivitamata neile ja asjaomas(t)ele ettevõtja(te)le.

Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendatuks, võtavad kõik liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et nõuetele mittevastav toode kõrvaldatakse nende turult, ja teatavad sellest komisjonile.

Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendamatuks, tühistab asjaomane liikmesriik selle.

3. Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendatuks ja toote nõuetele mittevastavus loetakse tulenevat puudustest käesoleva määruse artiklis 34 osutatud harmoneeritud standardites, kohaldab komisjon määruse (EL) nr 1025/2012 artikliga 11 ettenähtud menetlust.

4. Kui liikmesriigi meede loetakse põhjendatuks ja toote nõuetele mittevastavus loetakse tulenevat puudustest artiklis 35 osutatud ühtsetes kirjeldustes, võtab komisjon viivitamata vastu rakendusaktid, millega muudetakse asjaomaseid ühtseid kirjeldusi või tunnistatakse need kehtetuks.]

Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 67 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 65
Formaalne nõuetele mittevastavus

1. Liikmesriik nõuab asjaomaselt ettevõtjalt nõuetele mittevastavuse kõrvaldamist, kui ta jõuab ühele järgmistest järeldustest:
 - a) CE-märgise tootele kinnitamisel ei ole järgitud määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 30 või käesoleva määruse artiklit 39;
 - b) CE-märgist ei ole tootele kinnitatud;
 - c) teavitatud asutuse identifitseerimisnumbri tootele kinnitamisel ei ole järgitud artiklit 39 või seda ei ole tootele kinnitatud, kui see on nõutav;
 - d) ELi vastavusdeklaratsiooni ei ole koostatud;
 - e) ELi vastavusdeklaratsioon ei ole koostatud õigesti;
 - f) tehniline dokumentatsioon ei ole kättesaadav, ei ole täielik või sisaldab vigu;
 - g) artikli 21 lõikes 6 või artikli 23 lõikes 3 osutatud teave puudub, on vale või ei ole täielik;
 - h) täitmata on mõni muu artikliga 21 või 23 või artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatava delegeeritud õigusaktiga ettenähtud haldusnõue.
2. Kui lõikes 1 osutatud mittevastavust ei kõrvaldata, võtab asjaomane liikmesriik kõik asjakohased meetmed, et piirata toote turul kättesaadavaks tegemist või see keelata või tagada, et toode võetakse tagasi või kõrvaldatakse turult.

XIII peatükk – Delegeeritud volitused ja komiteemenetlus

Artikkel 66

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 4, **artiklis 11a**, artikli 9 lõike 1 teises lõigus **ja** artikli 11 lõikes 4 [...] osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuueks aastaks alates [üks kuu pärast käesoleva õigusakti jõustumise kuupäeva]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne kuueaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 4, **artiklis 11a**, artikli 9 lõike 1 teises lõigus **ja** artikli 11 lõikes 4 [...] osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 4, **artikli 11a**, artikli 9 lõike 1 teise lõigu **ja** artikli 11 lõike 4 [...] alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 67

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

XIV peatükk – Lõppsätted

Artikkel 68

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad [...]. Liikmesriigid teavitavad komisjoni neist sätetest hiljemalt [...] **kaks** aastat pärast käesoleva määruse **jõustumise** alguskuupäeva] ja teavitavad komisjoni viivitamata kõigist neid sätteid mõjutavatest edaspidistest muudatustest.

Artikkel 69

Hindamine

Komisjon hindab [...] **hiljemalt** [kaheksa aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] **ning seejärel iga kaheksa aasta tagant** käesolevat määrust ning selle panust siseturu toimimisse ja toodete keskkonnasäästlikumaks muutmisse. Komisjon esitab peamisi järeldusi sisaldava aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Liikmesriigid esitavad komisjonile aruande koostamiseks vajaliku teabe.

Hindamine hõlmab eelkõige hinnangut selle kohta, kas artiklit 6 saaks laiendada nii, et see hõlmaks komisjoni võimalust kehtestada vajaduse korral mehhanism, mis võimaldab ökodisaininõudeid automaatselt kohandada tulenevalt turule lastavate toodete tulemuslikkuse paranemisest, tagamaks et ökodisaininõuded on jätkuvalt asjakohased ja proportsionaalsed turuolukorraga, võttes arvesse ka õiguslikke ja majanduslikke piiranguid.

Komisjon hindab siiski IV peatükki hiljemalt [neli aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva] ja seejärel iga nelja aasta tagant. Hindamisel hinnatakse eelkõige VKEdele kehtestatud erandit.

Kui komisjon peab seda asjakohaseks, lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse asjakohaste sätete muutmiseks.

Artikkel 70

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. Direktiiv 2009/125/EL tunnistatakse kehtetuks **alates [väljaannete talitus: käesoleva määruse jõustumise kuupäev], välja arvatud:**
 - a) **direktiivi 2009/125/EÜ artikli 1 lõige 3, artikkel 2, artikli 3 lõige 1, artiklid 4, 5 ja 8, artikli 9 lõige 3, artikkel 10, artikkel 14 ning IV, V ja VI lisa, mida kohaldatakse kõnealuse direktiivi artikli 15 kohaselt vastu võetud rakendusmeetmetega reguleeritud toodete suhtes kuni selliste meetmete kehtetuks tunnistamiseni;**
 - b) **direktiivi 2009/125/EÜ artiklid 6, 7, 12 ja 20, mis tunnistatakse kehtetuks alates [väljaannete talitus: 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].**
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid tuleb lugeda VIII lisas esitatud vastavustabeli kohaselt.

[...]

4. Direktiivi 2009/125/EÜ artikli 15 kohaselt vastu võetud rakendusmeetmetega **reguleeritud toodete** suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artiklit [...] 33 **ning** artikleid [[...] 61 ja **62**].
Direktiivi 2009/125/EÜ artikli 15 kohaselt vastu võetud rakendusmeetmetega reguleeritud toodete suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artikleid 3, 59, 63–65 ja 68 alates [väljaannete talitus: 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].
5. Tootja teeb toodete kohta, mis on kooskõlas direktiiviga 2009/125/EÜ lastud turule või võetud kasutusele enne käesoleva määruse artikli 4 kohaselt vastu võetud ja samu tooteid hõlmava delegeeritud õigusakti kohaldamise alguskuupäeva, kümneaastasel perioodil alates toote viimase eksemplari tootmise kuupäevast kümne päeva jooksul pärast turujärelevalveasutuste või komisjoni taotlust kontrollimiseks kättesaadavaks vastavushindamisega seotud dokumendid ja vastavusdeklaratsiooni elektroonilises versioonis.

Artikkel 71
*Jõustumine **ja kohaldamine***

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [väljaannete talitus: 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist].
Artikleid 1, 2, 4, 5, 6, 7, 7a, 8, 9, 10, 11, 11a, 12, 12a, artikli 13 lõiget 1, artikli 13 lõiget 6a,
artikleid 14, 16, 17, 17a, 18, artikli 19 lõiget 1, artikli 19 lõiget 2, artiklit 20, artikli 20b
lõiget 2, artikleid 20c ja 20d, artikli 30 lõiget 3, artikleid 31, 31a, 32, 33, 35, artikli 36 lõiget 1,
artikleid 38, 40, 57, 58, 61, 62, 66, 67, 69 ja 70 kohaldatakse siiski alates [väljaannete talitus:
käesoleva määruse jõustumise kuupäev].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Tooteparameetrid

Artikli 5 lõikes 1 osutatud tooteaspektide parandamise alusena [...] **kasutatakse asjaomaste tooterühmade puhul** [...] vajaduse korral järgmisi parameetreid:

- a) toote või selle komponentide vastupidavus ja usaldusväärsus, väljendatuna toote garanteeritud kasutusea, tehnilise kasutusea, **enneaegse iganemise**, keskmise tõrketu töövältuse, toote tegeliku kasutamise teabe, pingetaluvuse või vananemiskindlusena;
- b) parandamise ja hooldamise lihtsus, väljendatuna järgmise alusel: varuosade omadused, kättesaadavus ja tarneaeg, modulaarsus, ühilduvus laialdaselt kättesaadavate varuosadega, parandamis- ja hooldusjuhiste kättesaadavus, kasutatud materjalide ja komponentide arv, standardkomponentide kasutamine, kodeerimisstandardite järgimine komponentide ja materjalide kindlakstegemiseks, vajalike protsesside ja töövahendite arv ja keerukus, mittepurustava demonteerimise ja uuesti kokkupanemise lihtsus, tooteandmete juurdepääsu tingimused, vajalikule riist- ja tarkvarale juurdepääsu või selle kasutamise tingimused;
- c) täiustamise, korduskasutamise, taastootmise ja renoveerimise lihtsus, väljendatuna järgmise alusel: kasutatud materjalide ja komponentide arv, standardkomponentide kasutamine, kodeerimisstandardite järgimine komponentide ja materjalide kindlakstegemiseks, vajalike protsesside ja töövahendite arv ja keerukus, mittepurustava demonteerimise ja uuesti kokkupanemise lihtsus, tooteandmete juurdepääsu tingimused, vajalikule riist- ja tarkvarale juurdepääsu või selle kasutamise tingimused, katseprotokollidele või laialdaselt mittekättesaadavatele katseseadmetele juurdepääsu tingimused, taastoodetud või renoveeritud toodete garantiide kättesaadavus, intellektuaalomandiõigustega kaitstud tehnoloogiale juurdepääsu või selle kasutamise tingimused, modulaarsus;

- d) ringlussevõtu lihtsus ja kvaliteet, väljendatuna järgmise alusel: lihtsasti ringlussevõetavate materjalide kasutamine, ohutu, lihtne ja purustamisvajaduseta juurdepääs ringlussevõetavatele komponentidele ja materjalidele või ohtlikke aineid sisaldavatele komponentidele ja materjalidele, materjali koostis ja homogeensus, kõrge puhtusastmega sortimise võimalus, kasutatud materjalide ja komponentide arv, standardkomponentide kasutamine, kodeerimisstandardite järgimine komponentide ja materjalide kindlakstegemiseks, vajalike protsesside ja töövahendite arv ja keerukus, mittepurustava demonteerimise ja uuesti kokkupanemise lihtsus, tooteandmetele juurdepääsu tingimused, vajalikule riist- ja tarkvarale juurdepääsu või selle kasutamise tingimused;
- e) toodete ja komponentide korduskasutamist, täiustamist, parandamist, hooldamist, renoveerimist, taastootmist ja ringlussevõttu takistavate tehniliste lahenduste vältimine;
- f) ainete kasutamine puhasainena, muude ainete koostisosana või segudes toodete tootmisprotsessis või selliselt, et tulemuseks on nende ainete sisaldus toodetes, sealhulgas siis, kui toodetest saavad jäätmed;
- g) energia, vee ja muude ressursside, **sealhulgas kriitilise tähtsusega toorainete kasutamine või** kulu toote ühes või mitmes olelusringi etapis, sealhulgas füüsiliste tegurite või tark- ja püsivarauuenduste mõju toote tõhususele, sealhulgas mõju raadamisele;
- h) ringlussevõetud materjalide kasutamine või sisaldus **ning materjalide, sealhulgas kriitilise tähtsusega toorainete taaskasutamine;**
- i) toote ja selle pakendi kaal ja maht ning toote-pakendi suhtarv;
- j) kasutatud komponentide uuestikasutamine;
- k) nõuetekohaseks kasutamiseks ja hoolduseks vajalike tarbekaupade kogus, omadused ja kättesaadavus, **väljendatuna tootlikkuses, tehnilises elueas, korduskasutus-, parandamis- ja tootmisvõimes, massiresursitõhususes, koostalitlusvõimes;**

- l) toote keskkonnajalajalg kui toote olelusringi jooksul keskkonnale avalduv mõju, väljendatuna kooskõlas kohaldatava delegeeritud õigusaktiga arvuliselt ühe või mitme keskkonnamõjukategooria või mõjukategooriate kogumi alusel;
- m) toote CO₂ ja keskkonnajalajalg;
- n) mikroplasti eraldumine, väljendatuna keskkonda sattumise kaudu toote olelusringi asjakohastes etappides, sealhulgas tootmise, transpordi, lõppkasutuse ja olelusringi lõpu etapis;
- o) heite õhku, vette või pinnasesse sattumine toote ühes või mitmes olelusringi etapis, väljendatuna kogustes ning heite, sealhulgas müra, laadis;
- p) tekitatud jäätmete kogused, sealhulgas plasti- ja pakendijäätmed ning nende korduskasutamise lihtsus, ja tekitatud ohtlike jäätmete kogused;
- q) funktsionaalne tulemuslikkus ja kasutustingimused, sealhulgas väljendatuna muu hulgas ette nähtud kasutamise tulemuslikkuses, kasutamise ettevaatusabinõudes, nõutavates oskustes, ühilduvuses muude toodete või süsteemidega jne;
- r) kergdisain, väljendatuna materjalitarbimise vähendamises, struktuuride koormuse ja stressi optimeerimises, funktsioonide lõimimises materjalis või ühes tootekomponendis, väiksema tihedusega või suure tugevusega materjalide ja hübriidmaterjalide kasutamises ning valmistamis-, tootmis- ja monteerimisprotsesside optimeerimises seoses materjalisäästu, ringlussevõtu ja muude ringluse aspektidega ning jäätmete vähendamisega.

Tulemuslikkusnõuete kindlaksmääramise menetlus

Tulemuslikkusnõuded kehtestatakse järgmiselt.

- 1) Tehnilise, keskkonnavalase ja majandusliku analüüsi käigus valitakse välja teatav kogus turul oleva toote või turul olevate toodete representatiivseid mudeleid ja selgitatakse nende põhjal välja tehnilised võimalused toote tulemuslikkuse parandamiseks I lisas osutatud parameetrite suhtes, pidades silmas tootespetsiifilisi või horisontaalseid nõudeid. Seejuures võetakse arvesse nende võimaluste majanduslikku elujõulisust ning välditakse muu keskkonnamõju märkimisväärset suurenemist toote olelusringi jooksul ja tulemuslikkuse või tarbijate jaoks kasulikkuse märkimisväärset vähenemist.

Tehnilises, keskkonnavalases ja majanduslikus analüüsis selgitatakse samuti iga asjaomase parameetri puhul välja kõige tulemuslikumad turul olevad tooted ja tehnoloogialahendused.

Esimeses lõigus osutatud analüüsi tegemisel ja nõuete kehtestamisel võetakse arvesse rahvusvahelistel turgudel leiduvate toodete tulemuslikkust ja teiste riikide õigusaktides sätestatud võrdlusaluseid.

Komisjon võtab arvesse ka keskkonna netotasakaalu keskkonnakasu ja -koormuse vahel, mõju innovatsioonile, esteetikale ja kavandamisvalikutele, seda, kas on olemas meetod või parameetrid selle tooteparameetri väljendamiseks, mille jaoks tulemuslikkusnõue on kehtestatud, ning kas vastavus tooteparameetritele, mille jaoks tulemuslikkusnõue on kehtestatud, on turujärelevalveasutuste poolt kontrollitav või mõõdetav. Selle analüüsi põhjal ning võttes arvesse majanduslikku ja tehnilist teostatavust, sealhulgas peamiste ressursside ja tehnoloogialahenduste kättesaadavust, ning tulemuslikkuse parandamise potentsiaali, määratakse kindlaks tulemuslikkustasemed või muud kui kvantitatiivsed nõuded.

I lisa punktis f osutatud ainete sisalduse piirväärtused määratakse kindlaks ainete ja nende alternatiivide kestlikkuse põhjaliku analüüsi alusel ning need seatakse nii, et need ei avalda märkimisväärset kahjulikku mõju inimeste tervisele ega keskkonnale. I lisa punktis f osutatud ainete kasutamist käsitlevate tulemuslikkusnõuete puhul võetakse arvesse kemikaaliohutuse hindamisi, mille asjakohased liidu organid on kõnealuste ainete kohta teinud, ning ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide kriteeriume, mille on töötanud välja komisjon. Ainete sisalduse piirväärtuste kindlaksmääramisel võetakse samuti arvesse nõuete täidetavust, nagu avastamispiire.

Asjakohasel juhul võetakse esimeses lõigus osutatud analüüsis arvesse kliimamuutuste tõenäolist mõju tootele selle eeldatava kasutusaja vältel ning toote potentsiaali suurendada kliimamuutustele vastupanu võimet kogu selle olelusringi jooksul.

Teha tuleb tundlikkusanalüüs, mis hõlmab selliseid olulisi tegureid nagu energia- või muude ressursside hind, tooraine ja vajaliku tehnoloogia hind, tootmiskulud, diskontomäärad ja asjakohasel juhul välised keskkonnakulud, sealhulgas ärahoitud kasvuhoonegaaside heitkogused.

- 2) Tehniliste, keskkonnavalaste ja majanduslike analüüside koostamiseks võetakse arvesse liidu muu tegevuse raames kättesaadavat asjakohast teavet, sealhulgas tehnilist teavet, mida on kasutatud määruse (EÜ) nr 66/2010, direktiivi 2010/75/EL ja keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumide alusena või mis on neist tuletatud.

Samuti võetakse arvesse teavet, mis pärineb olemasolevatest programmidest, mida rakendatakse väljaspool liitu, et kehtestada konkreetsed ökodisaininõuded liidu majanduspartneritega kaubeldavatele toodetele.

[...]

Elemendid, mida tuleb teabeesitusnõuete puhul arvesse võtta

Otsustades, millised teabeesitusnõuded, välja arvatud digitaalset tootepassi ja probleemseid aineid käsitlevad nõuded, on asjaomase tooterühma jaoks asjakohased, võtab komisjon lisaks artiklitele 5 ja 7 arvesse järgmisi elemente:

- a) **keskkonnasäästlikkuse parandamise potentsiaal ja suhteline tõhusus;**
- b) **selliste teabeesitusnõuete tehniline teostatavus;**
- c) **eri ettevõtjate, sealhulgas VKEde vajadused;**
- d) **potentsiaalsete klientide vajadus teha teadlikke valikuid;**
- e) **vajadus kontrollida nõuetele vastavust;**
- f) **õigustatud vajadus kaitsta konfidentsiaalselt äriteavet, intellektuaalomandiõigusi ja ärisaladusi;**
- g) **vajadus anda teavet toodete tulemuslikkuse kohta igas tulemuslikkusnõudega hõlmatud aspektis;**
- h) **lisaväärtus toodete tulemuslikkust käsitleva teabe esitamisel nende aspektide puhul, mida tulemuslikkusnõuded ei hõlma.**

Komisjon lisab oma analüüsi ja mõjuhindangusse teabeesitusnõuded, mis on seotud artiklis 6 ja käesolevas lisas osutatud tulemuslikkusnõuetega. Eelkõige hindab komisjon teabe liiki ja viisi, kuidas see tuleks kättesaadavaks teha tagamaks, et see on asjakohane ja sihtrühmale arusaadav.

Digitaalne tootepass**(osutatud [...] artiklites 8, 9, 10 ja 11)**

Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides määratakse tootepassi käsitlevates nõuetes kindlaks, millised järgmistest elementidest tuleb või võib tootepassi lisada:

- a) artikli 7 lõike 2 **punkti b** ja **artikli [...]7 lõike [...]5** või muude asjaomase tooterühma suhtes kohaldatavate liidu õigusaktide alusel nõutav teave;
- b) toote kordumatu tunnuscode artikli 4 kohaselt vastu võetud kohaldatavas delegeeritud õigusaktis osutatud tasandil;
- c) toote või selle osade ülemaailmne kaubaartikli code, nagu on ette nähtud ISO/IEC 15459-6 või samaväärse standardiga;
- d) asjakohased kaubakoodid, nagu nõukogu määruses (EMÜ) nr 2658/87⁷⁸ määratletud TARICi kood;
- e) vastavust tõendavad dokumendid ja teave, mis on nõutud käesoleva määruse või muude toote suhtes kohaldatavate liidu õigusaktide alusel, nagu vastavusdeklaratsioon, tehniline dokumentatsioon või vastavussertifikaadid;
- f) kasutusjuhendid, juhised, hoiatused või ohutusteave, nagu on nõutud muude toote suhtes kohaldatavate liidu õigusaktidega;
- g) tootjaga seotud teave, näiteks ettevõtja kordumatu tunnuscode ja artikli 21 lõikes 7 osutatud teave;

⁷⁸ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

- h) muude ettevõtjate kui tootja kordumatud tunnuskoovid;
- i) rajatiste kordumatud tunnuskoovid;
- j) importijaga seotud teave, sealhulgas artikli 23 lõikes 3 osutatud teave ja importija EORI-number;
- k) sellise liidus asuva ettevõtja nimi, kontaktandmed ja kordumatu tunnuskoov, kes vastutab määruse (EL) 2019/1020 artiklis 4 või üldist tooteohutust käsitleva määruse (EL) [...] artiklis 15 sätestatud ülesannete või muude toote suhtes kohaldatavate ELi õigusaktidega ette nähtud sarnaste ülesannete täitmise eest.

l) Kui see on asjaomaste toodete puhul asjakohane, peavad andmekandja, punktis b osutatud toote kordumatu tunnuskoov, punktides g ja h osutatud ettevõtjate kordumatud tunnuskoovid ning punktis i osutatud rajatiste kordumatud tunnuskoovid vastama Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni / Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni standardile (ISO/IEC) 15459-1:2014; Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni / Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni standardile (ISO/IEC) 15459-2:2015; Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni / Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni standardile (ISO/IEC) 15459-3:2014; Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni / Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni standardile (ISO/IEC) 15459-4:2014; Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni / Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni standardile (ISO/IEC) 15459-5:2014; Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni / Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni standardile (ISO/IEC) 15459-6:2014.

Artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides määratakse kindlaks ökodisaininõuetega seotud teave, mille tootjad võivad lisaks artikli 8 lõike 2 punkti a kohasele teabele tootepassi lisada, sealhulgas teave toote suhtes kehtivate vabatahtlike erimärgiste kohta. Siia alla kuulub ka teave selle kohta, kas tootele on antud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgis.

Tootmise sisekontroll**(Moodul A)**

1. Tootmise sisekontroll on vastavushindamismenetlus, millega tootja täidab punktides 2, 3 ja 4 sätestatud kohustused ning tagab ja kinnitab ainuvastutavalt, et toode vastab artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti nõuetele.

2. Tehniline dokumentatsioon

Tootja koostab tehnilise dokumentatsiooni. See dokumentatsioon võimaldab hinnata toote vastavust artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti nõuetele. Tehnilises dokumentatsioonis nimetatakse kohaldatavad nõuded ning käsitletakse hindamiseks vajalikul määral toote disaini, tootmist ja funktsioonide täitmist. Tehniline dokumentatsioon sisaldab asjakohasel juhul vähemalt järgmisi elemente:

- toote ja selle ettenähtud kasutuse üldine kirjeldus;
- komponentide, sõlmede, vooluringide jms alusprojekt, tööjoonised ja skeemid;
- nimetatud joonistest ja skeemidest ning toote funktsioonide täitmisest arusaamiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;

- loetelu täielikult või osaliselt kohaldatud harmoneeritud standarditest, ühtsetest kirjeldustest või muudest asjakohastest tehnilistest kirjeldustest, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, ning kui neid harmoneeritud standardeid ei ole kohaldatud, siis nõuete järgimiseks kasutatud lahenduste kirjeldused. Osaliselt kohaldatud harmoneeritud standardite puhul täpsustatakse tehnilises dokumentatsioonis osad, mida on kohaldatud;
- tehtud projektiarvutuste, hindamiste jms tulemused;
- ökodisaininõuetega seoses tehtud mõõtmiste tulemused, sealhulgas andmed nende mõõtmiste vastavuse kohta võrrelduna ökodisaininõuetega, mis on sätestatud artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis;
- katsearuanded ning
- koopia teabest, mis on esitatud kooskõlas artikli 7 kohaste teabeesitusnõuetega.

3. Tootmine

Tootja võtab kõik vajalikud meetmed selleks, et tootmisprotsess ja selle seire tagaksid toote vastavuse punktis 2 osutatud tehnilisele dokumentatsioonile ja artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti nõuetele.

4. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon

Tootja kinnitab nõutava vastavusmärgise igale tootele, mis vastab artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti nõuetele.

Tootja koostab artikli 37 kohaselt iga tootemudeli kohta kirjaliku vastavusdeklaratsiooni ja hoiab selle koos tehnilise dokumentatsiooniga liikmesriigi pädevate asutuste jaoks kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast toote turule laskmist või kasutuselevõttu. Vastavusdeklaratsioonis nimetatakse toode, mille kohta see koostati.

Vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse asjakohaste asutuste taotluse korral neile kättesaadavaks.

5. Volitatud esindaja

Punkti 4 kohaseid tootja kohustusi võib täita tema nimel ja vastutusel tema volitatud esindaja, kui kohustused on volituses kindlaks määratud.

ELi vastavusdeklaratsioon**(osutatud artiklis 37)**

ELi vastavusdeklaratsioon sisaldab järgmisi elemente.

- 1) Nr ... (toote kordumatu tunnuscode).
- 2) Tootja ja asjakohasel juhul tema volitatud esindaja nimi ja aadress.
- 3) Käesolev ELi vastavusdeklaratsioon on välja antud tootja ainuvastutusel.
- 4) Deklaratsiooni ese (toote kirjeldus, mis on piisav selle üheselt kindlakstegemiseks ja jälgitavuse võimaldamiseks; see võib hõlmata ka kujutist, kui see on toote kindlakstegemiseks vajalik).
- 5) Eespool nimetatud deklaratsiooni ese on kooskõlas käesoleva määrusega, artikli 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga ja asjakohasel juhul muude liidu ühtlustamisõigusaktidega.
- 6) Viited asjaomastele kasutatud harmoneeritud standarditele või ühtsetele kirjeldustele või viited muudele tehnilistele kirjeldustele, millele vastavust kinnitatakse.
- 7) Asjakohasel juhul: teavitatud asutus ... (nimi, number) viis läbi ... (tegevuse kirjeldus) ja andis välja sertifikaadi või kinnitusotsuse ... (number).
- 8) Asjakohasel juhul viide muudele kohaldatavatele liidu õigusaktidele, millega on ette nähtud CE-märgise kasutamine.
- 9) Tootja või tema volitatud esindaja nimel allkirjaõigusliku isiku nimi ja allkiri.

10) Lisateave:

Allkirjastatud (kelle eest ja nimel):

(väljaandmise koht ja kuupäev):

(nimi, ametinimetus) (allkiri):

[...]

[...]

Eneseregulatsioonimeetmete kriteeriumid**(osutatud artiklis 18)**

Kooskõlas artikliga 18 [...] **lähtutakse** eneseregulatsioonimeetmete hindamisel [...] järgmisest mittetäielikust [...] kriteeriumide loetelust.

1. Osalemise avatus

Eneseregulatsioonimeetmetes peavad saama nii ettevalmistavas kui ka rakendusetapis osaleda kõik ettevõtjad, kes lasevad eneseregulatsioonimeetmega hõlmatud toodet turule, sealhulgas kolmandate riikide ettevõtjad **ja VKEd**. Eneseregulatsioonimeetmetet kehtestada kavatsevad ettevõtjad peaksid avalikult teatama oma kavatsusest, enne kui nad alustavad meetme väljatöötamist.

2. Kestlikkus ja lisaväärtus

Eneseregulatsioonimeetmed peavad vastama käesoleva määruse poliitikaeesmärkidele ja olema kooskõlas kestliku arengu majandusliku ning sotsiaalse mõõtmega.

Eneseregulatsioonimeetmetes tuleb käsitleda tarbijate huvid, tervise, **keskkonna**, elukvaliteedi ja majandushuvid kaitset lõimitud viisil.

3. Esindavus

Eneseregulatsioonimeetmes osalev tööstusharu ja selle ühendused peavad kooskõlas artikli 18 lõike 3 esimese lõigu punktiga b esindama asjakohase majandussektori suurt enamust. Tuleb hoolitseda selle eest, et järgitakse liidu konkurentsialaseid õigusnorme, eelkõige Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 101 konkurentsivastaste kokkulepete kohta.

4. **Kvantifitseeritud ja astmelised eesmärgid**

Eesmärgid, mille eneseregulatsioonimeetmele allakirjutanud meetmes kindlaks määravad, tuleb sõnastada selgelt ja ühemõtteliselt, alustades hästi määratletud lähtealusest. Kui eneseregulatsioonimeede hõlmab pikka ajavahemikku, tuleb seada vahe-eesmärgid. Eesmärkide ja vahe-eesmärkide täitmist peab olema võimalik kontrollida taskukohasel ja usutaval viisil, kasutades selgeid ja usaldusväärseid näitajaid.

5. **Kodanikuühiskonna kaasamine**

Läbipaistvuse tagamiseks tuleb eneseregulatsioonimeetmed avaldada, sealhulgas veebis ja muude elektroonilise teabe levitamise vahendite abil.

Eneseregulatsioonimeetme kohta tuleb arvamust küsida sidusrühmadelt, nagu liikmesriigid, tööstussektor, valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid ja tarbijaühendused.

6. **Seire ja aruandlus**

Sõltumatu kontrollija peab jälgima, kas eneseregulatsioonimeetmele allakirjutanud täidavad selle nõudeid. Eneseregulatsioonimeetmega tuleb anda sõltumatule kontrollijale õigus kontrollida eneseregulatsioonimeetme nõuete täitmist. Samuti tuleb meetmes kehtestada sõltumatu kontrollija valimise menetlus ning see, kuidas tagatakse, et kontrollijal ei ole huvide konflikti ja et tal on vajalikud oskused eneseregulatsioonimeetmega kehtestatud nõuete täitmise kontrollimiseks.

Iga meetmele allakirjutanu peab esitama igal aastal kogu teabe ja kõik andmed, mida sõltumatu kontrollija vajab, et usaldusväärselt kontrollida, kas allakirjutanu täidab eneseregulatsioonimeetme nõudeid.

Sõltumatu kontrollija peab iga üheaastase aruandeperioodi lõpus koostama vastavusaruande.

Kui allakirjutanu ei ole eneseregulatsioonimeetme nõudeid täitnud, peab ta võtma parandusmeetmeid.

Sõltumatu kontrollija peaks eelkõige vastavusaruandes arvesse võtma turujärelevalveasutuse mis tahes turujärelevalvetgevuse tulemusi, juhul kui on kindlaks tehtud mittevastavus ühtse kriisilahenduskorra nõuetele, ning tuleb võtta parandusmeetmeid.

7. Eneseregulatsioonimeetme haldamise kulutasuvus

Eneseregulatsioonimeetme haldamise kulu, eelkõige mis puudutab seiret, ei tohi võrrelduna meetme eesmärkide ja muude olemasolevate poliitikavahenditega põhjustada ebaproportsionaalset halduskoormust.

Vastavustabel

Direktiiv 2009/125/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3	-
Artikkel 4	Artikkel 23
Artikkel 5	Artiklid 37–39
Artikkel 6	Artikkel 3
Artikkel 7	Artiklid 63–65
Artikkel 8	Artiklid 21 ja 36
Artikkel 9	Artikkel 34
Artikkel 10	-
Artikkel 11	Artikli 5 lõige 6
Artikkel 12	Artikkel 62
Artikkel 13	Artikkel 19
Artikkel 14	Artikkel 7
Artikkel 15	Artiklid 4 ja 5
-	Artiklid 8–15
Artikkel 16	Artikkel 16
Artikkel 17	Artikkel 18
Artikkel 18	Artikkel 17
-	Artikkel 20
	Artikkel 22
	Artiklid 24–33
	Artikkel 35
	Artiklid 40–61
	Artikkel 66
Artikkel 19	Artikkel 67
Artikkel 20	Artikkel 68
Artikkel 21	Artikkel 69
Artikkel 22	-

Direktiiv 2009/125/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 23	-
Artikkel 24	Artikkel 70
Artikkel 25	Artikkel 71
Artikkel 26	-
I LISA	Artiklid 5 ja 7 ning I LISA
II LISA	II LISA
-	III LISA
III LISA	-
IV LISA	IV LISA
V LISA	-
VI LISA	V LISA
VII LISA	VI LISA
VIII LISA	VII LISA
IX LISA	-
X LISA	VIII LISA
